

העולם הזה

פסק-הדין במשפט ריצה

כפר - קאסם

העולם הזה

חשוב גליקסון 8, תל-אביב, 1970 26785.
ת.ד. 136. טען למברקים: "עולמפרט".
המסוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, סל. 31139
חפצה: דוד סופר ובניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

הפוך הראשי:
מורי אנגרי

ראש המערכת:
שלום כחו

עורך משנה:
דוב ביתור

עורך כיתוב:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תכור

צלם המערכת:
גריה פרו

חברי המערכת:
משה ברדיין, שייט נלור, לילי גליי, דוד חורוביץ, רותי ורד, אברהם חסון, עמאלח סצור, אלכס ססיס, מביבה סגל, עמוס קינו, שלמה פרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

לה ריקה זרואי מבתי-החולים ולא מסיפוח חלב. כבית-החולים מוכרת להיות סדר. אחרת יוצר שם קרקס.

אחות סיפת חלב, ירושלים

סיבה של ריקה זרואי כאם נכע אצלי כשראיתי את תמונתה בעיתונכם לפני כחצי שנה (העולם הזה 1078), כשהיא מחויקת את בתה שלום ספר ביד אחת וכיורה השניה היא מאכילה אותה כשהיא שרה. הזנה תקראו סיפול והתמסרות לתינוקת? ר. יאיר, חיפה

לא, לזה נקרא ביום צילומי. היה זה צלם המערכת הבלתי מחונן הנושא באחריות החינוכית לתוכן התמונה.

למי מה שהיא כותבת, הרי שריקה מלאה התפעלות מסיפולה בידתה. כל אם לילד בגיל של שנה מוקסמת מחינוך ילדיה. היא לא חירשה לי שום חרש, ביחוד כשיש לה עוזרת והיא נרה בשהי חרשים. בגיל שנה איך הרבה בעיות עם ילדים. למשל, מספרת שילדה נתקפה בקרחת צמי אוו; מעט תה היה עוזר לה. מי לא יודע שבתורשי הקיץ נחוצ לתת הרבה לשתות. מה שנוגע לענייני המין זה נוגע רק לאחוז קטן בין הילדים. אני אם לשני ילדים גדולים וספילתי בעשרות ילדים. באתי למסי קנה שאין פילוסופיה גדולה במיפול בילד בגיל שנה.

שרה גרימון, ראשון-לציון

היורדים

אני למד מנליונותיכם האחרונים כי החלטתם לננוע בננע הירדה מהארץ. שני סיפורים האחרונים על הירדה חנה קליין (העולם הזה 1096) ועל הירדה הנס קאופמן (העולם הזה 1097) היו רבי ענין. זאת בעיה שרצוי היה להקדיש לה יותר תשומת

תצלומי של קאופמן: התינוק המת והמעפילים מול החיילים הבריטיים

לב ולנתחה על בחינותיה השונות. פרט מעני יו, שאולי תרצו לדעת על חנה קליין: היא באה ארצה לא כמעפילה, אלא כרשומה מטעם משלחת המנדט, ולמרות שהייתה צעיר (הסתירה את ניליה (20) ונכללה במשלוח עליית הנוער. על ירדתו של אדם כמו קאופמן מן אינו מה להצטרף לשי ברדיין, יש לו אולי מצלמה עם לב, אך בלי הרבה מה.

ד. חיים, תל-אביב

... הזכרתם תמונה מפורסמת של הנס קאופמן, שכאילו הפכה למסלע של דוד. האם זו התמונה שצולמה באנית המעפילים אליהו גולומב?

צמח קופפר, באר-שבע

אולי יוכל הקורא קופפר לזהות לפי התמונה את שם האניה (ראה תמונה).

שיר ישן

בריוס ברנע בו קראתי את רשימתכם על הוראים (העולם הזה 1097) המלאה שבתיים לצמד זמרים זה שפנה עורף למסורת שירת ה"הוריה", שמה אשתי את תקליטת החדש של הוראים, ומה אני שומע: בזה אחר זה שלושה שירים עם הוריה. אמנם הריהו שפט יותר, אבל בכל זאת הריהו. מה יש לכם להגיד על זה?

יצחק דיאלוב, תל-אביב

הרהור

★ ★ ★

בגליון הבא:

- תשובתו של קלמן כץ לדובי רי מנגנון-החושך: מה הסתתר מאחורי הקלעים של הצעות המח-תרת העיראקית?
- הכתבה הרביעית בסדרה "המשבר בקיבוץ" — היחיה הקר בויך ברור הבא?

כמובן שיחם זה נמשך בצבא רק עד שיוצ' אים לשרה, שם מוכרמים העירונים לספור על הקיבוצים. הסיבה ליחס זה היא שבני העיר שומעים מילדותם את הוריהם המכרי רים נגד הקיבוץ, כדי להרחיק את בניהם מללכת לשם. האחרים, הניכני תנועות נוער שלא יצאו להנשמה, עושים זאת כדי להשי תיק את מצפונם. אני חושב שבינכם שוללים את עצם מעמד הקיבוץ והאכרים במדינה. אין כל חשיבות כעת אם אכרים אלה יהיו בקומנה או לא. החשוב שישארו על הקרקע. לכן כדאי שתשמיעו מלה טובה גם בזכות הקיבוץ.

בנימין תמיר, סבעון

מחלת השיכחה
כירוע מתייפוט עתה בעירנו חגיגות 80 שנה לפתיחתה, ובמסגרת זו נערכות עצרות שונות, קבלות פנים וכו'. למרבה הפלא והצער הרי אורחים רבים, שגולרו בעירנו והקדישו את מיטב שנותיהם למען מיתוה, נעדרו מקומם מבין אלפי המזמנים לעצרות אלו, בעוד שאורחים אחרים, שהם מקרוב באו, ושכל זכותם היא הכרטיס האדום שבי ידם, הווסנו ונתקשו לכבר בכוחותם את חגיגות עירנו. במעשה זה הניעו אבות העיר לשיח השפלות האורחית. הם מקווים, כנראה, שמעשה זה ישיכה את שבעים שנות פתיחתה האורחית, וזאת בעיקר לראות הבחי רות המשפחות ובאות. אך אין אנו, האזי רחום, כה משמים ונמלוי וזכרון כשם שראשי העיר מרשים כנפשמ. הנני משוכנע שכמכתב זה אני מביע את הרגשת רבים מאורחיה של פתחתה, שהנהלת העיר שכחתם משום מה.

חנוך ברלוביץ, פתח-תקוה

אמא ריקה

אינכם יודעים איזה עוול עוללתם לי כפרסום רשימותיה של ריקה זרואי על תינוך התינוקות (העולם הזה 1095-1096). בני בן ה-10 הספיק לקרוא אותם לפני,

בהגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

אחרי שפרסם את תשובת מנגנון-החושך לגילויי העולם הזה בענין המחטרת ה-עיראקית, בצורת סידרה ארוכה, הקדיש לנו על המשמר בגליון של יום אחד שני מאמרים ארוכים וכתבה קטנה נוספת. שני המאמרים באו להשיב לתפיסתנו השמית ולסדרתנו על המשבר בקיבוץ. הכתבה ה-שלישית הכחישה ידיעה על משלחת מ"מם בפלורנץ. העולם הזה העתיק ידיעה זו כ-לשונה מאהרן. ומ"מם לא הכחישה את ה-ידיעה המקורית.

השבוע מגשתי חברי-קיבוץ צעיר מאחד המשקים בדרום. שאלתי איך הוא מסביר התקפת-מצה סוטאלית זו על העולם הזה. הוא השיב בחיוך: "פשוט מאד, זאת ה-דרך היחידה להביא את בני המשקים ל-קרא את על המסמך".

ב. לוי, הרצליה

מה לעשות, זמנים חדשים, זמירות חדשות — ילדים חדשים, זמרות חדשות.

... אם נרמה לריקה זרואי שהמאמרים שלה מעניינים מישהו היא חיה באשליה. הדרכה לנידול ילדים אפשר לקרוא במקורות ראשונים ואין מקומה בשבועון חדשות. משה כהן, קסטון, ירושלים

כנראה שהילדים אינם בחדשות אצל הקורא כהן.

על סמך מה כותבת הנגברת זרואי את רשימתה על החינוך, כשכל מדינה ראשי מצטמצם לילדה שנילה אינו עולה על שנה אחת?

אריה גלבע, ירושלים

אני מסכימה עם הנגברת זרואי בכל סעיפי החינוך, אולם מסתייגת מהצהרתה ביחס לחמימות החתול ועליונותו על הכלב. יש אנשים המוענים שהתחול אינו רע ושאינו לו כבוד עצמי. אבל כל חובב חתולים אמיתי יודע שלחתול ולכל יתר בעלי החיים (ולאדם בכללם) יש רגשות ויצרים זהים.

חנה פסקינס, תל-אביב

קראתי על ריקה זרואי שבשבעון פנים אחד ואורה על האמת, שהרושם שקיבלתי מרברי המראיית הרה, שהיא מאותו הנשים הנשי ארות כל ימיהו בגיל העשרה. הופתעתי מאוד כשקראתי את קריאתה הנרגשת להור רים. ביים המלל ודברי הסרק המאסיינים מאמרים הינוכיים, היה מאמר זה דבר בעתו. אם עורה הקריאה להוריו של ילד אחר להשתחרר מדיעות קדומות, הרי שעזר רה לאותו ילד להיות מאושר, תבורך הכותבת ויבורכו אלה שסאותו למרסם את דבריה.

לריקה יש ידיעה קדומה על סיפוח-חלב למדינה. אין אנו כופים על ילדים מספר אכילה ואף לא כמות קבועה של אוכל. ידוע שאין כללים ברפואה יוסייזם מתחרשים ומתבהרים ברבים חרשים. על כל פנים כיום הורכנתו חשית בהחלט, לתת לילד אוכל לפי רצונו וכמובן לפי גילו. את הרושם של הקמרה סרויקת על זמני ארוחות קיב-

העולם הזה

באגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

העולם הזה

באגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

באגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

באגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

באגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

באגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

באגנה, האמין בלב שלם בכנותם של עורכי העולם הזה בפרסומים הנ"ל. כך נתבקשה כמעט מעצמה ההצעה שהשמיע פרקליטנו אריה מרינסקי, באחת ההפסקות של המשפט, שישומו סוף קרוב לא נראה לו, ותחת זאת ייערך דיון משותף, מתוך רצון טוב בין הצדדים עצמם?

חוסרי-שי קיבל את הצעתו של מרינסקי, ביטל השבוע את המשפט. במקומו יערך בירור שהוא אולי חסרת-קדים בארץ: חוסר ישי הסכים להעמיד לרשות העולם הזה את כל המסמכים הנוגעים לעסקתו של פרישמן בחו"ל ואילו העולם הזה יביא ל-בירור את כל מקורות האינפורמציה שלו. כל הסיפור הזה מבוסס על הגתה שהיא בחזקת מובן מאליו לגבינו: שאם שכתנע בבירור מצעה ומזורז כי ממצאי העולם הזה ופרסומיו בפרשת פרישמן מוטעים, אפילו בחלקם, נביא דבר זה לדיעת ה-קוראים ונביע את צערנו לגבי פרישמן. כך נהגנו תמיד — וכך נהג גם עתה. ללא שום צורך במשפטים. לא כדי לעשות טובה לפרישמן, אלא כדי להיות נאמנים לעצמנו: השם הטוב של העולם הזה כעתון האומר את האמת, חשוב לנו מכל.

מכתבים

קלעתם למסרה, בנחשכם ערב פתיחת ועידת פלורנץ (העולם הזה 1096) כי אף ערבי לא ירצה להושים ירו לראובן שילוח. אם איאפשר עכשיו להאשים אתכם שהצדקתם יער ערבי, שכן נבאתם עליו מראש, אולי יאשימו עכשיו את הערבים כי הם מועלים לפי הקו שמנחה להם העולם הזה. נ. שחם, תל-אביב

הבנים המוכים

אני מצטער שבמאמרם על בני הקיבוצים (העולם הזה 1096) לא הזכרתם נקודה יסו-דית חשובה. לא קבעתם את חיוב תוצאת החינוך הקבוצי בכלל. כי אותו בן קיבוץ שהתחנך, כפי שציינתם, בנאמנות, עזב את המשק באורח ישי ונאמן הרחוק מסתי-ות. מאז ימי מלחמת העצמאות ועד היום הזה היו בני הקיבוצים החוסר התחום והצלחת החינוך הקבוצי בולטת גם בכל שפתי ה-חיים, לשם נשלחים בני הקיבוץ למילוי תפקיד צבאי. היורה האישי, המסירות החבי רתית והתפיסה הטובה, אלה הן תכונות שנבטבו בהם כתוצאה מהחינוך הקיבוצי.

אני נמצא בתברת ילירי הארץ, שכשילש מהם בני קיבוץ. אני יכול לקבוע שבריר כלל מתיחסים בני העיר לבני הקיבוצים בצורה עוינת ובלוול מוחלט. מוגעים בהם ככוונה, ומשמיעים את משקיהם ורדר חייהם.

... אין ספק שפרשת פלורנץ, וביחוד פרי-שת ראובן שילוח, העלתה בעיני קוראיכם את האמון במסקתכם, כי גם בהכשלת פרשת הסתחרת העיראקית, אשם ראובן שילוח.

בני צדוק, רחובות

בית-הדין עשה את חשבון הדם —
 על העם לעשות את חשבון הנפש

כפרים קאסם

סרג'יה, כשע, אסון מדיני — ואזהרה

א ללה ירחמו — אלה ירחם על נשמותיהם — שתי מלים ערביות אלה ריחפו השבוע על אולם בית-המשפט הצבאי בירושלים, כפי שריחפו באותו לילה נורא, לפני שנתיים, על סימטאות הכפר הערבי חסר-הישע במשולש.

הטבח בכפר-קאסם היה נורא בממדיו. בכפר של אלפיים נפש, נרצחו 47 איש. היה זה כאילו נטבחו 8000 נפש בעיר כמו תל-אביב, או 50 אלף במדינה כולה.

אולם לא המדדים לבדם הפכו טבח זה למעשה-זוועה. הפרטים הקטנים וזעזעו יותר אף מן המספרים הגדולים. הם העלו זכרונות איננים מימי הנאצים — קור-רוחם, אדישותם, זילזולם המחולש בערך חי אדם. עצם העובדה שצעירים עבריים, צברים ובני חוץ-לארץ, מהם בוגרי בתי-ספר ישראליים, היו מסוגלים לבצע מעשה כזה בצורה כזאת, בא כהלים מחירי לרוב בני המדינה.

פסק-הדין תיאר במלים יבשות, בין השאר, קטע אחד מן התמונה הזאת: "עגלה בת שני גלגלים, הרתומה לפרד (הגיעה לפרשת-הדרכים בפתח הכפר), ובה ישבו העד איסמעיל מחמוד בדיר (50) ובתו הקטנה, בת השמונה, שחזרו מפתח-הקתה. על יד העגלה הלכו ברגל שני גברים, שושאו יקות, וכן נער בן 14.

באותו הזמן הופיע סגן דהאן במכוניתו. הוא פקד על אנשי חוליתו לרדת מן המכונית. הם ירדו על נשקם, ברן ושני רובים, ודהאן ירד עם תחמקלע עוזי וניגש לעגלה.

הוא ציחה על איסמעיל לרדת מן העגלה ולעמוד ליד שני הולכי-הרגל המבוגרים, בשורה אחת בשולי הכביש. על הנער פקד לעלות על העגלה, ושלה אותו יחד עם הילדה הבוכה לכפר. איסמעיל, שראה בקרבת מקום את גופות הרוגי התקרית הקודמת וחש בכחנת הרצח של דהאן וחיליו, פנה אל דהאן במלים: "דחלכום, למה אתם רוצים לירות בנו? דהאן אמר לו: שתוק! נתן פקודת-אש וירה בשלושת הגברים צרור כדורים...". דהאן היה הומאני, בהשאה לכמה מפקדיו. אלה לא טרחו לסלק את הילדות והילדים. הם הרגו אותם לעיני אמהותיהם ואבותיהם.

א ודם עצם המעמד שנערך השבוע בצריף הירושלמי, מתחת לדגל הלאומי, הוכיח את ההבדל היסודי בין ישראל לבין

זרעות הנאצים. הפעם היה משפט. שנה תמימה ישבו השופטים והקשיבו לעדויות המזעזעות. שנה שלמה נוספת ישבו על המדוכה והסיקו את המסקנות. כאשר הודיע השבוע קול ישראל לעולם, בכל לשונותיו, על קביעת בית-המשפט, היתה זאת הפגנה מצפונית שהיה בה מהסרת חלק מן הכתם.

משפט זה לא נולד בנקל. למחרת הזוועה, גברו הקולות שדרשו להשתיק את הפרשה כולה, כפי שהושתיקו אחרות, לעבור עליה לסדר היום. לא חסרו הגימוקים הרגילים, בעלי ההגיון השטחי, המושמעים בכל ארץ במצב כזה: שאין לתת לאויב תחמושת לתעמולתו, שזה יערער את מוראל הלוחמים ויקעקע את יסודות המשמעת הצבאית.

נימוקים אלה לא עמדו מול לחץ דעת-הקהל הגאור. זה היה ההבדל המכריע בין מדינת ישראל לבין משטר הזוועות בגרמניה. שם, תחת מגפו של המרצח, לא נמצא אף קומץ של אנשים אמיצים שיקומו ב"מלאו שיעור קומתם ויתבעו את עלבון ה"מצפון הלאומי ויסכנו את עצמם מול ההאשמות בבגידה לאומית כדי להציל את כבוד עמם. בישראל נמצא הקומץ הזה. ה"מפלגות שתקו, העתונים קשרו קשר של שתיקה. אולם קומץ של אנשים אמיצים, בני מחנות שונים, הרימו ברגע המכריע את קולם ושברו את קשר השתיקה. שבו עון זה, שנשל חלק במערכה באותם ימי המשבר, מילא את חובתו.

כך נולד המשפט. פסק-הדין שנקרא ה"שבוע בפי דיר בנימין הלוי, ימלא תפקיד לאומי חשוב. כי להבא ידע כל חייל בישראל את אשר לא ידעו הלוחמים במבואות כפר-קאסם: שיש גבול בין מילוי חובה לאומית לבין מעשה-זוועה. וכי שום יחס של משמעת

אינו יכול להצדיק מילוי פקודה מתועבת. קביעה זו לבדה יש בה משום מיפנה היסטורי בגיבוש מוסר-המלחמה של ישראל.

★ ★ ★

ב ית-המשפט מוגבל מטבע מהותו לנקודות המשפטיות. הוא יכול היה לעקוב אחרי ההשתלשלות הנוראה שהחלה במלים קלות-הדעת "אללה ירחמו", באותה פליטת-פה של גבריות מזויפת "בלי סנטימנטים!" ובנוסח המופשט "לא יהיו מעצרים!" — ואשר נסתיימה כעבור שעות מועטות בערימות של גחיות מרוסקות ובזעקה של הפצועים. בית-המשפט יכול היה לנסות לחלק את האחריות. הוא יכול היה אף להרחיב את המעגל, שהוקטן בצורה כה שרירותית, לשלוח מבט מאשים כלפי מעלה, לבדוק את מידת אח-ריותו של האיש המרכזי שלא הועמד לדין, מפקד החטיבה "יסקה" שדמי.

כאן נעצרה הסמכות המשפטית. אולם כאן לא נגמרת הדרך אשר האומה חייבת לעבור. כי מעבר לקביעה המשפטית הצרה, מזדקרות בעיות חמורות יותר, מקיפות יותר:

● מהי האחריות החינוכית שהולידה ואיפשרה ביטויים כמו "אללה ירחמו", ושנתנה למחלקה רגילה של לוחמים רגילים לחשוב כי רצח ילדים וגנשים הוא מילוי נאמן של מדיניות לאומית?

● כיצד זה קרה שאיש מבין הלוחמים האלה — ולא שום לוחם אחר בישראל — לא קיבל בתקופת אימוניו אף לא שיעור אחד המסביר לו את עקרונות מוסר-המלחמה, את ההבדל בין לוחמים ובלתי-לוחמים, בין לוחם ושבוי, בין רכוש אזרחי לבין שלל-מלחמה? איך זה קרה שלא רק הנאשמים, אלא גם עדים אחרים העידו בבטחון גמור כי היו ממלאים פקודות להריגת נשים וילדים כדבר המובן מאליו?

★ ★ ★

ע ד אשר אישר בית-המשפט המוסמך את קביעת העובדות של הטבח בכפר-קאסם, יכלו האשים האחראיים — הוגי-הדעות, המחנכים, הפוליטיקאים, אנשי-הדת והאלופים — להתעלם מן הבעיות האלה, לטעון כי מעולם לא היו מעשי-זוועה במערכות ישראל. אחרי פסק-דין זה, המתאר פרשה שאינה יחידה במינה אם כי זכתה במקרה לפרסומת מיוחדת, לא תהיה התעלמות כזאת אפשרית. אם לא יוסקו המסקנות עתה, יהיה בכך משום אישור מראש על מעשים העלולים לקרות בעתיד.

הצעות רבות הוצעו לתיקון פגם לאומי זה מצד אנשים אשר עברם הקרבי גותן להם סמכות לחתת דעה. כך אפשר, בין השאר: ● לכלול בשבועת האמונים של צה"ל פיסקה בה יתחייב הטירוך במפורש לשמור על מוסר-המלחמה, להגן על הבלתי-לוחמים ושבויים ורכוש אוכלוסיה אויבת.

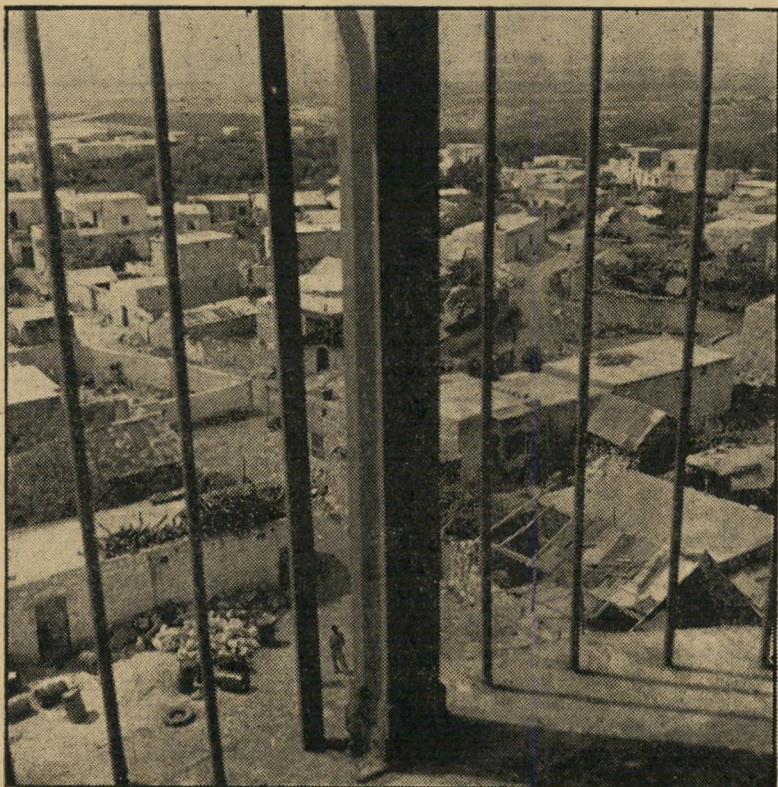
● לכלול בתוכנית הלימודים של בתי-הספר לקצינים, למ"כים ולטיירוניס מערכי שיעור מגובשים, שילמדו כיצד להגשים שבועה זו הלכה למעשה, יסמנו את גבר-לות הפקודה החוקית ואת אחריות הפרט במילוי פקודה בלתי-חוקית. רק בצורה זו תימנע התנגשות בין צרכי המשמעת הצבאית, לבין אחריות הפרט.

● להעניש גם עבירות קטנות על מוסר-המלחמה כדי ליצור תקדימים ולשמש אזהרה.

★ ★ ★

ד שבוע עמדו זה מול זה שני מחנות השכולות של כפר-קאסם, היתומים, הנכים והפצועים. מולם עמדו האמהות אשר בניהן ישבו על ספסלי-הנאשמים כשחיהם הרוסים, הילדים ששיארו זמן רב ללא אבות, ה"נשים שנשארו ללא בעלים.

אולי זהו פרדוקס טראגי, אולם יש בכך משום אמת. גם הצעירים שחוללו את ה"זוועות במבואות כפר-קאסם הם קרבנות — קרבנות של חינוך פסול, של אוירה פסול, של תפיסה פסולה של חובתם כחיילים. יהיה גור-דינם של השופטים כאשר יהיה: קרבנות הטרדיה של כפר-קאסם — חלילה ומבצעה — תובעים כי יעשה הכל כדי למנוע זוועות כאלה בעתיד. והמניעה אינה יכולה להסתמך במליצות ובפיצויים.

כפר-קאסם — מבעד לסרג'יה חלון המסגד

11 בחורים רגילים

חובב כסדרות, יצא מן הבית, שוטט ב־ סביבה ללא מטרה, חזר. "הרגשתי שמשוה נורא קרה", מספרת אשתו, הנראית גם היא כבעלת־בית פשוטה ואם רגילה. "ראיתי לפי מבט עיניו, לא העזתי לגשת אליו. חיכיתי לרגע שאפשר לדבר. שאלתי אותו: תגיד מה קרה. הוא אמר: קרה משהו חמור. זה מס־פיק לך. אבל מה? שאלתי. "כפר קאסם... היו הרגלים... זה היה הגדוד שלי... תארי לך, נשים וילדים... מה שאני ראיתי, לא אשכח לעולם." נחמה מלינקי מטילה את האשמה לשני הכיתונים, למעלה ולמטה. היא בטוחה ש־ בעלה רק מילא פקודה: "טוב שהוא בחור חתיק, שהיה במלחמת־העולם וכבר ידע ז־עות. מי יודע מה היה קורה אילו מישהו אחר קיבל פקודה כזאת?"

אולם היא משוכנעת לגמרי כי הכל היה קורה אחרת אילו נכח מלינקי עצמו בכפר־קאסם. "אני אשתו. אני יודעת. אילו היה שם, זה לא היה קורה. אילו סגנו היה יכול היה לקרות. אדם שכל הזמן ראה את מוראות המלחמה, והיה חרד לחיי כל אדם חף מפשע. אי־אפשר לחשוב שממנו יצא דבר כזה." והיא מוסיפה: "זה נוגע לי, מפני שזה נוגע לבעלי. אבל גם אני בעצמי הודעוּעתי. לתאר את זה, נשים וילדים..."

"זה נכון, כן או לא?"

"חרי מאסרו של מלינקי, הפכה משטח זתו בודדה מאד. השכנים פחדו לגשת. אין הם יודעים איך להתיחס לאשה. יותר מכל פגעה בנחמה העובדה שקציני המשטרה לא באו לבקר. רק סגנו של מלינקי בא."

יתכן כי העומס העיקרי נופל על הילדים. אמרה אסנת, בת ה־9: "אני כל כך הרבה זמן לא ראיתי את אבא שאני לא זוכרת איך הוא נראה. אני צריכה לחלום עליו כדי לזכור." ובפעם אחרת: "כל העתונים כותבים על אבא. אבל מה הם כותבים אני לא יודעת!" תחילה באמת לא ידעו הילדים מה קרה אחד הילדים בכיתה אמר לדוב שאביו הרג אנשים. דוב היה מופתע ומיהר הביתה. "זה נכון?" שאל את אמו. היא ניסתה להסביר בעדינות, אבל הוא שיסע את דבריה ב־שאלה נרגשת: "כן או לא?" גם הבת התמרמרה: "את לא מספרת לי מה קרה!" או הסבירה האם: "זה קרה בגדוד של אבא, והוא יושב בבית־הסוהר מפני שאנשיו עשו זאת." הילדים עיכלו זאת, איכשהו. הם למדו להתרגל לקריאות הילדים האחרים: "אבא שלך במשפט והוא אשם" או: "אבא שלך ראש הקומוניסטים!"

השבוע היתה האחרונה בדירה הגתנית מתוחה. אמונה (13), דוב, אוסנת וחגית (5) ידעו משהו עומד לקרות. על המשפט הזה כולה ריחפה השאלה: מה יהיה?

"דודו ואן עם כנפי צנחן"

מלינקי הקפדן והעקשן, השתקן ו־המכונס בעצמו, הוא אדם מן הסוג ש־סומכים עליו, אך שאינו זוכה לאהבה ספור־נטאגית של רעיו. שכן בספסל הנאשמים הוא טיפוס אחר לגמרי. הנאשם מספר 2 הוא אדם שקשה שלא לחבבו — עליו, חב־רותי, קל־דעת ורודף־בנות. השם: גבריאל דהאן. הגיל: 28. ארץ ה־לידה: מארקו. המצב המשפחתי: רווק. ה־מקצוע: חייל. העובדה הבולטת בחייו של "גבי" היא שגדל בלי אב. אבא היה פקד בחברת הובלה. כשחי, חיתה המשפחה במצב טוב, יחסית. "אכלנו טוב, לבשנו טוב." אך תקר־פה זו הסתיימה ערב אחד, כשתור האב אחרי ניסיעה ארוכה על אוטובוס, לקה ב־דלקת־הריאות, מת כעבור שבועיים. גבי, בן ה־6, יחד עם אמו, רחל, שני אחיו המבוגרים ממנו ושתי אחיותיו הצעיר־רות ממנו, עברו לגור בתנאים דחוקים אצל הסב, בעל חנות קטנה לטבאק. האב לא השאיר אחריו רכוש. במרוצת הזמן התקרב הסב לעזרונו, זקוק היה לתמיכה הקטנה

סמל מלינקי חזר הביתה, לא נקבר במידבר. הביתה, אך לא לחיים אורחים. אמנם, מלינקי נראה כפועל במפעל אתא. אך זאת היתה רק הסחאה, למעשה היה מאמן של הגדוד, גדודי הנוער של ההגנה, באותו אזור. כך הכיר חיפאית בשם נחמה, פועלת במפעל. כעבור ימים מעטים נישאו. בכיס לא היתה פרטה. גם זמן לא היה — ה־ימים היו ימי הקליה הרתי־הסכנות לברייה. החתן היה עילקי.

"אני אעשה ממך גבר!"

חמה מלינקי אינה יודעת הרבה על בעלה. הוא לא הרבה לספר. היא יודעת שלחם בשורות הפלוגה המיוחדת (פל"ם) של ההגנה בימי כיבוש חיפה, שהצטיין כ־מפקד חוליית־חבלנים באחת הפריצות והזו־כר בספרו של אלוף משה כרמל, שעלה אחר־כך לדרגת רב־סרן בצה"ל ואף סייר מעבר לגבול. בעיניה היה זה סבעי כי יעבור משם ישר למשמר־הגבול. למלינקי לא היה מקצוע אחר.

היה לו סיפוק בעבודה זו. לא הייתי מרוצה, אבל ראיתי שהוא בא הביתה מלא

אילו ישבו על ספסל הנאשמים 11 יצורים מתועבים, וכלה החברה הישראלית לנשום לרווחה, לנחם את עצמה שהיה זה מעשה יוצא־דופן וחד־פעמי. אך דווקא מפני שהיו אלה 11 בחורים רגילים, לא טובים ולא רעים מהכריחה, היתה נחמה זו בלתי־אפשרית. השאלה הגדולה נשארה: מי נושא באשמה האמתית? מי אחראי ליצירת התנאים הרות־נזים והמעשיים שהביאו צעירים אלה למעשם הנורא שנראה להם כה סבעי?

לפני כן נשא לו אשה. הוא ביקש ממטה משמר־הגבול להעבירו לתפקיד קל יותר. בקשתו נתקבלה. מחלוף הועבר לתפקיד נקיין. אולם באותו יום, ערב מיבצע סיני, חסרו שוטרים בגדוד. עובד הנקיין חרוש גוייס אף הוא לפעולה. הוא הגיע לכפר־קאסם. עתה הוא יושב על ספסל־הנאשמים. יותר מכל חבריו, הוא האיש שהגיע לשם במקרה. לא במקרה הגיע הנאשם מספר 1. השם: שמואל בן־דוב מלינקי. הגיל: 38. ארץ־הלידה: רוסייה. המצב המשפחתי: נשוי, אב לארבעה ילדים. המקצוע: חייל.

הם ישבו על ספסל־הנאשמים, לאורך הרגל. מה ושם הבחינה העין בסימני התי־רגשות נסתרת. אולם מלבד זאת, דמו לכל 11 צעירים אחרים במדינת ישראל. היה דרוש מאמץ קיצוני של הדמיון כדי להעלות על הדעת כי באותו ליל־סוהר, נורא, על ספסל־הנאשמים. יותר מכל חבריו, הוא האיש שהגיע לשם במקרה. לא במקרה הגיע הנאשם מספר 1. השם: שמואל בן־דוב מלינקי. הגיל: 38. ארץ־הלידה: רוסייה. המצב המשפחתי: נשוי, אב לארבעה ילדים. המקצוע: חייל.

בשעת מסיבות וטיולים, בחברת נערות יפות. דהאן חזר רק במקרה גבריאל, במדי טנן צה"ל עם כנפי צנחן. משאאל: להאריך את המראים אותו

בביתה ברמלה, הצטלמה רחל דהאן עם תמונת בנה גבריאל, במדי טנן צה"ל עם כנפי צנחן. משאאל: להאריך את המראים אותו

דהאן

וגדוש ומתרגש מן הדבר הכי קטן ביחידה שלו, כמו יום ספורט. השלמתי עם זה... נראה כי נחמה מלינקי למדה להשלים. הביתה היה בא בעלה רק מאוחר בערבים, אחרי שהילדים כבר הלכו לישון. אם בא מוקדם יותר, נתקבל בתרועת צהלתם של הילדים: "אבא בא!" זה קרה לעתים רחוקות. כשהיה הולך עם אשתו לקולנוע, נהג לקפוץ "בדרך" לכפרי־יונה, לראות אם הכל בסדר ביחידתו. הוא לא היה איש־בית. "הבית" היה דירה בשיכון נידח בנתניה, שדממה בדיוק נמרץ לכמה אלפי דירות אחרות בישראל. הרהיטים סטנדרטיים, לפי הטעם הזעיר־בורגני המיוחד של ישראל. בי־ארון כמה ספרים, אותם ספרי־מלחמה ה־מקשטים את אורונו של כמעט כל קצין בארץ. יוצא דופן: הצד השני של המטבע. המתאר כמה ממעשי־הזוועה של מלחמת־תש"ח.

נראה כאילו מלינקי הרגיש בטוב יותר ביחידתו מאשר בבית. לילדים, שאותו ל־עתים כה רחוקות, היה אב מחמיר. "אני אעשה ממך גבר!" אמר לדוב, בן ה־10. ***
"תארי לך, נשים וילדים..."
מחרת אותה לילה נורא, חזר מלי־נקי מהומם. במשך שלושה ימים הסי־

מלינקי אינו נראה כמו חייל מקצועי. כמו עט להיפך. הוא ממושקף, משופם, גינגי. הוא לא היה בולט מאחורי שולחן־הכתיבה של משרד ממשלתי בינוני, או מאחורי ה־סורג של קופת בנק. אולם מלינקי לא היה מעולם שום דבר מלבד חייל. אין הוא פיקח במיוחד. אין הוא נראה כבעל חוש־הומור מבריק. הוא נראה כאחד מאותם הקצינים שאינם מסטיגים בכוח הדמיון והתנופה, אך שקדן, שקט, המקפיד על ההוראות ועושה את המוטל עליו.

גיל 16 בא ארצה עם אביו ושלוש אח־יותיו. הימים היו ימי החומה והמגדל, יה־נער הלך ישר לנוטרות, חבש את הקולפאק הגבוה של הגאפריים, עסק בתפקידים המ־שעממים והאפורים של שרות זה: שמירה על מיתקנים, על מסילות־ברזל. הוא לא למד מקצוע.

חברו, השולח מבטי־אהבה לעבר אשתו ב־אולם, מצוה על איכר זקן ובנו לרדת מן האופניים ולהניחם בצד — ואז לקטול אותם בשלוה. אילו היו אלה 11 צעירים מיוחדים במינם, פושעים מועדים שנבחרו במיוחד לתפקידי תלינות, היה קל יותר להעלות את מאורעות אותו לילה על הדעת. אולם 11 אלה היו צעירים רגילים לגמרי. יד הגורל, שלקטה אותם במקרה מתוך רכבות אחרים, הפגישה אותם באופן סתמי, דחפה אותם לתוך אר־תה השתלשלות נוראה, שלחה אותם בליל־הזוועות החשוך למבואות אותו כפר נידח מצויידיים באותן פקודות — ומשם לספסל־נאשמים זה.

כי זוהי אולי הטרגדיה האמתית של כפר־קאסם: שאלו נודמו תחתם באותו לילה 11 צעירים אחרים לכפר־קאסם, היה קורה מן הסתם אותו הדבר עצמו. נאשמים אלה היו עוסקים עתה במלאכתם ברחבי הארץ, ו־11 אחרים היו יושבים על הספסל, חושבים על נשותיהם וילדיהם, עת המתונו בנשימה עצורה לפסק־הדין שיכריע את עתידם.

כרוך במרכר המערבי

נאשם מספר 4, חרוש מחלוף, הגיע אל ליל־הזוועה במקרה. ארבעה חודשים

שמשפחת דהאן שלחה לו מרמלה למארוקו. הילד שגדל בתנאים אלה התפתח בכיוון שהפסיכולוגיה החדשה רואה אותו כטבעי: הוא היה ילד שובב, חסר משמעת, שלא אהב ללמוד או לעבוד, הרבה לטייל עם חבריו בשכונה, גמר רק בית-ספר עממי יהודי (אליאנס). "עוד יצא ממנו משהו", אמר הסב. "עזבו אותו. עכשיו הוא רק ילד!" לא היה צורך בהתערבות: רחל דהאן פינקה את גבי מאז ומעולם, שמה על צלחתו את הנחתים השמנים ביותר. תמורת זאת נהג הילד להביא לה מתנות, כמו לחברה בת-גילו.

גבי החל עובד בבית-דפוס צרפתי בעיר מולדתו, מקנס, עיר מארוקאית במרחק מה מן החוף, הדומה במקצת לירושלים. הוא לא למד ערבית, בא רק במגע מועט עם התושבים הערביים. אולם לאחיו היו חברים ערביים, ובבית לא שררה שגאה ל-הי הערבי, שגאה זו החלה כעבור זמן רב, בימי מלחמת תש"ח.

"החברה" היו משפחתו האמיתית של גבי דהאן. כאשר החליטו הם לעלות ארצה, הצטרף אליהם לבדו. הם שכרו סירה באנגליה, הפליגו לקפריסין, הגיעו משם ארצה, הצטרפו לעליית הנוער. אחיו בא אחיו חביב, לאחר מכן האם עם האחיות, ורק בסוף האה הבכור והגשוי, מרדכי, שי עבר בינתיים בפאריס. פרט מפליא: גבי, אחיו חביב ואחותו גראציה נולדו שלושתם באותו יום, במרחק של שתיים זה מזה. ככל עולה צעיר, הגיע גבי לצבא. הוא זה מצא חן בעיניו — האיש שגדל ללא אב, מצא בנקל את מקומו במשטר המרות הצבאית באחיה החברותית של היחידה. הוא היה הטיפוס המצליח בכל חברה צבאית: חברותי, אמיץ, עליו, יפה-תואר, דוץ-זיואן. כשהגיע לדרגת סמל הצטרף לצבא הקבע, הפך קצין, עבר קורס צנחנים, עבר לבסוף למשמר-הגבול. כשהופיע על שער העולם הזה (966), בימי המצוד הגדול על הפידאיון, נראה לכל כדמות הטיפוסית של חייל קרבי עברי. זה היה באפריל 1956, חצי שנה לפני ליל הזוועה.

מליניקי

הנאשם מספר 1 בתצלום מאלבומו הפרטי, המראה אותו במדי נאפיר בשנת 1938, זמן קצר אחר הגדוד, היה היחיד מבין הנאשמים שהביע זעזוע על רצח הילדים.

כורע בתלבושת ערבית, כשחילת יורה כדור בחזהו. משמאל: ארבעת ילדיו של מליניקי, ליד דירתו בשיכון נתיבות. מליניקי, מפקד הגדוד, היה היחיד מבין הנאשמים שהביע זעזוע על רצח הילדים.

הסיבה הפשוטה והמלבבת: "בצבא יש ג' שים, ואליהו אהב להתעסק". בניגוד ל-דהאן, יודע אוליאל כי יקרה כאשר יקרה, משפחתו תחכה לו בדירה הדלה בתל-אביב. אופיו של אוליאל כלול בשאלה ותשובה בפני ועדת-החקירה הראשונה שחקרה את מאורעות ליל הזוועה. השאלה: "למה לא סירבת למלא את הפקודת?" התשובה: "אי-לו הייתי טיפוס שמסרב למלא פקודות, לא הייתי הולך למשמר-הגבול!"

השם: אליהו אוליאל. הגיל: 27. ארץ-הלידה: אנגליה. המצב המשפחתי: נשוי ואב לשני בנים. המקצוע: קצב, פועל רכבת, חייל מקצועי.

גאחותו של אוליאל — ובדיחת כל חבריו — היא שהוא הבן של "בון פאמיה" (משפחה טובה). אמנם, כאשר השמידו ה-בריטים, בימי מלחמת-העולם השנייה, את הצי הצרפתי של ממשלת וישי ליד חוף עיר מולדתו אוראן, גורש אוליאל הצעיר מבית-הספר העממי, אולם הדבר לא הפריע לו. הוא הפך קצב, לא נטה למקצוע זה. כששמע שפרצה מלחמת העצמאות בישראל, הצטרף בשמחה למח"ל, מיהר ארצה.

בצבא מצא אוליאל את ההוי המתאים לו. כמפקד תותח בלתי-מחופר ליד רפיח הוציא שלושה טאנקים מצריים מכלל פעור לה. חוץ מזה הכיר בחדר-האוכל של ה-יחידה חילת, תותחנית כמותו, הבחור ה-עליו, שנימגם בקושי כמה מלים עבריות, ושהיה בודד לגמרי בארץ. מצא מיד חן ב-עיני הצברית בת המשפחה הספרדית. כי עבור עשרה חודשים התחתנו. אליהו ושרה היו בני אותו גיל — 18.

אביה של שרה, מנהל-עבודה ברכבת, סידר אותו בעבודה כבודק קרונות. לקצבים לא הייתה עבודה במשטר-הצנע של דוב יוסף. אוליאל לא היה גם הפעם מאושר לגמרי. לבסוף בא המכתב הגואל: הקונסול הצרפתי דרש שיחזור הביתה, למלא את תובת שרותו בצבא הצרפתי. מכיוון ש-אוליאל לא רצה לגרום צרות לאביו, ש-חשוד היה כעסקן קומוניסטי, חזר, הפך סמל בלגיון-הזרים, נשלח לקוריאה. אשתו נסעה עמו, גרה באוראן, קיבלה את האזרחות הצרפתית. בנו למד צרפתית. כשחזרו ארצה, לא רצו הילדים לשחק עם זאקי הקטן, שלא דיבר עברית.

בניגוד למליניקי ולדהאן, לא התרשם רב-שוטר אוליאל עמוקות מלילה-הזוועה. לא עלה על דעתו שהדבר נוגע לו. גם אחרי ששני הקצינים נאסרו, המשיך אוליאל ל-שרת חודש ימים ברצועת עזה, קיבל ל-אחר מכן חופשה. לפתע קיבל פקודה דחור מה הביתה: לבוא מיד לתחנת-המשטרה בנצ'ציונה. אשתו נלחטה אליו. היא חזרה לבדה. הבעל נאסר.

מאז בא כמה פעמים הביתה — כמו שאר האסירים — במקרים מיוחדים, ללא ליחיי. ניתן לו להיות נוכח בשעה שבנו עבר ניתוח של שקיים. אשתו קיבלה תחרי-לה את מחצית משכורתו, אחרי-כך שלושה רבעים ממנה. ככל המשפחות, הייתה בקר-ציריחה לפסקי-הדין. "איפה אבא?" שאל זאקי, הלומד עתה בכיתה ב'. "אבא עובד מחוץ לעיר", הייתה התשובה. אליהו אוליאל היה אחד משני הנאשמים שניסו בעת מאסרם לאבד עצמם לדעת.

לה את כל שאר מאורעות חייו, הרפתקרו-תיו עם הבנות וקורות שרותו. מאז נשארה האם בבית — בית ערבי נטוש ברמלה, ששופץ על-ידי המשפחה. היא לא באה ליישובות בית-המשפט. גבי ביקש שלא תבוא. "אם תבוא, תכבה, וגם אני אכבה. אני לא סובל גבר בוכה. אמא אמר-רה לי: 'עכשיו שאתה סובל, אני אוהבת אותך עוד יותר'". הוסיף דהאן, באמונה מלאה: "אנחנו הקרבן בבית-המקדש, כדי לקדש את העם!"

כי דהאן סבור כי באותו לילה רק מילא את תפקידו, וכי עתה נורק לכלבים על-ידי קובעי המדיניות ונותני הפקודות, ש-חיפשו שער-לעזאזל. "חשבתי שאקבל כדור, שאיהרג או אפצע, לא חשבתי על זה ש-אשב כאן", אמר לא מכבד במרירות. "עכ-שיו נשארו בלי כלום. כל החסכוניות שלי הלכו לעורכדין. בשביל רוח כל זה יותר גרוע מאשר בשביל איש נשוי. אם ידונו אותי לעשר שנות מאסר אשאר בלי משפ-חה, בלי כלום".

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

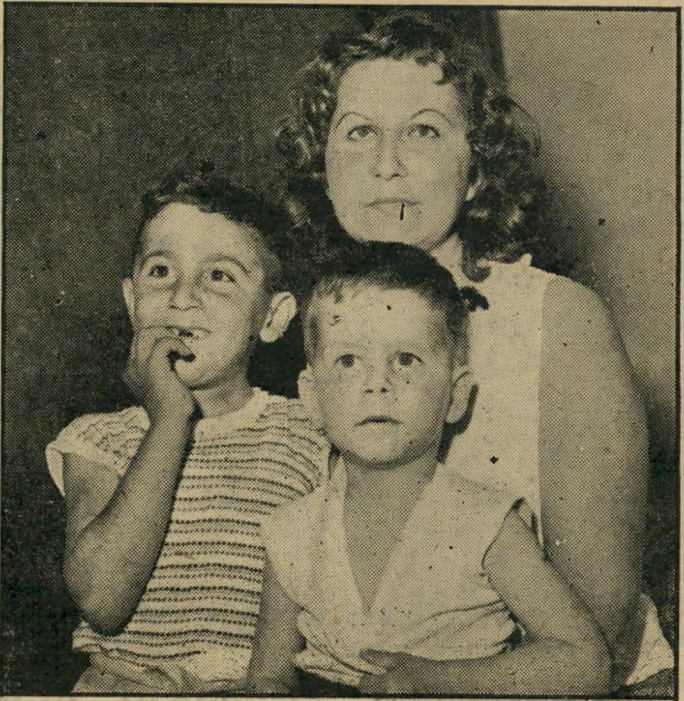
דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

דהאן רצה להאריך את חופשתו בחודש נוסף. מטה משמר-הגבול סירב. גבי נאלץ לחזור — בדיוק למיבצע-סיני וללילה-הזוועה. אלמלא כן, היה סגן גבריאל דהאן כיום קצין פופולרי, אהוב על חבריו ועל הנערות. כשפרצה מלחמת-סיני, חיתה בלב רחל דהאן רק תקוה אחת: שבנה ישאר בחיים. פעם כבר התכחץ לבה. זה היה כאשר רא-תה את תמונתו בעתון, ליד ידיעה על-נפילתו. רק במאוחר נסתבר שהיתה זאת טעות: החלל היה דהאן אחי, והעתון לקח מארכיון משמר-הגבול תמונה בלתי-נוכח. כשבא גבי הביתה, שמחה רחל. אולם חיש מהר הרגישה שקרה משהו. גבי היה מדוכא. תחילה חששה האם שמא נהרג ה-אח השני, וגבי בא לבשר לה זאת. בהש-חאה לפחד זה, היה הסיפור הנורא כמעט מרגיע. גבי סיפר את הכל, כפי שנהג לספר

שירת בלגיון-הזרים. משמאל: אוליאל בשעת אחת ההפסקות של המשפט, בחברת אשתו, שהמשיכה לקבל שלושה רבעים משכורתו. כמו שאר הנאשמים, ביקר אוליאל בימי מאסרו כמה פעמים בבית.

אשתו ושני ילדיו, ג'י וברטה-אלברס, של רבי-שוטר אוליאל, בדירתם בשכונת שפירא בתל-אביב. הבכור ביקר כמה שנים בג'ויילדים באנגליה, עשה שאביו

אוליאל

אשם: יסקה ערדמי

אחד-עשר נאשמים ישבו על ספסל בית-הדין. שלושה מהם יצאו השבוע לחופשי; שמונה הורשעו באשמת רצח כבוונה תחילה. אולם בחילולו של בית-המשפט, בין ספסל הנאשמים לרוכן השופי טים, בין מושבי התובעים למושבה של הסניגוריה, רחפה דמותו של הנאשם השנים-עשר, הנאשם שלא נכלל מזכות-החילה בגליון האישום: אלוף-משנה יושבר ("יסקה") שרמי. היה בפסק-הדין אישור למענה אשר טענו הנאשמים מן הרגע הראשון: "אנחנו שעירים לעזאזל, כדי להגן על כבודו של קצין בכיר בצה"ל."

לוסי האזרחית של גורתו, יש להטעים כי אין שום מעשה תחיקה בישראל מעניק למפקד צבא בימי מלחמה סמכויות יתר... המסקנה היא אחת: פקודתו של שדמי היתה בלתי-חוקית. פקודתו של מלינקי, שניתנו על סמך פקודות מלינקי, היו בלתי-חוקיות. פקודותיו של מפקד המחלקה דאהן, שניתנה על סמך פקודות מלינקי, היו בלתי-חוקיות. פקודותיו של טוראי-ראשון עופר, שניתנו על סמך פקודותיו של דאהן, היו בלתי חוקיות.

שכמו של שרמי. קרה-הגנה שלהם היה אחר: הם טענו כי מלינקי לא נתן כלל את פקודת הרצח. אם היו טוענים שאמנם קיבל פקודה כזו משדמי והעבירה לפיקודו, היה ברור מאליו כי אם כי יתכן שגם שדמי יורשע באשמת רצח בכחונה תחילה, גם מלינקי לא יוכל להינצל מהרשעה כזו.

את המלאכה של גירת שדמי אל ראש רשימת הנאשמים נטלו על עצמם שאר ה-11 פרקליטים. ברצות להוכיח כי את הפקודה הבלתי-חוקית — לרצוח את תושבי כפר קאס — יזם וניסח בראשיתה מפקד גבוה בצה"ל, אליו סופח גדודו של מלינקי, חקרו פרקליטים אלה את שדמי וקצינים אחרים של הצבא חקירת שתי-עורב חמורה. התרצות שלושת שופטי בית-הדין הצבאי קבעו פה-אחד, כי פקודתו של אלוף-משנה יושבר כר שדמי לרבי-סרן שמואל מלינקי היתה אמנם להרוג ולרצוח את תושבי הכפרים הערביים במשולש הקטן, הם קבעו גם: פקודתו של אלוף-משנה שדמי, ביום ה-29 לאוקטובר 1956, היו בלתי חוקיים.

הגיעה השעה לשאול את השאלה הי-סודית במשפט רוצחי כפר-קאס:

מה היא פקודה בלתי חוקית? שאלו הסוראים ובעלי הדרגות הנמוכות ש' הושבו על ספסל הנאשמים. "כיצד נוכל לדעת אם פקודה שנתן לנו המפקד היא חוקית או בלתי-חוקית?" שאלו אלפי חיילים ושוטרים בכל רחבי הארץ.

בית-הדין הצבאי נתן לשאלה יסודית זו תשובות ברורות וחד-משמעיות: "המשמעת הצבאית מושתתת על ציות גמור לכל פקודה שאינה בלתי חוקית בעל-כך כל מפקד מיצג כלפי מקבל פקודתו את כל שרשרת הפיקוד שמעליו וטוראי יליב כלפי המסריף אותה מידה של ציות לכל פקודה כמו כלפי הרמטכ"ל. לעומת זה חייב חייל לטוב ציות לכל פקודה בלתי חוקית בעל-כך המצווה עליו לבצע מעשה פלילי וגם כאן אין נפקא מינה על ידי מי ניתנה הפקודה. במה דברים אמורים: אם ברור וגלוי לפי כל המסיבות שהיא פקודה בלתי חוקית.

לשום אדם או חבר אנשים במדינה אין סמכות להפר את החוק או לצוות להפירו. פקודה המגלה על פניה כי היא מפירה את החוק, כגון פקודה גלויה להרוג אנשים חפים מפשע, מהווה שידול למעשה פשע. אסור לתתה ואסור לבצעה. כל מפקד המתמיד לתת פקודה כזאת בתוקף סמכותו הצבאית חורג באופן יסודי מסמכותו החוקית ופקודתו בטלה.

... סימן היכרה של פקודה בלתי חוקית בעל-כך — מן הדין שיתנוסס כדגל שחור מעל לפקודה הנתונה, ככתובת אזהרה האו-מרת: "אסור". לא אי-חוקיות המתגלה רק לעיני חכמי משפט חשובה כאן, אלא: הפרת ההכרחית המופיעה על פני הפקודה עצמה, אופי פלילי ברור של הפקודה או המעשים שהפקודה מצווה לעשותם, אי חוקיות הדור-קרת את העין ומקוממת את הלב. אם העין אינה עיוורת והלב אינו אטום או מושחת — זוהי מידת אי החוקיות בעליל הדרושה כדי לבטל את חובת הציות של חייל ולהטיל עליו את האחריות הפלילית למעשיו."

נפשות ניצבה בפניהם גם משימה גוספת, חמורה באחריותה ובמשמעותה לגבי מדינת ישראל: היתה זו המשימה המוסרית לטהר את שמה של מדינת ישראל וצבא ההגנה לישראל, ממעשה הפשע המתועב. לגבי הטבח עצמו, לא היו לשלושת ה-שופטים כל ספיקות. הם התבטאו בחמורים שבביטויים, חזרו עשרות פעמים על המלים: "ליל הדמים", "הטבח הנורא", "המעשה הבלתי-אנושי", "רצח אכזרי ושיטתי של קר"בנות הסרטישע וחדלי-אונים". בפסק דינם השלם והמלא, הבנוי בשיטתיות תוך כדי ביסוס משפטי שלם, ההופך את פסק-הדין למסמך משפטי בעל חשיבות בינלאומית, ענו השופטים גם על מכלול השאלות שנתעוררו תוך כדי בירור המשפט הארוך.

המדיניות.

אחת השאלות שרחפו באולם בית-הדין במשך כל ישיבותיו וש' בוודאי עוד תעלה ותחזור בעת דיוניו של בית-הדין העליון לערעורים בפרשה זו, היתה השאלה אם אמנם מקרה כפר-קאס הוא חסרי-אחריות וצמאי-דם, או אם נכון הדבר שטבח כפר-קאס הוא פרי המדיניות הכללית של הממשלה והצבא לגבי המיעוט הערבי, גם שאלה זו התחלקה לשתיים: האם זועת כפר-קאס היא תולדת המדיניות הכללית של הממשלה ושלוטנות צה"ל לגבי המיעוט הערבי, או אם היא תולדת המדיניות המיוחדת שנקבעה לגבי פתיחת מבצע קדש? על השאלה השניה עונה פסק-הדין בש' לילה. לראשונה הוא אינו מתייחס כלל. הסיבה לכך היא פשוטה: הסניגורים, שחלק מהם העלה אמנם בדעתו לטעון בתחילה כי שולחיהם עשו מה שעשו מתוך שהוסתו במשך כל שנות חייהם בישראל גג המיעוט הערבי ובניו, העדיפו להמנע מלעשות זאת. הם נמנעו מנקיטת קריהגנה כזה מתוך שיקולים משפטיים שהורים ומתוך מחשבה שבית-הדין הצבאי ימנע מלתת צידוק למעשי שולחיהם בטענה זו.

מכיון שלא נתבקש לעשות זאת ומתוך שלא הובאו בפניו ראיות בכיחן זה, לא אמר בית-הדין מאומה בשאלה הראשונה. לגבי השניה אמרו השופטים דברים ברורים: "אלוף-משנה שדמי קבע את שיטת ה' עוצר הבלתי חוקית (ככפרי המשולש) על דעת עצמו ובניגוד לחזיניות הכללית ש' חייבה אותו להמנע מכל פגיעה באזרחים תושבי האזור... הוראות הפתיחה באש של שדמי-מלינקי נגד אזרחים בלתי לוחמים עלו בחומרתן על ההוראות הללו (של המדיניות הכללית) ובטלו אף את הסיגים ש' בהן. הפקודה שמלינקי ציית לה (פקודתו של שדמי) והעביר אותה לביצוע, תוך הוספת פירושו כי תחול על נשים וילדים, היתה פקודה גלויה לרצוח אזרחים — פקודה בלתי חוקית בעליל..."

חוקיותה של הפקודה היתה

הבעיה החשובה השניה שעמדה בפני בית-הדין, כבואו לקבוע את מידת אחריותו של כל אחד ואחד מ-11 הנאשמים שניצבו ל' משפט בפניו. כאן, בנקודה זו, לא יכלו השופטים להסתפק באחד-עשר הנאשמים, הוסיפו לרשמה גם נאשם מספר 12, שהר' פיע בפניהם כעד תביעה ושפרקליטי תבי' עה ניסו לטהרו בכל מחיר. היה זה אלוף-משנה יושבר שדמי, שנתן את הפקודה הגורלית לרבי-סרן שמואל מלינקי, מפקד גדוד משמר הגבול, שאחת ממחלקותיו, מח' לקחו של הסגן גבריאל דאהן, יצאה למר' חז-הדמים בכטר קאס. מלינקי וסניגוריה, עורכי-הדין להיציע ו' עורן, לא ניסו להטיל את האשמה על

שנתים פחות 16 יום אחרי ליל המים של 29 באוקטובר 1956 של פו שופטי בית-הדין המחוזי הצבאי בירו' שלים את עטיהם, חתמו על פסק-דינם בן 123 עמודי הדפוס הצפופים. מסקנתם של השופטים, אלוף משנה ד"ר בנימין הלוי, סגן-אלוף יצחק דיבון ורבי-סרן יהודה כהן: **רבי-סרן שמואל מלינקי נמצא אשם ברצח בכחונה תחילה של 43 מאזרחי כפר-קאס.**

סגן גבריאל דאהן נמצא אשם ברצח בכחונה תחילה של 43 מאזרחי כפר קאס.

טוראי ראשון עופר שלום נמי צא אשם ברצח בכחונה תחילה של 41 מאזרחי כפר קאס.

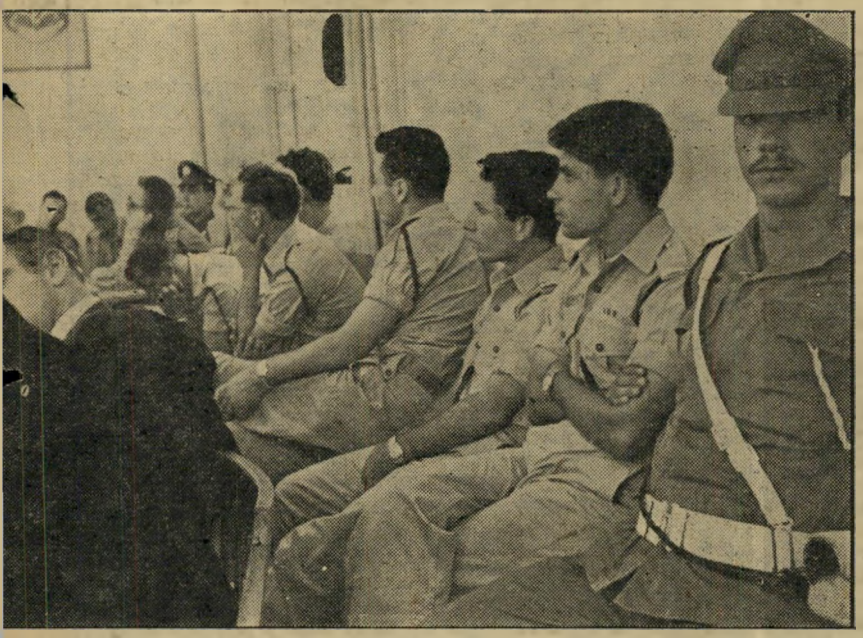
הטוראים מחלוקת הרוש וא' ליהו אברהם נמצאו אשמים ברצח ב' כחונה תחילה של 22 מאזרחי כפר-קאס, רבי-טוראי גבריאל אוליאם, טוראי אלברט פחמה וטוראי אד' מונד נחמנו נמצאו אשמים ברצח 17 מאזרחי כפר-קאס.

רבי-טוראי עבדו רחמן אימ' מעלי, טוראי סעיד זכריה שעבן וטוראי דניאל סמניץ זוכו מכל אשמה.

הקשב, זדין הכריז השופר הצבאי את קריאתו המסורתית. הנאשמים פרקליטיהם והקהל כולו קמו על רגליהם. השופטים עזבו את האולם, יחזרו אליו בסוף השבוע על מנת לחרוץ את גור דינם.

האולם הגדול, הנמצא באחד ממחנות צה"ל באזור ירושלים, המה מעשרות אנשים שזיכרו ביניהם בערבוביה ובהת' גשות, במשך עשרות ישיבות רצופות שר' רה באותו אולם דמתת מכת. רק קולם של העדים הרבים, שעלו בזה אחר זה להעיד מעל דוכן העדים, להשיב לשאלות התביעה הצבאית ושמונת הפרקליטים, לספר את קטעי סיפורם שלהם ל מה שקרה בכפר קאס, נשמע בחלל. קהל העדים היה מגוון: העידו אלופי צה"ל כשבראשם הרמטכ"ל לש' עבד רב-אלוף משה דיין, העידו תושבי הכפר, אלמנותיו ובניו-שכוליו כשבראשם המוכתר שמשפחתו נפגעה יותר מכל שאר משפחות הכפר, העידו חבריהם לחיל של הנאשמים. השעה חודשים תמימים ישבו שלושת ה' שופטים על מדוכת הדיונים והניסוח של פסק-דינם, אחרי שנה תמימה של עדויות והשמעת פרשת ההוכחות והראיות בעד הרשעתם של הנאשמים ונגדה. תשעה חוד' שים ישבו 11 הנאשמים בכלאם, חיכו לפסק-הדין. שניים חיכו תושבי כפר-קאס לר' אות אם יש צדק בישראל, מדינתם.

עבודה קשה ומיגיעת היתה מוטלת על שלושת השופטים שנבחרו לחרוץ את דינם בפרשת הדמים הנוראה ביותר שאירעה ב' עשר שנות קיומה של מדינת ישראל. הרא' שון בשופטים, ד"ר בנימין הלוי, היה גם הבקי המנוסה שבהם. בעיצומו של המשפט כפר-קאס השמיצו חמשת שופטי בית-הדין העליון את פסק-דינם בערעור היועץ המש' פטי על פסק-דינו של הלוי בפרשת קסטנר — פסק-דין שבזכותו קנה לו הלוי את מקומו בשורה הראשונה של שופטי ישראל ונתפרסם בקרב משפטני העולם כולו. לימינו של הלוי ישב קצין צבא מקצועי. סגן-אלוף יצחק דיבון בלט מיד בגישתו הצבאית הגוקשה והבלתי משפטנית לבעיה כולה. רבי-סרן יהודה כהן, שופט בית-המש' פט המחוזי בירושלים בחייו הפרטיים, היה המשפטן השני שגויס לשירות מילואים. תפקידם של שלושת השופטים היה קשה. לא רק בגלל העובדה היה חומר הראיות שהובא בפניהם היה עצום ורב. גוסף על התפקיד הרגיל של שופטים במשפט של דיני

על ספסל הנאשמים נשאר יושבים לא רק שמונת הנאשמים שחיובו בדין, אלא גם שלושת המזוכים, בתמונה נראים שלושת המזוכים בצד שמאל. ליד שולחן השופטים, מתחת לסמל צה"ל, מלינקי נראה מרכיב משפטי-שופטים, בעוד שדהן יושב ספוף, מקשיב לדברי השופטים.

עופר הצבר היחיד בין הנאשמים ה' עיקריים, בן סנדלר עני משיך מוניט, במצבירוח של ראשית המשפט.

בחדר האוכל של המחנה בו נערך המשפט, באחת ההפסקות של המשפט. השניים גרו בחדר אחד במחנה, אך לא דיברו זה עם זה לאחר שהאשמו והטילו האחד על השני את האחריות למעשה הזוועה.

מלינקי ודהאן

זה עם זה לאחר שהאשמו והטילו האחד על השני את האחריות למעשה הזוועה.

שדמי האיט שהאשם עלידי ה' שופטים בגרימת הזחעה, צר חק ועליו בשעת אחת ההפסקות בעדותו.

והנהג לרדת. הנהג הציב סולם ליו המסאית ואמר לנשים: "אחיותי רדנה, תוציאו תעור דות זהות, אחיותי." הנשים שהספיקו לר' אות בדרך גוויות של בני כפרן המוטלות לצדי הכביש, התחננו בפני החייל המפקד לחוס על חייהן. החייל לא שעה לתעודות ולתחינות, עמד על פקודתו שכולס ירדו מן המכונית וכשכל 14 הנשים ור' הגברים עמדו על הארץ, נתן פקודת אש לחיילים שהגיעו למקום. החיילים פתחו באש על הקבוצה ולא נחו עד ש-17 מתוך 18 נהרגו וחנפש היחידה שנשארה בחיים — חנה סלימאן עמאר בת 16 — נפצעה קשה בראשה וברגלה ונראתה כמתה.

החייל המפקד היה עופר. מעשי האכזריות שביצע סימרו את שערותיהם של הנוכחים בבית-הדין. רק עופר עצמו, ואתו חבריו לספסל הנאשמים, לא נראו מוסתעים או גר גשים במיוחד.

חמשת הנאשמים, אנשי חוליות של עופר ושל אוליאל גבריאל, הורשעו אף הם באשמת רצח בכחנה תחילה. על אחריו תם הפלילית בביצוע הפקודה הבלתי-חוקית, אמרו השופטים, אחרי שכבר בראשית פסק-הדין תיארו בצורה מוחשית ביותר את חל-קם במעשי ההתעללות והרצח במבוא הכפר: "אין ספק כי בכל התקריות הנוספות (פרט לשתים מהן זוכו חמשת הנאשמים) שבהן ביצעו נאשמים אלה את פקודות האש של עופר, ידעו היטב מה משמעות מעשיהם... גם הם כמו דאהן ועופר, ראו במו עניניהם את האזרחים השלווים כשהם חוזרים לכפר במסיבות שלא יכלו לעורר חשד, ו' היה ברור להם כי אך ורק העובדה שאנשים אלה הגיעו למקום אחרי השעה 1700 היא שקבעה את גורלם לפי הפקודה. העובדה כי ההריגות המבוצעות במקום מהוות רצוי חת אנשים חפים מפשע הזדקרה לנגד עיני ניהם. גופות ההרוגים היו מוטלות לפנייהם ודם הקרבנות החפים מפשע צעק מן ה' אדמה..."

שלושת המזוכים מכל אשמה, היו חיללי הגיפ של דהאן שנהגו מן הספק, שניים משלושת השופטים קבעו אמנם כי שלושת אלה השתתפו אף הם ברצח שלושת הגברים שהורדו מהעגלה הרתומה לפריד, ושנרצחו ביריותיהם וביריות דהאן. אך ה' שופטים החליטו לתנותם מן הספק: "אף כי הנאשמים (הללו) נכחו כאשר דהאן ציווה על שלושת הגברים לעמוד ב' שורה ושלה את הנער והילדה לכפר וכאשר איטעיל התחנן לפני דאהן, אין לקבוע בו' דאות כי באותו שלב כבר ציפו הנאשמים לפקודת-אש של דהאן או נוכחו לדעת כי עליהם לבצע את הפקודה הכללית נגד קר' בנות חפים מפשע..."

★★★

שמונה המורשעים עזבו את אולם בית-המשפט, חזרו כלאם כשהם שקועים איש איש בהרהורי, מהכים בקוצר רוח ליום בו ייגור דינם ועונשם. שלושה נאשמים חזרו לביתם. הנאשם השני-עשר לא היה נוכח באולם, בעת הקראת פסק-הדין. אלוף משנה יששכר שדמי נמצא אותה שעה ב' לילות לימודית מטעם הצבא באירופה. אולם את רגשי ליבם של מרבית היושבים באולם בית-הדין ושל מרבית תושבי המדינה, ביטא בדייקנות רבה אחד הנוכחים, קרוב של אחד הנאשמים: "שדמי היה צריך להיות הנאשם מספר אחד. פרשת כפר אסאם לא נהג, ער שדמי לא ישב על ספסל ואז"

רצח בדם קר, כך הגדירו השופטים את מעשיהם של פיקודיו של מלינקי, ש' פעלו בהתאם להנחיותיו. כדי שלא להשאיר את הרושם כי הם משתמשים בביטויים חריפים יתר על המידה, שאינם מתאימים למציאות, דאגו השופטים לשבץ את מעשי הנאשמים בתוך מכלול פסק-הדין:

★★★

סגן גבריאל דאהן, מן המצ' טיינים שבקציני משמר הגבול ומפקד מח' לקה מיוחדת למלחמה בפאריון, הגיע לכפר קאסם כחצי שעה לפני הסלת העוצר. הוא שלח את אחד מסמליו אל המוכתר להודיע לו על תחילת העוצר ובעצמו החל למקם את חוליות מתלקתו במבואות הכפר. על מה שקרה אחרי יותר מחצי שעה, עם כניסת העוצר לתוקפו, מספר פסק-הדין: "אחרי שמיעת כל ההוכחות אין לנו ספק כי אף אחד משלושת הגברים שעליהם נפ' תחה אש היריות עלידי דאהן ולפי פקודתו, לא ניסה לברוח וכי לא היה כל דופי בהתנהגותם של שלושת האזרחים הנ'ל. להפך: כל המסיבות, כגון הכנותיו של דאהן, העמדת שלושת הגברים בשורה אחת והפ' רדת מהנער והילדה, מצביעות על כוונה תחילה של דאהן להמית את שלושתם על ידי יריות. שלושת הגברים היו אזרחים שלווים שצייתו לכל פקודותיו של דאהן. הם עמדו בלתי מוויינים מול חוליה של חיילים החמושים ברובים, ברן ועוזי. אסי מעיל התחנן על חייו וחיי חבריו ודאהן השיב על תחינותיו בפקודת אש. קשה לתאר מטיבות יותר קשות של רציחת חסרי-ישע עלידי אלימים."

השופטים סרבו גם לתת לדאהן ליהנות מן הספק כי ביצע את פקודותיו של מלינקי בתום לב, וכי הוא עצמו השתתף רק ברצ' חת שלושה מתוך 43 האזרחים שנהרגו. פסק-הדין קובע במפורש:

"... דאהן ראה במו עיניו כי החוזרים לכפר, שהוא ציווה להמיתם, אינם לוחמים אלא אזרחים שלווים. בלתי מוויינים ובלתי מוגנים. לפי עצם הפקודה שצויתה להרוג גברים, נשים וילדים כאחד, לא היה מקום לספק כי לא פקודה צבאית או מלחמתית היא, אלא פקודת רצח יש כאן. אם בכל זאת נשאר בלבנו של דאהן ספק שצויתה להרוג המסיאות במקום, המעשים שהוא ציווה לבצ' עם, השתתף בביצועם וראה את ביצועם, הראו לו בעליל כי מה שהוא מבצע בצייתו לפקודת המג'ד, הוא רצח פשוטו כמשמעו, רצח אכזרי ושיטתי של קרבנות חסרי ישע וחדלי אונים. שום פקודה לא יכולה להוות צידוק למעשי פשע כאלה. מפקד מחלקה שערך בעצמו ובאמצעות פיקודיו טבח ב' אוכלוסיה האזרחית, אינו יכול להסתמך על פקודה שניתנה לו לכך. פקודה כזו היא בלתי חוקית בעליל."

טוראריאשון שזוה עופר הור' ש' בעת רציחתם של 41 מתושבי הכפר. עופר שפקד על שתי החוליות במבוא המצ' רבי של הכפר, ביצע לדברי השופטים את מעשי הזוועה בדם קר ומתוך החליטה נחר' מה. דממת מחת שררה באולם בית-הדין, כשתיאר השופט הלוי, בקולו השקט וה' מתון, בעל המבטא הגרמני הבולט, את פרטי הטבח ב-14 הנשים השלחת, שחזרו לכפרן מבלי שתדענה כי עוצר פתאומי הוטל עליהם. "המסאית (עם 14 הנשים ור' הגברים) נטעה בכביש ואחד החיילים רץ אחריה ו' צעק: "עצורו..." המסאית נעצרה בדרך בית-חסר, החייל הראשון ציחה על הנוסעים

וגילדים? מלינקי השיב: בלי סנטימנטים. מפקח ראשון מנעס הוסיף ושאל: מה עם החוזרים מהעבודה? כאן ניסה הסמג'ד ע.מ.מ. אלכסנדרוני להתערב, אך המג'ד הש' תיק אותו והשיב: דינם כדון כולם, או לפי גירסה אחרת: אלצה ירחמו, כך אמר מפקד החטיבה."

לגבי העובדות הפשוטות, שקבעו כולן כי מלינקי היה זה שהעביר את פקודתו הבלתי-חוקית של שדמי לאנשי גודו וכי היה זה הוא שהרחיב את הוראותיו הכלליות של שדמי בדבר הרג, והשיב במפורש בחיוב לשאלות קציניו כי אכן חובה עליהם להרוג נשים וילדים — לא היו הדעות חלוקות.

עקבו במתיחות ועצובה אחרי דברי השופטים. בין הקהל נראים שני אחיו ואחותו של גבריאל דהאן. רוב האמהות לא באו, לפי בקשת הנאשמים שביקשו למנוע מהן את עינויי הדין.

קרובי הנאשמים

ילדים שהוא הורה להרגם, בהתאם לעדותיו: חזקה על רבי-סרן מלינקי, מפקד בעל חתק שבא ובמשטרה, כי הגבולות החוקיים של שמוש בכוח נגד אזרחים היו ידועים לו היטב... מחובתו של רבי-סרן מלינקי בקבלו את פקודתו הבלתי-חוקית של אלוף-משנה שדמי, היה לסרב למלא אחריה. לקצין דמוס אומץ לב לא רק בפני האויב, אלא — במקרה קציניו כזה — גם בפני מפקדו. על מלינקי היה לעמוד על אי-חוקיות הפ' קודה ולומר למפקדו כי אינו מוכן לצוות על חייליו לרצוח אזרחים חפים מפשע."

מלינקי לא נהג כך. נראה היה כי הוא הסכים ברצון למלא את פקודת הדמים ש' שדמי הורה לו לבצעה. התיאור היבש של פסק-הדין, בדבר קבוצת הפקודות של מלינקי לקציניו, לפני הטבח, מעיד על כך:

"... אשר לשמירת העוצר הסעים המג'ד (מלינקי) כי אסור לפגוע בתושבים הנמ' צאם בבתיים אבל כל מי שיצא מחוץ לבית יירה על מנת להרג. המג'ד הוסיף ואמר כי לא יהיו מעצרים ושאם בליה יהיו כמה הרוגים יקל הדבר... בלילות הבאים... בהמשך קבוצת הפקודות איפשר המג'ד שאלות. ע.מ.מ. פרנקנטל שאל: מה לעשות עם נפגעים? מלינקי השיב כי אין לספל בהם. מפקד ראשון אריה מנעס, אחד מטי' פקדי המחלקות שאל: מה בקשר, אחד טמ'

קרוב לוודאי שביג'ו יצא בימים הקרובים לחופשה ממושכת. הוא יצא תקופה זו להכנת מצע מפא"י לבחירות הבאות ולניהול שיחות ממצות עם ראשי מפלגות אחרות לקראת הבחירות.

משה שרת ישוב לזירה הפוליטית. אחרי שבמשך קרוב לשלוש שנים ישב ראש הממשלה לשעבר בשולי המערך הציבורי, ותרככה התנגדותו לקבל תפקיד פוליטי משני, וקרוב לוודאי כי יופיע במקומו הקבוע בין עשרת הראשונים ברשימת מפא"י לכנסת הבאה ואף יקבל לידיו את תיק החינוך בממשלת ביג'ו הבאה.

לעומתו יצמיד משה דיין את פעילותו המפלגתית לתנועת המושבים. דיין הגיע כנראה, לכלל הכרה כי על מנת להצליח ולהתקדם בתוך מפא"י לא די להיות נער ביג'ו, וכי מוטב למצוא סוס עצמאי לרכיבה. סוס זה יהיה, כנראה, תנועת המושבים אשר דיין ינסה לכבוש את המעמד המרכזי בה. לפי מאזניים הכוח בתוך מפא"י, מוסכם כי לתנועת המושבים הזכות למנות שר בממשלה.

יחולו זעזועים ביחסים שבין הפרוגרסיביים ומפא"י. מנוי וגמור עם השר פנחס רוזן לפרוש מתפקידו ואילו מצד מפא"י אין כל הסכמה לגבי התיק הממשלתי אשר יימסר ליורשו של רוזן מטעם המפלגה הפרוגרסיבית. חילוקי דעות אלה יחזקו את מעמדו של אותו פלג במפלגה הפרוגרסיבית התובע פרישה מן הקואליציה, עם התקרבו מועד הבחירות, על מנת לשלול מן הצ"כ את מעמדו כמפלגה אדחית אופוזיציונית יחידה.

הצעתו האפשרית הקרובה של דאג האמרי שילד: שישראל תוותר על הר הצופים, תמורת שטח ירדני אחר ופיצויים עבור הרכוש שעל ההר. הצעה זו תהיה, כנראה, גזלת הכותרת של ביקורו הקרוב של מזכיר האו"ם בישראל, מיד עם נעילת מושב העצרת הנוכחי. שאלת הרוויזיוניזם תהווה חלק מהצעה כוללת, להסדר סעיף 8 של הסכם שביתת הנשק הישראלי-ירדני, אשר ליתר הנקודות של סעיף זה, יטען האטרשילד כי אין טעם לעמוד על ביצועו, מאחר וכביש לטרון הפך עתה בלתי-נחוץ לישראל עקב פתיחת כביש חדש לירושלים ואילו אין אפשרות להבטיח ביקור חופשי של יהודים בכותל המערבי.

ארצות-הברית תעניק עזרה כספית ניכרת להמשך ביצוע העברת מי הירדן דרומה. אחרי שהירדנים החלו בעזרת האמריקאים, בחפירת תעלה להטיית מי הירמוק, התלוננה ישראל שמיבצע זה גרם לדילדול מקורות המים המשותפים וכי יש על כן להרשות ביצוע תוכנית המים של ישראל עצמה.

אמצעים חריפים יופעלו בעתיד כלפי גופים ציבוריים ואזרחים פרטיים אשר יבואו במגע עם גורמים ערביים בחוקלארץ, במאמצי שלום או הפברה פרטיזניים. בין השאר: אפשרות האשמות במגע עם האויב, תוכנית זו נועדה לשתק את פעולותיהם של מקורבי הדיר נחום גולדמן, מפ"ם, הפעולה השמית ו"איחוד", וכן למנוע בעתיד הישנות פרשות כמו פרשת המחברת העיראקית וטרבנות הפרופסור פלסנר להשמע לפקודות ראובן שילוח בוועידת פריז רנץ, ביצועה של תוכנית זאת יתן סוף-סוף לראובן שילוח ואנשיו מנופולין מוחלט בשטח זה.

הסיעה הדתית בכנסת תחליט להיות אופיי זיציונית ללא סייג. בעיקר יורגש שינוי-עמדה זה בשטח מדיניות החוץ, כאשר יצטרפו הדתיים אל שוללי הקו הממשלתי בכל בעיות החוץ. הם גם יתקיפו את שיטת המינויים המפלגתיים למשרות דיפלומטיות.

במסגרת מסע זה יכין ח"כ יצחק רפאל חומר על התנהגות הפוגעת בכללי הדרת מצד הנציגים הדיפלומטיים של ישראל בחוקלארץ. הוא גם יתריע על כך שנציגים אלה שולחים ברובם את בניהם לבתי-ספר כלליים, ולא לבתי-ספר יהודיים במקומות שירותם.

מפעלים כלכליים ממלכתיים יוצעו לבעלות האזרחים. במאמץ לגייס סכומי כסף גדולים יוציא האוצר לשוק המקומי מניות המקנות בעלות על מפעלים יסודיים בכלכלת הארץ, והנושאים רווחים מינימליים מובטחים.

תוכנית נוספת של האוצר לגיוס כספים: הפצת איגרות מילווה צמודות לדולאר, כדוגמת איגרות המילווה המופצות מזה זמן רב בין יהודי הפזורה.

צבי ברוב ויצחק פנאי (פינמק) יסודקו מתפקידיהם במר כז "הפועל". בעקבות זה יסולק צבי ("האיש בעל הצלחת") ברוב גם מהי התאחדות לכדורגל. הסיקוק יבוצע אחרי שמתגבשת וחולכת הדעה בחוגים רביי השפעה בהסתדרות כי פעולותיהם של השניים, הנעשות מתוך שיקולים אינרטי סנטיים ולא לטובת הספורט, מבאישות את מעמד הפועל בעיני הציבור, מביאות לו נזק ניכר. הסיקוק לא יבוצע מיד, אלא אחרי שהמשרדים בענפי הספורט השונים יפתרו, ואי-אפשר יהיה לראות בהחלפת השניים הדחה פוגעת.

קרנות הביטוח השונות יועברו בקרוב כולן לביטוח הי לאומי. הפעולה תבוצע לפי המלצת מבקר המדינה, אחרי שמחקר בין הפועלים הוכיח שרובם מעדיפים ריכוז הקרנות במוסד אחד.

קאופרטיב חדש של הנוער החלוצי הערבי יעדה בימים הקרובים על הקרקע. הצעירים הערבים, המקבלים את הכשרתם באחד מקיבוצי השומר הצעיר בעמק יזרעאל, יקבלו אדמה רבית בתחום המושלש, יעבדוה במסגרת של קאופרטיב חקלאי.

פגישה מקבילה, בשקט, המיפגש הפעם לא היה של ערבים עם בני הארצות השכנות, כי אם עם ערבים תושבי המדינה.

ליד ספלוני קפה, בקבוקי תסס ומגשי כריכים נולד השבוע חוג חדש. חברי אותו חוג היו שונים ומשונים בהרכבם האנושי, בסטודיה של בנימין תמוז, בצפון תל-אביב, נפגשו סופרים יהודיים וערביים מתל-אביב, בצרת, חיפה וכפרי המשולש. על סדר היום: שיתוף-פעולה תרבותי יהודי-ערבי.

הפגישה היתה לבכית ונגרשת. תמוז, יוזם הפגישה יחד עם כתב הארץ זאב שיף והסופר אהרון מגד, עורך הדף לספרות של למדחב, הקריא שלושה שירים: את הפואמה

כשירו השמאלית נתונה בכיסו ויד ימינו עולה ויורדת בקצב אחיך במשך שעתיים תמימות, יצא ראש המחלקה המדינית של ההסתדרות ומשתתף ועידת פלורנץ הגן על התנהגותם של ראובן שילוח וחבריו בוועידה זו. קולו, שנשמע כחיקוי אמנותי מדויק של קול דויד בן-גוריון, הביא את דבריו לאוזני חברי מפא"י בתל-אביב. הסביר הגאון המדיני של ההסתדרות את השיקולים הפוליטיים כבדי-המשקל למעשה הפיצוץ של שילוח בפלורנץ: "היה לענין אספצט אנושי. כולנו באנו כשבידנו הד מנות אישיות. ראינו בביטול ההזמנה (של שילוח ופישר, פקידו משרד-החוץ) לא פגיעה עה לאומית ולא ישראלית, אלא פגיעה אנושית... היה בזה משה פגיעה בנימוסים האלמנטריים ביחסים בין בני-אדם!" תוך כדי כך גילה ברקת פרט חשוב: עוד לפני הוועידה רצו המארחים האיטלקיים למנוע את בואם של שילוח ופישר, בידעם שהופעת שני אלה עשויה להטביע את הסירה.

האיש שהעז להתזכר. לא היה זה הגילוי היחיד. בין השאר אישר ברקת את גילוי העולם הזה (1097) כי אמנם היה זה יוסף גולן, איש הקונגרס היהודי העולמי, שיום את הוועידה כולה. יתר על כן, הקוני גרם היהודי אף עזר לממן את הכנס. גולן לא עמד מן הצד כאשר הופיע שי לוח במגמה ברורה להרוס את הכנס, בו ראה מיבצע מדיני בעל ערך מכריע לטובת ישראל. טען ברקת: גולן הצביע יחד עם הערבים נגד השתתפות שילוח ופישר.

קראנו לגולן כדי להסביר לו את חובתו האלמנטרית כישראלית. האדם הצעיר הזה העז לפתוח בויכוח עמנו! "עצם החוצפה הנוראה הזאת של גולן, אחד מחלוצי המגע עם הערבים, מול שני הגאונים הרשמיים, הדהימה את ברקת. אולם גולן לא הסתפק בזה. הוא הסביר לנו שהוא לא ישם עם האיש הזה (שילוח). כשאמרנו לו שאנחנו מיעצים לו שלא להשתתף בישיבה הרא- שונה של הוועידה, השיב: "אינני מקבל הוראות מכם. אני מקבל הוראות מגולדמן. גולדמן נתן לי הוראות להצביע בעד הוצאת השניים, ואמר לי שהדבר הוסכם עם ממשלת ישראל!"

לעומת זאת שיבה ברקת את רוסטום בסטוני, חבר הערבי של מפ"ם. "הוא קיבל מרות כחבר ההסתדרות!" ציין ברקת, ש" שכח כי בסטוני, בהיותו ערבי, אינו יכול בכלל להיות חבר בהסתדרות.

המורה ותלמידיו. ברקת עצמו ידע היטב מה חובתו הנעלה: "בנאומו בוועידה דיברת על ההסתדרות. המשתתף את חשיבות ההסתדרות לבנין הארץ. בתגובה הערבים לנאומו אפשר היה לראות מידה מסוימת של הכנות!"

כך, על כל פנים, חשב ברקת. שונה לגמי רי היתה דעתו של רוסטום בסטוני, אותה גילה השבוע לעתונאים: הופעת ברקת, ש" ציג את עצמו כמתנן העולם הערבי המ- פגרי, פגעה באחתם הלאומית של הערבים. "יש לדבר אליהם כשהם אל שמה, לא כמורה אל תלמידו!"

שילוח חרש-הקנוניות וברקת הבלתי- חכם קילקלו כמיטב יכולתם. אולם בכל זאת סימנה ועידת פלורנץ מפנה היסטורית: הי זה זאת הפעם הראשונה מאז חתימת חווי שביבת-הנשק, שאישים ערביים הסכימו ל" שבת באופן רשמי עם אישים ישראלים, ו" החליפו עם אחדים מהם באופן פרטי דעות ידידותיות, תוך הכרה הדדית ותקפה לחיים משותפים.

כינוסים

פלורנץ בתל-אביב

בשעה שחמישה נציגים עבריים מישראל נסעו לפגוש נציגים ערביים בפלורנץ, תוך תרועות חוצרות הפירסומת והביוון הפו- ליטי (העולם הזה 1097), נערכה בתל-אביב

* גילויים אחרים של ההסתה המאורגנת, שהופעלה השבוע נגד פלסנר, על שהעז ל- הפר את פקודתו של ראובן שילוח: מאמר סדר-תקדים של מעריב, שקרא לסטודנטים של המדען הקשיש לצאת נגדו בהפגנות בוז, בתוספת תמונתו של מארטי'ן בובר, אשר בשמו טען פלסנר לפלורנץ. מעל ל- תמונת הפילוסוף הדגול, הנחשב בעיני רבים בעולם כאישיות הישראלית החשובה ביותר, כתב מעריב: "שליחו של איש כמותו".

הטייל לא נכנס למסלול

אדמה מאת חנא אבר-חנא, את הדלת הנעולה מאת ראשי חוסיין ואת שירו של עיסא לובאני, תושב המשולש. "אני מזמין את המשתתפים להביע את דעתם על שירים אלה" הציע תמוז, כשסיים את קריאת תרגומם העברי של שלושת השירים.

התגובה היתה אחת: דממה מוחלטת. אכ- רהם שלונסקי הציץ בפניו של משה שמיר, חיים גורי נעץ את מבטו ברצפה. המשתת- פים העבריים, ביניהם בן-ציון תומר, עבוח ישורון, ואברהם חפלי, חיכו כל אחד לדברי חברו. שירו של ראשיך חוסיין, העונה לכל אלה ששאלוהו מדוע אינו מתייחס לכל הטוב והיפה שבישראל — "התאמר לי: תאר את יפיים של קיבוץ ומושב / והנגב כי שם הירוקן אל יבשת הוסבג / אך שכחת אחי, כי נעלת מולי את הדלת...".

— השאיר עליהם רושם כבד. הפואמה של אבר-חנא, על צרת הפליטים וגזירת האיוורים הסגורים נתנה בהם את רישומה.

הדק מננה הארץ. ראשון לדוברים היה אברהם שלונסקי. הוא בירך את הנוי כחיים, הגיב בחיוב על היצירות שהוקראו

יום הדין - בכפר

עחל לקראת המחזה? שגרצחו על שדאני?
★★★
פוכריות על קבר היוד

אחד מאלה, שהלך בעיניים פקוחות לקראת המחזה, היה הילד ריאד, בן ה'ז. הוא היה הבכור בחמשת בניה של האפנה יוסף, בת ה-24. סמוך לשעה חמש שבע שהוטל עוצר. "אמא", אמר, "אני הולך לקרוא לאבא מהעבודה."

ריאד, תלמיד כיתה ג', יצא לאביו, מרחק רבע שעה הליכה. לא הוא ולא האב חזר, כשהוטל העוצר. אמר שהילד ספצו. אולם האשה לא האמינה לו, התחילה לבכות. האינסטינקט האמהי אמר לה — אם לא בא, אז מת.

מה קרה לריאד? נזכר רגיא חמדאן דאוד, האב בן ה'31, יליד כפר-קאסם: "הבן בא בשעה חמש בערך, יחד עם בן השכן, אשר אחיו עבד עמי. מספיק אבא, אמר לי, תשאיר את הירקות. יש חילום ויש עוצר, בוא הביתה."

אני פנהל עבודה חקלאית. אספתי את הפועלים ויצאנו לכביש. אמרו שלא טוב ללכת בנפרד. חיכינו למשאית ועלינו עליה. ליד המחסום, בכניסה לכפר, עצרו אותנו ואמרו לנו לרדת. היינו 19 איש, כולל שני הילדים.

"כולם ירדו. רק הבן שלי התקשה לרדת. הרמתי אותו תחת בית-השחי שלו. חשבתו שדובילו אותנו תחת שמירה הביתה. הבן התחבא מיד בין האנשים."

"התקרבותי לחייל כדי לדבר עמו וכך הת-רחקתי מן האחרים. או שמעתי פקודה: לקצור אותם! למולי הייתי מחוץ לקבוצה המרוכזת. הסתתרתי מאחורי האוטו, בתוך גדר צברים. ישנתי בבאר. בכוך לקחו אותי כדי להזהר את ההרוגים. הרמתי את השמירי כה — וראיתי את בני."

בכל יום חמישי יצאה אמו של ריאד הקטן אל קברו ופיורה עליו מעט סמטקיים. אחרי כך הפסיקה החיים נמשכו. הילדים ה' חיים דרשו את טיפולה, ואין היא יכולה לצאת. "הבן הזה עלה בפקחותו על גברים בעלי-משפחה", אמרה. מלבד הזכרון, לא נשאר ממנו מאומה. כי ריאד לא הספיק להצטלם בחייו הקצוצים.

★★★

בן זאמו

אחד שהשאיר תמונה היה גימעה סרסור, בן ה'19. פעם ירד העירה והצ' טלם. זה עלה חמש לירות. אביו, מוחמד עבד סרסור, בן ה'60, זכר זאת היטב. גימעה עבד אצל חברת חקלאית. הבן השני, עבדאללה (17) והאם, ספא (48) עבדו בסטף הזיתים. שלושתם נהרגו באותו לילה. גימעה רצה ללמוד. אולם אחרי שנמר את בית-הספר העממי דרש ממנו אביו לעזור לו. הוא החל עובד, חסך כסף, בנה בית כדי לשאת אשה. עם הריסת המשפחה, לא נשארה בבית אלא הבת הקטנה דוקייה (10). ביום האסון לא עובד מוחמד את ביתו. "כבר הנצתי לגיל שאני צריך לצאת לחפש את יום עבודתי. גם לאשתי אמרתי לא פעם: יא ספא, מה מכריח אותך לצאת למסך זיתים? יש לך עכשיו גברים בבית, שהם יצאו ויעבדו!" אך האשה לא שמעה לו. היא יצאה אותו יום לעבודה — בפעם האחרונה.

★★★

צרוך בכמן

איסמעיל מוחמד אמרייר, בן ה'50, נראה מוצק כסלעי המחצה בה עבד בימי אוגו. עד אשר נפלה עליו אבן גדולה והוא חדל לעבוד במחצבות. יחד עם אשתו החל מעבד חלקת ירקות קטנה. חי בצניעות עם ארבע בנותיו.

באותו יום שני, שבו נועדה להיפתח המלחמה, אסף איסמעיל מעט ירקות מחל-קחו ויצא לטכור אותם במושב הקרוב. הוא לקח עמו את בתו רדייה בת השמונה, שתעזור לשאת את הירקות. לעת ערב חזרו השניים הביתה, הצטרפו אל עוד שניים מתושבי הכפר שטיפסו בדרך.

בכניסה לכפר, ליד ההצטלבות, עצרו או-תם שלושה שוטרים. בשניות החסרות לפני שנפתחה האש הספיק איסמעיל להבחין ב-שלוש חזיות מונחות בצד הדרך. הוא הס-

טרה. בין ההרוגים היו אביו, שני בני דודו, ודודתו. הוא עצמו נפצע בשתי רגליו, ועד היום אינו יכול להתנועע ללא קביים.

הוא ישב בבית-הקפה הקטן של הכפר, מתחת לכרזה ערבית של הביטוח הלאומי. המראה זקן, זוג נשוי וילדים חיים מאר-שרים וללא דאגות. עותמן עצמו, 100% נכות, חי מקיזבה חודשית של הביטוח הלאומי, בסך 116.500 ל"י. הוא אינו מאר-שר, יש לו דאגות, אבל הוא חי — וזוכר.

הביע עותמן את דעתו בתקיפות: "לא ייתכן לשכוח. אני כפרט לא אוכל לעולם לשכוח. כי כאשר יאולו אותי איפה אבי, תמיד אומר שנהרג בליל כפר קאסם, ואזכר בכל הזוועה. גם הכפר לא ישכח. כי כפר קאסם בנוי כמשפחה גדולה אחת — חוליה בתוך חוליה. כאשר, לפני ימים אחדים, נפטרה זקנה מבית סרסור, ליה אותה קרוב ביה לבית הקברות. כלומר, שרוב בתי-האב של הכפר היו מיוצגים באותה הלחיה."

"הם באו לבית-הקברות רק לשם חלוקת כבוד אחרון לישישה. והנה, בבית-קברות, מצאה כל משפחה קבר של אחד מבניה אשר נפל באותו לילה נורא. המאורע הפך ללא כהנה תחילה, אזכרה המונית לחללי הטבח. על כך, איך אפשר לשכוח? איך יתכן להתקן מנגד עינינו את אלה שהלכו ללא

למחרת מתן פסק-הדין נראה הכפר קאסם שלוו ורוגע כבכל ימות השנה. חלק מהתושבים אף לא הספיק לשמוע על מה שהתרחש באולם בית-הדין הצבאי בירושלים. אולם מתחת לשלווה הגלויה נעו זרמי התרגשות וסערה. היו אלה שעות מכריעות, בהן ביקשה דעת הכלל בכפר העני, בן 2240 התושבים, לקבוע סופית את עמדתה כלפי ליל הזוועות — האם אפשר לסלוח ולשכוח?

האזינו להודעה המוסמכת הראשונה על מה לך המשפט.

★★★

"אי-אפשר לשכוח!"

היו כאלה שגאנחו בכבוד והפצירו באוני בני משפחתם: "יאללה, מה שמת, מת. נגמר העניין." לרוב, היו אלה הזקנים יותר, למודי הנסיון אשר ידעו כי בכל דבר יד הקיסמה, הגורל.

היו גם שהפליטו במרירות: "לשכוח? איך אפשר לשכוח? משפט או, לא משפט — המשפט לא יימחק!" אלה היו הצעירים.

הסביר את עמדתם עותמן סלים, בן ה'20, בליל הזוועות היה עותמן אחד מנוסעי המשאית השניה שנתקלה במחסום המש-

הצטלבות-המוות אין כל סימן כי לפני כמעט שנתיים נססו כאן 43 מבני הכפר. גדר הצברים מצד ימין גשתחקה מאז, מרוב תנועת המכוניות. מסביב, הכל שומם. רק דמות אחת התקרבה אל הדרך הסלעית. בן כפר שבא להתייחד עם זכר הקרבנות, ביום מתן פסק-הדין במשפט הגדול? לא. היה זה רק האחראי על מכון המים של הכפר, שהסתובב באפט מעשה מסביב למיבנה הבטון של המכון.

מתוך בית אבן נאה נשמע רישורש מאר-סק, 500 התלמידים של בית-הספר היסודי למדו כבכל יום רגיל. בתוך הכפר עצמו התנהל הכל כסדרו. רק הזקנים המופלגים וכמה נשים נראו כרחובות. עם שחר עזבו את הכפר מאות גברים ונשים, בשיירה ארוכה של אופניים ומשאיות, בדרכם אל שדות הכותנה של פתח-תקוה או מחצבות האבן של מגדל.

כי בה בשעה שכל עתוני המדינה הקדישו כותרות ראשיות ועמודים שלמים למתן פסק-הדין במשפט הטבח הגדול של כפר קאסם, נדמה היה כי בכפר עצמו איש לא שם לבו למאורע. "כאן עובדים, לא קור-אים עתונים," הסביר אחד הקשישים, "יוצ-איב עם שחר וחוזרים עם חשיכה, כי כל יום עבודה פירושו עשר לירות."

רבים מבני הכפר לא שמעו על מתן פסק-הדין אלא לאחר יומיים, כאשר חזרו מירושלים שלושת התושבים אשר נסעו לשם על פי הזמנה מיוחדת של בית המשפט. המוכתר עצמו, חדיע סרסור, שמע את הידיעה — כי שלושה זוכו ושמונה נמצאו אשמים בביצוע רצח בכונה תחילה — מפיו של מבקר תל-אביבי, בין שיעול עמוק למשגוה השמיע המוכתר את תגור-בתו: "הכפר קיבל את שלו מומן. האל-מנות קיבלו פיצויים, היתומים חיים מקיזבה מממשלתית והפצועים נתמכים מכספי הביטוח הלאומי. עכשיו קיבלו גם החוק והצדק את שלו."

הוא הרר מעט והוסיף: "הוא איש גדול, השופט הלוי. הופעתי לפניו כעד במשפט, ואמרתי לעצמי כי כל עוד ישנם אנשי רגש ותבונה כאלה, יהיה משפט צדק בישראל."

★★★

האלמנה הסתדרה

אחיו של המוכתר, מוחמד אמין סרסור (58), נד בראשו לאות הסכמה: בני הכפר מרוצים, הממשלה התייחסה אל-הם בכי טוב. "עשרים שנה סבלתי מאול-קוס. הלכתי לכל הרופאים בארץ, ושכחתי בכל בתי-החולים. והמיד פחדתי לעבור גי-תות, כי ידעתי שאנשים מתים מניתוח כזה. עד שבאה מדינת ישראל. הרופאים שלה הם הטובים שבעולם. בידיהם לא פחדתי מני-תות. עכשיו, ברוך השם, אני בריא. כן גם עם החוק והמשפט. כשם שרופאי ישראל הם הטובים שבעולם, כן גם שופטיה. יצור אותם אלה."

אחמד מוחמד בדייר, גבר עיוור בשתי עיניו, שיכל את אחיו עבד אל-רחים בליל הטבח. הוא השאיר אחריו שלושה ילדים וילדה. הבכור בן שבע, הקטנה בת שלוש. "תחילה חשבנו כי חרב עולמה של כל המשפחה," נזכר בדייר. "אבל האלמנה קיב-לה 5000 לירות פיצויים, ולפי החלטת ה-משפחה נישאה לאחי הצעיר. בכספי הפי-צויים קנו צאן ומזהו יחיו הילדים ויתפרנסו. את המת לא יכלה הממשלה להחזיר להם, אבל היא עשתה מה שביכולתה למלא את מקומו."

בלילה, אחרי קבלת הידיעה הראשונה על פסק-הדין, אפשר היה לשמוע על קולו של קריין בית השיזור הישראלי נישא בערבית מתוך כל בית אשר יש בו רדי. התושבים

אסעד סלים עיסא, בן 28, נפצע משני כדורים בירכו, כאשר פתחו השוטרים באש אוטומטית, ממרחק כמה פסיעות. הוא העמיד פני מת, ורק הודות לכך ניצל ממוות. לאחר שהשוטרים השתכנעו שמת.

יאה אחוז נכות

תובב וניסה להימלט. ואז פתחו השוטרים באש. הכדור הראשון פגע במותנו השמאלית. איסמעיל צנח ארצה. אנשי המשמר המשיכו לירות, ואז פילח צרור שלם את בטנו. הוא רק זוכר שחל בתנועות יאוש אל בין עצי הזית. שלושה ימים היה איסמעיל אמדייר מחר סר הכרה בבית החולים. הוא התעורר נכה, שאינו מסוגל לעבוד. באמת נולדת מחדש, אבל קשה לחיות! נאנח הוא בכל הדי דמנות.

★★★
”עשיתי עצמי מת!”

ריה גם עבד סלים עיסא, 25. יחד עם אחיו אסעד, המבוגר ממנו בשנה, יצא לעבוד בפרדסים של פתח תקוה, בהם עבד אביהם לפניהם. לעת ערב חזרו השניים, רכובים על אופניים, והצטרפו לעוד כמה רוכבי אופניים אשר טיפסו בדרך החתחתים אל הכפר.

זהו סיפורו של אסעד, כפי שהוא חוזר עליו מדי פעם שמוזכר ליל הזכות: שני רוכבי אופניים שהגיעו לפנינו כבר עמדו ליד המחסום, ושוחחו עם השוטרים. אנשי המשמר אמרו לנו: עזבו את האופניים שלכם.

”אני הייתי בסוף. הנחנו את האופניים בערימה בצד הדרך וניצבנו בשורה אחת, מול שני מקלעים. הם רק שללו אותנו אם אנהנו מכפר קאסם. ענינו שזה עתה חזונו מעבודתנו. התחלתי להפש את תעודותי ב” כיס מעללי. ואז ניתכה האש. נפגעת בירך וצנחתי. לידי נפל מישהו שנפצע בבטן והתיו עלי דם שכיסה את בגדי.

”זה הדבר שהציל את חיי השוטרים התחילו לגרום את הגחיות הצידה. עשיתי את עצמי מת. גם אותי גררו. ראיתי משאת מגיעה. הנוסעים הורדו — ונהרגו. עוד מכונית הופיעה — וגם את יושביה רצחו. אחר כך התקרבו השוטרים אל קבוצת הגחיות שבה הייתי אני. הם האירו בפנס ובדקו בריפוף כל אחד ואחד. בעטו בי עד שהש” תכנעו שגם אני מת.

”הגיעה עוד משאת, עם בנות הכפר ששרו בשמחה. הנשים ראו את הגחיות והתחילו לצווח. השוטרים אמרו להן: אל תפחדו, אנהנו לא הורגים נשים. אבל הם כן הרגו. אני חושב שאיבדתי את הכרתי. התעוררתי רק כשהגיעו למקום אמבולנסים ומכוניות צבאיות קטנות שהתחילו לאסוף את ההרוגים והפצועים. זרקורים האירו את השטח. כמה חיילים הרימו אותי והניחו אותי על גבי ערימה של גחיות, בתוך אחת המכוניות. אורות המכוניות שלקו מולי גרמו כנראה למיצוץ בעיני מישהו צעק: ”זה חי! תחזירו אותו!”

”פקחתי את עיני. החייל שהוריד אותי מהמכונית נשא רובה על שכמי. חשבתי — זהו זה, גילו אותי. עכשיו בודאי יהרגו אותי. אבל אלה כבר היו החיילים שבאו לשים קץ לחלום המטורף. הם שלחו אותי לבית החולים. את אחי שלחו לבית הקברות.”

★★★
”אינשאללה טעות אחרונה”

עכשיו ברור מדוע אי אפשר יהיה ל”לשוח לעולמם” סיכם עותמן סלים.

האב שזיהה את בנו

הטלת העוצר. בנו ריאד בן השבע יצא לקראו. בדרך חזרה נרצח הבן. רגא חמדאן זאוד עבד ב” שדה, כאשר נודע בכפר על

התערב חברו, נעים עבד אל-רחים, פועל בנין בן 28: ”כששמענו שהרוצחים הורשעו במשפט וצפויים לעונשים כבדים — שמחנו. אמנם רגש הנקמה הוא רגש טבעי וחזק מאד בלב כל אדם. אבל במקרה זה, זה לא רק עניין של נקמה. זהו גם עניין של חינוך והצבת דוגמה, שחיילים אחרים אשר ימצאו את עצמם באותו מצב יירתעו מלעשות מה שעשו במבואות כפר קאסם ב-29 באוקטובר 1956.” תקוה זו פיעמה בלב רבים.

המוכתר בוכה

וודע סרטור, מן היודעים והמכובדים במוכתרים הערביים בישראל, מוחה דמעה, תוך כדי היזכרו במאורעות הלילה הטראגי. הוא נקרא למסור עדות בפני בית המשפט, מתפעל מאישיות השופט הלוי.

אחתהים על הקבר

חאפזה יוסף, אמו של ריאד, חובקת את שני בניה שעה שהיא מספרת על מות בכורה האהוב.

כיצד מביטים היום בני הכפר על הסולי חה הממלכתית הגדולה, שנערכה בכפר ביום השנה הראשונה לתקרית, בין הממשלה לבין משפחת ההרוגים והפצועים? לגבי דידו של המוכתר, היה זה חיסול ריב-הדמים. אחרי שהסולחה נערכה, והממשלה שילמה פיצויים, בא הכל על מקומו, לפי כל כללי המסורת הערבית. ”המשפט הצבאי הפך רק עניין פורמלי, שבין הממשלה לבין תביעות החוק וטוהר הנשק. אנהנו כבר לא היינו צד. רק עדים.”

צעירים רבים מבני הכפר חשבו אחרת. ”אני התנגדתי לסולחה”, הכריז אחד הפצור עיים. ”כי זאת היתה סולחה שנכפתה מגבוה, עלידי השלטונות ונכבדי הכפרים השכנים. לעומת המסורת של הסולחה, קיימת אצלנו גם המסורת של עין תחת עין ושל נקמת דם. על זה לא ויתרנו. אילו חיינו בדורות הקודמים היינו יוצאים לנקום את הדם כמו נשקנו. אבל בימים אלה, במדינה דמוקרטית, החוק הוא המעניש. מן הרגע ש שמענו כי האחראים הועמדו למשפט ידענו כי מכות הצדק התחילה לנוע והיא לא תיעצר עד שתוציא את פסק הדין. היו כאלה שראו בכך נסיון התחמקות, שהמשפט גמ” שך כל כך הרבה זמן. אבל לא אנהנו, המבינים יותר בעניינים אלה.”

גימיל נימר סוס, גבר צעיר (22) ונאה מאד, טיפוס אופייני ל”דור האבוד” של הנוער הערבי בישראל, אשר סיים את חינוכו התיכון ואין לו במה לעסוק, זיבר על כל הפרשה מתוך מרירות. אך גם במר” רותו ביקש בכל מחיר להדגיש דעה אחת: ”עכשיו שהפרשה מסתיימת, גולה אבן כבדה מעל לבנו. בתחילה חשבנו כי טבח כפר קאסם לא היה אלא פעולה אחת מתוך קרימחה כללית, וכי עוד יבואו טבחים אחרים. עכשיו שיכנע אותנו בית המשפט — ומעליו העם העברי כולו — כי היתה זו רק טעות מתועבת, אינשאללה שתהיה גם טעות אחרונה.”

ארבעה מתוך ארבעים ושבעה—תמונות ההרוגים מתוך תיקי הרישום הממשלתיים

שחקנית יחידה, סבלת, פועלת ב

התיאטר

הקשיבה לעצמה ושיפרה ללא המשחק ואת הסגנון. בסוג זה מצאה נאווה את עצמה מבחינה

עליה ארצה. אחרי השיחרור הוטלה על נאווה הנהלת התיאטרון האמנותי לנוער, ומאוחר יותר עברה לשחק בתיאטרון הלאומי של ברנו, שם נשארה עד לשנת 1948, ואז עלתה ארצה.

בין כמה זקיבות

נאווה הגיעה לקיבוץ נאות מרדכי בו החליפה את קרשי הבמה ברצפת רפת. אך הם לא השתנה לחלב, ושוב היא נמשכה אל הבמה. היא נתקבלה לבימה כדי להיות קרובה יותר לעיר עברה לקבוץ גבעתי-ברנר. בהיותה עדיין נאמנה לאידיאל הקבוץ, היתה משחקת בערב על קרשי הבמה, ובמשך היום עבדה במשק, ככל חברה אחרת. הכפילות לא נמשכה לעד.

מן העיר
זם כהיר אחד קיבלו
 בעיר הומנה צנועה, מודל, הגנו מתכבדים להומינג'ן מחזות יחיד. השחקנית: נאווה תתקיים בבית-ליסי, מחיר הכן אחת. נאווה היתה משוכנעת שהריק, ואת המונודרמה שלה מונוקהל. להפתעתה הרבה היה עד אפס מקום וכל הכרטיסים המבקרים לא נעדרו גם מבקרי את ההצגה, שנמשכה שעותיים,

- זאת אריה קרו -

תיאטרון שייך לנאווה שאן ואילו הצוות — כל הצוות כולו — הגו גם כן נאווה שאן. פני המכונית היו מועדות שוב לאיזה קבוץ מרוחק.

ההתחלה בנינו

הקהל העירוני שמע לאחרונה על נאווה לפני כשנתיים כשעוד הציגה בתיאטרון הבימה, שם שיחקה כחמש שנים. בין תפקידיה המרכזיים: בתה האלמת של אמה קוראז, האשה הירוקה בעלת החזה הכפול בפר גינט, אומנתה של קליאופטרה בקיסר וקליאופטרה, ובעלת הקרוסלה ב"ליליום.

דרכה של נאווה בתיאטרון, עד בואה לישראל, היתה ארוכה ומגוונת. את הקריירה שלה התחילה בגיל רך מאוד. החל מגיל שש שיחקה בכל תפקיד של ילד שהיה בו צורך בהצגות התיאטרון בפראג, שבהן השתתפה אמה השחקנית. אחרי ססימה בית-ספר גבוה לדרמה, חתמה נאווה על חוזה עם תיאטרון קאמרי בפראג, שם שיחקה עד לכיבוש העיר על-ידי הנאצים.

כרוב יהודי פראג נכלאה גם היא בגיטו של טרוזנישטאט. שם התארגנה להקת תיאטרון. במסגרת זו ביימה ושיחקה נאווה במשך שלוש וחצי שנים. בגיטו גם נתח דעה אל הציונות, שיותר מאוחר גרמה ל-

פתחו של אחד הבתים ברחוב הירוק, בתל-אביב, הופיעה אשה לבושה מכי נסים כתולים ארוכים וחולצה לבנה מקר פלתי-שרחלים, בידה הימנית נשארה מזודה גדולה ועל כתפה מזודה גדולה עוד יותר, הנתמכת בידה השמאלית. מכובד משה התנועה האשה כשכורה אל מכונית רינו קטנה, שחנתה מול הבית.

היא העמיסה את המזודות על גג המכונית, נשארה לעמוד כמה שניות כשהיא מתנשמת בכבוד, ניגבה את פניה המיוזעים בשרחל חולצתה וחזרה ונעלמה בכניסת הבית. כעבור דקות ספורות הופיעה שנית, כשבידה הפעם גיגית כביסה ענקית. גם זו נקשרה על גבי הפלטפורמה של המכונית הקטנה. על הדרך מהבית למכונית חזרה פעמים רבות, כשככל פעם בידה מזודות מגדלים שונים.

מדי פעם סובב אחד העוברים את ראשו בסקרנות מהולה ברחמים וחשב: "לאן הגענו, אלוהים, כשאשה כזו צריכה להרויח לחמה על-ידי סבלות?" אך אותו אדם שרחמי נכמרו על הסבלת שינה את סברו כי אשר זו, אחרי שהעמיסה את כל התפוצים, התישבה מאחורי ההגה, התנועה את המכונית והרינו המשמש החל לנסוע.

קשה להאמין, אבל העובדה היא שלתוך מכונית קטנה זו נדחס ציוד שלם להצגת תיאטרון, על כל צוות השחקנים שלה. ה-

הבמה והקהל
 כמה קרשים מונחים על ארגזי תנובה הם הבמה הרגילה בהצגותיה של נאווה שן במוסבים ובקיבוצים. השחקנית נראית בתפקיד הכובסת, בסמוך של

במשך הזמן החלו להתעורר בעיות שונות, הן בקבוץ והן במסגרת התיאטרון. לחברי הקבוץ היה קשה להשלים עם כך שבגלל התיאטרון מזניחה נאווה את חובותיה היומיומיות, ואילו בתיאטרון נתעוררו בעיות קשות יותר. כל מי שמצוי בחיים שמאחורי הקלעים של התיאטרון יודע כי חיים אלה הם מלאים תככים, אכזבות מאבק בלתי-פוסק על תפקידים, העיקר שיש שחקן חדש חייב להסתגל בכל מחיר למסגרת שנוכעת על-ידי הותיקים. יש המסתגלים (מחוסר ברירה) אבל יש גם כאלה שגלגל אישיותם העצמאית וכשרונם האמנותי תי אינם יכולים להסתגל ונאלצים לפרוש להם דרך משלהם. נאווה שייכת לספוס השני.

כאשר יצאה נאווה את הבימה היו לה תכניות משלה, אך לבצוען היה דרוש זמן, כושר עמידה, והרבה מאד עבודה שחורה. בעזרת הלחאות רכשה נאווה דירת גג צנועה בתל-אביב. כאן התחילה "לעבוד על עצמה". המטרה — מונודרמה: סוג של דרמה בה משחק שחקן אחד בלבד, אך ה"דמויות האחרות כאילו קיימות על הבמה, וזאת בזכות הטקסט של השחקן היחיד המעביר לקהל את תחושת מציאותן של יתר הדמויות. כאן יכולה נאווה לבחור לעצמה את הרפרטואר, לביים את ההצגות ולשחק בהן. כדי שתהיה לכמאית בקורת על השחקנית, הקליטה את המחזות על סליל,

זכרונות מ"הבימה"
 האשה בעלת החזה הכפול היא נאווה שאן, בעת שמילאה תפקיד בפר גינט של איבטן, בהבימה. אתה, בצילום שמעון פינקל, שמילא את התפקיד הראשי של נער צעיר באמנות וטבעיות מפליאה, למרות שבעים שנותיו.

במאית, חשמלאית, מאכרת וקונפרנסיה

זו - זה אני!

תפקיד שני - חשמלאית. מן המזוודות הוצאו הזרזים קורים. היא העמידה אותם סביב הבמה, חיברה אותם עם עשרות מטרים של כבלים. לים. אחר כך כיוונה את הזרקורים לתאורה מתאימה על הבמה. קורה, לפעמים כמו באותו ערב, שזרקור אחד או שניים אינם גדל-קים.

בעוד האולם מתמלא ו"הולך עמדה נאחה ופירקה את הזרקור שהתקלקל, כי שהיא מקללת את היצרן ש"עשה אותו. סוף סוף גדלקו כל האורות ונאחה יכלה להתפנות לתפקיד השלישי - איש התפאורות.

היא מיהרה למחסן הפרויקטורים - דהיינו חדר ה"אפור" - הוציאה מהמזוודות השונות את הרקוזיטים ה"דרושים לששת המחזות. תוך דקות ספורות הפך מחסן הפרויקטורים האפור של ה"קבוץ לחדר הלבשה ססגוני. גי של תיאטרון; פאות נכ"ריות, שמלות שונות, משק"פיים, כל מיני געליים, כר"בעים שונים ומשונים, סכין מטבח גדול, קומקומים מסר"דרים בקבוצות, לפי סדר ה"הצגה של המחזות, כדי ש"התלפת התלבושת ואביורי הבמה לא תגזול זמן רב.

האולם הספיק להתמלא ונאחה טרם התחילה בתלבושת, שלא לדבר על איפור. ב"רגע שהחלה להתפשט הופיעו בחלונות פר"צופים סקרניים של ילדי הקבוץ, שהיו מעוניינים, כנראה, להכיר את התיאטרון על כורכריו. היא ביקשה את עזרת המשטרה - לובשי מדים אין - אבל אורי ממלא את מקומם בעילות רבה ויוצא חוצץ להעניש את המסתננים למיניהם.

מרוץ הזמן כבר הצליח לגרום לנאחה כאבראש עקשני ובדיוק ברגע זה החליטה אחת החברות כי זהו הזמן המתאים להכנס לחדר האיפור ולהזכיר לנאחה את הימים היפים של טיולן המשותף בגליל. את נאחה כמעט ואחזו השבץ, אך היא הצליחה בכל זאת לחייך חיוך חיהרר ולהתחנן לפני ה"חברה, "לא עכשיו, לא עכשיו". סוף סוף גדלק האור בבמה (גם זאת מלאכת נאחה) והאור באולם ככה. הקהל השתתק. ההצגה החלה.

★★★ שעתיים שז ריתוק

בשמדת ערב אלגנטית הופיעה ה"הקונפרנסיה (נאחה), איתלה ערב טוב לקהל והביעה את שמחתה שמספר כה רב של חברים התאסף. המחזה הראשון הוא האם, מאת יהושע ברידסוף. המחזה הוא סנטימנטלי ומאד נוגע ללב; סיפורו של אם המאבדת את בנה במלחמת המחתרת נגד הבריטים. שיאו של המחזה הוא כשהאם עומדת על קבר בנה הפתוח, אך את הרגע הגדול הזה

יוכלו להעמיד לך את הבמה בכל מקום ש"תבחרו".

נאחה היתה קצת מאוכזבת, מאחר שהר"בטח לה שהבמה תהיה כבר מוכנה לקראת בואה. השעה היתה כבר שמונה, ואילו מועד התחלת ההצגה נקבע לשמונה ושלו"שים. לעת עתה לא היה דבר מוכן.

בעצם התגללה השחקנית לדברים גרו"עים מאלה. במושב אחד של בני קיבוצים, כמעט ונשארו אותה על כפיים בבואה לה"ציג שם. לשאלתה היכן תהיה הבמה הובי"לוה כמה מבני המקום בגאווה רבה אל ה"תיאטרון המקומי". היתה זו כתת בית"ספר קטנה, ואילו הבמה לא היתה יותר מאשר קהדרה של מורה, שהיתה מתאימה אולי, וגם זה בקושי, לתיאטרון בובות. נאחה הודיעה כי עם כל הכבוד ל"תיאטר"רון" אין הוא מתאים כלל, והיא זקוקה ל"צורך ההצגה לבמה גדולה יותר. מקום גדול יותר נמצא אחרי הפושים שנמשכו שעה ארוכה - היה זה המתבן של המושב.

אך כמובן שהיה צריך לפנותו מתבילות הקש, המכוונות ושאר הדברים המאכזבים בו. הקהל פינה את המקום, בהתלהבות ר"בה ומעברים שונים הגיעו כסאות וספסלים ששיו"לו כמעט מראה של אולם תיאטרון. הבעיה העיקרית נשארה גם אז הבמה, אך גם לה נמצא פתרון: לתוך המתבן נגרה פלטפורמה של טרקטור, והרי במה.

בינתיים התברר כי אין במתבן כלל חש"מל, ובכך כיצד להציג? גם לזה מצאה נאחה פתרון. היא ביקשה מהקהל כי כל מי ש"ברשותו איש נפטי יביא אותה. הקהל התפור איש לביתו ואחרי דקות מספר הגי"עו מכל עבר פנסים. תאורת הבמה היתה מושלמת, וההצגה התחילה.

★★★ ילדים מציצים

בקיבוץ נפתלימה בינתיים ארוחת ה"ערב והחברים החלו במרץ רב להפוך את חדר האוכל לאולם תיאטרון. השולח"נות הועמדו ליד הקיר, הכסאות סודרו ב"שורות, וכדי להשלים את התמונה היו חסרים רק הסדרנים. אי מזה הביאו חברים קרשים שהונחו על גבי ארגוני תפוחי זהב, והבמה היתה מוכנה. ממחסן הפרודוקטים של המטבח הוצאו מספר ארגונים והמחסן עצמו הפך חדר איפור.

את יתר עבודות התיאטרון הרגילות ה"תה נאחה צריכה לבצע בעצמה.

תפקידה הראשון - פועל במה. מרהר"טים המצויים בקבוץ - שולחנות, כסאות, מדפים - העמידה את התפאורה שהינה פונקציונלית ובדיוק מתאימה לכמה מהמח"זות העומדים להיות מוצגים הערב.

מזכרונו. נדמה לי שיציגו הערב כששה מחזות, ואת רוצה להציג את כולם?"

"בדיוק כך". הודעה זו קיבל אורי בצחוק ספקני ו"חשב לעצמו כי "בעצם לא נורא, אחרי רבע שעה אפשר ללכת לישון". בשיחה שהתפתחה בין השניים סיפרה נאחה כי היא נוהגת תמיד לקחת טרמפיסטים, מי פני שכאשר טרם היתה לה תחבורה והיא עצמה היתה זקוקה לטרמפים, נשבעה כי לא תשאיר טרמפיסט בדרך, אם יהיה לה מקום במכונית.

פעם חיכתה לטרמפ בשעות הלילה ה"מאוחרות, על כביש תנח"ה. בלי ששטתה כל סימן, נעצר לידה טנור, והנהג הזמינה ל"היכנס. הדבר היה מוזר בעיניה אך בכל זאת נכנסה, לא עבר זמן רב מאז שה"הקהל

ש (למעלה מימין). בתמונה העליונה נראה קהל של זואל, יושב בחדר האוכל של המשק, שם נערכה אגבחה, כשעל פניהם הבעה של הנאה וקורת-רוח.

מכונה החלה לנוע ומאחוריה התרומם גבר בצעלה "הה, יש לנו כבר חתיכה". נאחה הרגישה שמוג'האור מתחיל להיות סוער ומשגיגו לגבול תל-אביב ביקשה מהנהג שיעצור. אבל - איפה. הנהג רק לחץ על דחשת הבנוין ביתר כוח ואמר "השתנעת, לבלות לילה כזה יפה לך, כשיש לי פנסיון קטן ואינטימי ב"פון" לא הועילו תחנוניה של נאחה. היא רצתה לקרוא ל"עזרה, אך הרחובות היו שוממים לגמרי, לקפוץ מהמכונית שנסעה במהירות לא הי"תה כל אפשרות. אבל כשהגיעו לפו"ר המכונית נאלצה להאיש את מהירותה ב"סיבוב חזר, הצליחה נאחה לפתוח את הדלת ולקפוץ החוצה. היא התחילה לרוץ וייתכן מאד שבלילה זה תקנה את השיא העולמי בריצה.

★★★ לאור הפנס

הרינו נעצר ברחבה שלפני חדר האור"כל במשק. נאחה ביקשה את אורי שיביא אותה אל התרבותניק של הקיבוץ, שאלה את זה היכן תהיה הבמה. התרבותניק הצביע לקצה חדר האוכל, בכניסה למטבח, כמקום המתאים. "כמובן שצריך לחכות עד שהחברים יסיימו את ארוחת הערב", הסי"ביר, ואוי אם אינך מרוצה ממקום זה,

מקלקל מאורע קטן. מספר הנוכחים שהיו בחדר האוכל ונשארו מחוסרי עבודה לאחר שהשולחנות פונו, החליטו שהמקום המת"אים ביותר לתירגולים הוא אפה של השחק"ש. פשוט מאד - אל פניה של השחק"נית כחן זרקור אחד והיה שם חם ומאד עליו. נאחה נשאה את נוכחותם של הזכ"רים בארץ אפים של קדוש מעונה. אך רגי"שונו הקהל היו חלוקים בין השתתפות ב"חזית הגבורה לבין השתתפות בצערה של השחקנית, אשר כדי לשמור על הרגע ה"דרמטי לא נקטה בכל אמצעים כדי לגרש את החרקים הסרדנים. ברגע שנסתים ה"מחזה הראשון ונאחה נעלמה בחדר ההלב"שה, נכנסו לפעולה כל מכוונות הפליט של המחסן. הצחנה שנחתה היתה כה גדולה עד כי יחד עם הנוכחים נאלץ גם הקהל לפנות את האולם לזמן מה.

הרפרטואר הנפלא והבצוע המושלם רית"קו את הקהל שעתיים תמימות לכסאות. היו מחזות בהם רבים מחו דמעה מעיניהם; היו מחזות בהם צחקו מקרב לב. איש לא הרגיש ולא שם לב לכך כי הדמויות בטקסט אינן מופיעות על הבמה, ולמרות השעה המאוחרת לא קם איש ללכת לחדרו.

בסוף ההצגה קם הקהל כאיש אחד על רגליו והודה לשחקנית בתשואות. ונאחה (מחוסר מסך) נאלצה להכנס ולצאת ממחסן הפרודוקטים של המטבח כדי להחזיר לו תודה. לאט-לאט התפורו החברים, איש ל"חדרו. התיאטרון שוב נדחס לתוך המכונית הקטנה והרינו המאובק והמרופט חצה ב"אומץ את הלילה השחור בכיוון לבית.

מחסן מטבח של קיבוץ מ"שמש חדר איפור. ברקע: ארון הלחם, עליו תלויות שמלותיה של נאחה.

התיאטרון הנייד מתכונן לדרך, במכונית הרינו של נאחה עמוט התפאורות ואביורי-הלבוש. נאחה היא הנהגת.

נאחה יוצאת מפתח ביתה בתל-אביב, כי שבידה ועל שכמה חלק מהתפאורה.

אישיחות יני
מתפר או מושחת

נפצע בכלא בבית-הסוהר מונה אריה קלפר למפקד אסירי ההגנה במקום, התקשר עם אנשי האצ"ל והלח"י בכלא והשיג שלום בין האסירים היהודים והערבים. כאשר שר התכנון האסירים הערביים לארגן מהו מות בכלא, שיכנעם קלפר להרגע, ערך סול-חה ביום לבין חבריו היהודים.

כאשר ערכו האסירים הערבים נסיון מרד מחודש, נפצע ניר בראשו ובידיו. עם קום המדינה יצא לחופשי, התגייס למשטרה, ובהתחשב בעברו בהגנה מונה כמפקד נפתחת-חוקה והשרון. הוא הצליח ועלה בסולם הדרגות במשטרה. עד הגיעו לדרגת מפקד מחוז.

לפי תכנית הריאורגניזציה של משטרת ישראל, היה צורך לחסל את מחוזו של אריה ניר. מפקדיו התלבשו כיצד לשכנע בהסדר החדש. ואז פרץ המרד בשטה, שכך תוצאה ממנו מונה הוא לנציב שירות בתי-הסוהר. כאשר-לשעבר יש לו, ללא ספק, יגיעה בבעיות בתי-הסוהר ובנפש האסיר. היחיד שלא שש למינוי החדש של ניר היה קצין המשטרה המודח יוסף זינגר, שימספשו בעוון עדות שקר התחדש השבוע. אריה ניר, בתפקידו כמפקדו, היה מלווה תמיד לבית-המשפט. מעתה יצטרך זינגר, כנראה, לבוא לבית-המשפט ללא מלחים.

חקירות

העיתונאי המדומה

בשבועות האחרונים החלה תנועה מזוהה במשרדי מערכת העולם הזה. מדי פעם הר-פיצו אנשים, חיפשו אחר כתב בשם שמשון עברי. כשנאמר להם כי לא קיים במערכת כתב בשם כזה, נשבעו כי דיברו איתו. כעבור ימים מספר, עשה שזכר המערכת אלכס מסיס ישב בתל-אביב, הופתע לקבל ידיעות מפי אנשים שהודיעו כי הכירו ב-באר-שבע אדם המציג את עצמו בשם אלכס מסיס, כתב העולם הזה. הוא לא היה דומה כלל למסיס האמיתי. חקירה קצרה העלתה את מקור התעלומה.

לפני שבועות מספר הופיע במערכת צעיר בשם שמשון עברי, ביקש להתקבל לעבודה כעיתונאי. הוא נדחה. אולם הצעיר החליט להיות עיתונאי בכוחות עצמו, הדפיס לעצמו כרטיסי-ביקור, הציג את עצמו בפני אנשים שונים ככתב מספר, על המשמר והעולם ה-זה. באחת ההזדמנויות אף הזמין צלם ב-באר-שבע לצלם רפורטז'ה, הזמין תמונות ב-70 ל"י — ולא בא לקחתן. כשנודע על מעלליו למערכת העולם הזה, הוגשה תלונה למשטרת באר-שבע.

מארב במלון. אולם משטרת באר-שבע לא הצליחה לעצור את האיש. שמשון עברי החליט להימנע מכתב בבאר-שבע לכתב תל-אביבי. הוא אף תל-אביבי, מלבד בפני בעל מלון המרזה. הציג את עצמו כזאב שיף, כתב הארץ. על המשמר והעולם הזה בעת ובעונה אחת. הוא סיפר כי הוא עורך חקירה על המלון. לצורך זה נשאר במלון

היה הסופר-המשורר אהרון אמיר. אמיר, לשעבר האיש מספר 2 בתנועת הכנענים, עורך בטאונים אלף. מתרגם מוכשר, החליט לשוב ולנסות להוציא כתביעת ספרותי רציני. בסברו כי אסונם של כל קודמיו היה בכך כי כתבו יותר מדי על ספרות ופחות מדי ספרות, החליט אמיר להוציא רבעון ספרותי במתכונת חדשה.

כשהופיע השבוע רבעון קשת, בהוציאתה הפרטית של חברת עט-ספר, היה בו הרבה מן החדש לגבי כתביעת מסוגו. מלבד סיפורים מקוריים קצרים משל מר-דכי טביב וניסים אלוני, שירים של יונתן רטוש, אלכסנדר פן ועמוס קינן, ומערכון חדיש של סמואל (אנו מחכים למראל) בקט, של תרגומו העברי עבר בקט עצמו למרות שאינו יודע עברית, הכיל כתביעת מאמר רים רציניים התורגם הרבה מחוץ לעולמה של ספרות.

אריך נוימן, אחד מגדולי האסכולה היוגני-יסטית בפסיכולוגיה, החי בישראל, מנתח במאמר ארוך את הקשר בין האמנות והזמן. עורך-הדיון והמומחה לצלבנים משה פגל עורך השוואה בין מדינת הצלבנים לישראל, וגזו ליי-מור מציע דרך חדשה למדיניות החוץ הישראלית.

אולם חידושו הגדול של קשת היה מוכן רק לגיליון הבא. עורכיו מתכוונים לערוך ויכוח בין אישים שונים, להקליטו, ולהדפיס את הדברים כפי שהוקלטו, ללא שינויים.

מנגוון

הנציב החדש

לא כל אזרח יודע כי כל מציאה הנמצאת על ידו חייבת להימסר למשטרה. על-מנת שזו תמצא את בעל האבידה. תמורת מסירת האבידה מקבל האזרח קבלה. מפקד מחוז המרכז של משטרת ישראל, ממי-אריה ניר (קלפר) ידע את החוק. כאשר ערך לפני שנתיים ביקור בתחנת משטרת נתניה, מסר ניר ליומנאי בהכנסו לתחנה מטבע של 50 פרוטה, אותו מצא ברחוב בנתניה. מסירת האבידה נרשמה ביומן התחנה תחת המספר 78 והממ"ז קיבל קבלה עבורה.

אי-אפשר לחשוך בניר שעשה מצווה זו על-מנת לקבל פרס. אולם השבוע קיבל אריה ניר בכל זאת פרס. הוא מונה כנציב שירות בתי-הסוהר, במקומו של ד"ר צבי חרמון. הקריירה של קלפר-ניר היתה מגוונת ל-מדי. אחרי שעלה בשנת 1936 מפולין, היה ניר, בהדרגה: פועל פרנס, חבר ההגנה, נוטר בעמק חפר, מדיין נוסרים בנתניה, חניך קורס מפקדי הגנה. את נסיונו בשטח בתי-הסוהר רכש ניר באופן מעשי: בליל בואה של אנית המעפילים וינגייט, בשנת 1946, השתתף קלפר בליל שרונה המפורסם, נפתס כשברשותו אקדה. הוא נידון לשמונה שנות מאסר, מהן ריצה כשנתיים בבית-הסוהר המרכזי בירושלים.

יאני, עסקן שמרני מן האסכולה הישנה, שנחשב בשעתו למשתף-פעולה עם מפא"י וצולם בחברת, שרי הממשלה, הואשם ב-שחיתות. האמת: גובה-מסים של המועצה המקומית השתמש בכספי המועצה לצרכים פרטיים, ואחרי-כך החזיר אותם, פוטר על-ידי המועצה. המועצה לא מסרה אותו לדין פלילי — כפי ששום מועצה עברית אינה נוהגת לעשות, בניסיון דומות.

● עסקן ערבי מראשי החזית הודיע על פרישתו ממנה, אחרי ששני בניו נאסרו בהאשמות בסחונות. מכתב-ההתפטרות הוגש על-ידי האב המיואש, שלא ציין שום נימוק, ישר לממונה על המחוז, שבועיים לפני שהגיש אותה לחזית עצמה. הממונה מסר אותו לעתונות העברית, שקיבלה רמז מל-מעלה ופירסמה אותו בהבלטה רבה.

● אגודת העיתונאים החיפאית אסרה על חברה להופיע במסיבת-עתונאים, שכונסה על-ידי החזית בקפה דפנה. שום עתונאי לא הופיע למסיבה, אך האגודה הכחישה שאסרה רשמית את ההשתתפות.

● הממונה על המחוז סירב לרשום את החזית כאגודה חוקית, הסתמך על סעיף מיושן של החוק העותומני האוסר קיום אגודות הפתוחות רק לבני עדה אחת. חוק זה, שנחקק לפני שני דורות על-ידי השול-טאן התורכי כדי למונע התארגנות ערבית נגדו, לא הופעל מעולם בימי המנדט וביש-ראל. הוכחה: ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ-ישראל, האוסרת על חברותם של ערבים.

תגובת החזית: היא שינתה את שמה ל-"החזית העממית", פתחה שעריה רשמית ליהודים.

התפטרות מן ההתפטרות. אולם חמור יותר, ואף אופייני יותר, סיפורו של זוהיר חלאק (24), בוגר האוניברסיטה הי-עברית, מורה בבית-הספר הפסיכיסטי בנצרת. זוהיר, המדבר עברית שוטפת, היה חבר ועד החזית בנצרת. ביקש נסע לטיול קצר לתורכיה, הצטרף שם לאחר מכן למשלחת של מורים ערביים שנסעו בתורכיה ביוזמת ההסתדרות, בלתי חותמו של אבא חושי, אמנון לין, וכמה משגיחים אחרים מטעם השלטון.

לפתע, שבועיים אחרי חזרו, נאסר זוהיר בשעות הקטנות של הבוקר, נלקח למשטרת עפולה, נחקר שם 13 שעות רצופות על-ידי חוקרי מנגנון-החושך, שהאשימו אותו בהת-קשרות עם הקונסוליה המצרית באיסטנבול. תוך כדי חקירה נרמז לזוהיר כי יהיה זה לטובת העניין אם יחתום מינ' על כתב-התפטרות. זוהיר חתם, שוחרר מיד. מאז לא נשמע דבר על החשדות הבטחוניים נגדו. כתב ההתפטרות נמסר על-ידי מנגנון החושך מיד לעתונות העברית, שפירסמה אותו בהבלטה. הארץ אף פירסם אותו פע-מיים, יום אחרי יום. אולם כשחזר זוהיר לנצרת ונתקבל על-ידי חבריו בהסתגיות בולטת, מיהר להתפטר מן ההתפטרות. פיר-סם גילוי-דעת נועז: "הנני מכריז מעכשיו שכל הטרדה שהיא, עד כמה שתחמיר, לא יכולה להכניעני, כאשר תמיד נאמן לשאלת עמי הצודקת... אני חבר בחזית הערבית ומאמין במטרותיה הנעלות!"

ההמשך: השבוע נקרא זוהיר למשטרה הכלכלית, נחקר בהאשמה של הברחת מטבע למימון שהותו בתורכיה.

בקשר לאותה האשמה נחקר חברו של חלאק, גם הוא חבר החזית הערבית, גם הוא מורה באותו בית-ספר: האני אל-פאהום, בן לאחת המשפחות העשירות ביותר בעיר. על אביו של האני סופר כי אחרי שהשלטונות החרימו את אדמותיו הנרחבות (עליהן הוקם קיבוץ עין-זור) נהג להשכים בכל בוקר, לעלות על גבעה המשקיפה על אדמותיו, לשבת שם עד שקיעת-החמה, תוך התבוננות אילמת במתישבים החדשים. כעבור כמה חודשים של עיסוק זה, מת פאהום האב משכב-הלב.

עתונות

נסיון נוסף

מחקר קצר של העתונות הישראלית עשוי להעלות פרס מעניין: בישראל, בה קיים קהל קוראים לכל סוג עתונות שהוא, החל מרכילות קולנועיות וכלה בכתביעת-מק-צועיים יבשים, לא קיים כמעט בכלל קהל קוראים אינטלקטואלי המסוגל להחזיק יל-קיים כתביעת ספרותי רציני. מלבד בטאון אגודת הופיעים מאזניים, המתקיים על תק-ציב ולא על קוראים, הסתיימו כל הנסיונות להוצאת כתביעת ספרותיים בכשלון, לרוב כשלון כלכלי.

אדם אחד שלא גואש נוכח הנסיון המר

(המשך מעמוד 9)
וביקש להשתתף בפגישות נוספות. אחרים שבאו אחריו דיברו ברוח דומה. גם המשוררים והסופרים הערביים, רובם צעירים מאד בגילם, לא איחרו להשתתף בשיחה. הם דיברו על הצורך בחילופי-דעות, בפגישות נוספות, בפעולה משותפת. הם דיברו על המשותף שבתרבות שני העי-מים, על הצורך שבשמירת המשותף.

לא חסרו גם אי-הבנות. אהרן מגד, שביקש לראות את הערבים "כחלק מנוף הארץ", הותקף בדברי ג'ברא ניקולא, עורך הבטאון הספרותי הערבי אל-ג'ידה, שאמר כי "אנחנו רוצים להסתכל יחד אתכם בנוף, אך לא להיות רק חלק אקוטי בתוכו". קרא, בין השאר, משה שמיר לעבר הערבים: "אתם לא חיים בתקופת צלאח אל-דין!"

הפתעת הערב היתה כקדם אחד המשתת-פים, ביקש סליחה כי עליו לחזור לגיל-ג'וליה כפרו, בטרם שעת העוצר המסורתי בכפרי המשולש. המשתתפים העבריים נד-המו. לחלק מהם היתה זו ההזדמנות הרא-שונה לשמוע על עוצר בכפרי המשולש, שלא הורס מאז שנת 1948.

סמוך לחצות התפורו המסובים. הם הח-ליטו על פגישה נוספת בנצרת, על פעולות משותפות בעתיד. ההתרגשות בפרידה היתה משותפת: "להתראות בקרוב", אמרו בני נצרת שהפליגו במונית לביתם, לבני תל-אביב, שפנו לכתיב.

הממשל הצבאי

בטחון מעל לכל

אם יש דבר אחד אשר המפלגות היש-ראליות חוששות מפניו, הרי זה הקמתה של מפלגה לאומית ערבית בישראל. כי מפלגה כזאת עלולה לחלוש על עשירות מקולות הבוחרים, להכניס לכנסת 12 ח"כים משלה.

יהיה זה לא רק הפסד נקי למפלגות עצמן, שטיעויותיהן יצטמצמו בהתאם, אלא גם שינוי מהותי במבנה הכנסת עצמה. זכרונות מימי הסיקה האירית בפרלמנט הבריטי, שהייתה לשוין-המאזניים ויכלה להפיל ממי-שלוח, עוד טריים במחומותיהם של העסקנים המפלגתיים שקראו ספרי היסטוריה.

לכן, כאשר הוקמה "החזית הערבית" הוכנסו מן הרגע הראשון כל העיתונאים הכבדים למערכה, עוד בכינוס היסוד של

אישיחות חלאק
מתפר או מרגל

החזית, גורשו המייסדים מרחבת בית-הקפה של אבי-כריסטו בחוף עכו, אותה שכרו מראש. כל המפלגות היהודיות, כולל מפ"ם, נתנו הוראות לשכיריהן שלא להצטרף. כך שרדו בחזית, נוסף על הרוכזים מפלגתי, רק עסקני מק"י (2 מתוך 21 חברי הוועד הפועל). אולם הדבר הספיק כדי שהממשל הצבאי וסוכניו יגדירו את החזית כארגון קומוניסטי, יכריזו עליו מלחמת-חרמה. **ירושלם השולפאן**. איך נוהלה מלחמה זו? השבוע התהלכו בין ערביי ישראל סי-פורים רבים, כולם נכונים, על אופייה של מלחמה זו. בין השאר:

● יאני קוסטנדי יאני, ערבי ממוצא יחיי ובעל של תורכי, ראש המועצה הב-קומית של כפרי-יאסף הגלילי, קיבל בשבוע שעבר צו מטעם המושל המרתק אותו לכפר.

אחמד עותמאן
הגבר איננו

בני גרתי אל-אסעם לנישואי בתם עם עלי אבו-מטר, ערך סולחה גדולה בין הצדדים. השבוע חזר השקט לאהלי הדרום. משטרת באר-שבע סגרה את התיק בשמחה. רובי בני אבו רביע שומנו, עד לפעולה הבאה.

תזכיר

זרוק להם פרס

הבימה תהפוך לתיאטרון ממלכתי... כי צורה זו ייתרו למעשה כל הבעיות הכספיות של התיאטרון, יובטחו משכורות ה' הזה (1058) ערב הצגת-הבכורה של הז'וק אורנו לכלבים, המחזבל של ייגאל מוסיגונון. למחרת היום כינסו אנשי הבימה מסיבת עיתונאים, הכנישו בתוקף כי הסכימו להציג את המחזה הנקלה תמורת הבטחת מעמד ממלכתי ופרס כספי. השבוע העניקה הממשלה לתיאטרון מעמד "לאומי" (אך לא "ממלכתי") בתוספת פרס קבוע של 100 אלף לירות לשנה. באותו שבוע העניקה הבימה פרס לאחד משחקניה על תפקידו ב"אנתו מחזה, בו דרש לרסק את עצמו העורך של השבועון המסוים... משפט הדיכא שהגיש הקבלן החיפאי יצחק פרישמן נגד עורכי העולם הזה ושהתנהל במשך 14 ישיבות תמימות בפני הרכב מיוחד של בית משפט השלום בחיפה, בוטל השבוע (ראה אגרת העורך). לפי בקשת של עורך הדין חוטר-ישי, פרקליטו של פרישמן, ב"ה הסכמתו של עורך-הדין אריה מרינסקי, באי כוח העולם הזה, הודיעו שני הצדדים: "היה איל ולאחר הישיבות הראשונות של בית המשפט הוברר בעליל לבאי-כוח שני הצדדים כי מפאת האופי המורכב של העובדות המרובות השנויות במחלוקת בתיק הני"ל, עשוי הדיון להימשך פרק זמן ניכר, והוא איל ומטרת מר יצחק פרישמן היא לטור את שמו ואין כל סינה אישית בינו לבין הנאשמים; הואיל וה"א אורי אבנרי ושולם כהן הצהירו כי מגמתם בפרסומים הקשורים לומר יצחק פרישמן לא נבעה מן הרצון לפגוע בו אישית; והואיל ובאי-כוח הנאשמים פנה לבאי-כוח הקובל והציע לו לבטל את הקובלנה בתיק הני"ל; והואיל והוברר לפרקליטי שני הצדדים במהלך המשפט, כי לאור יחס הכבוד והאמון ההדדי השורר ביניהם, ניתן יהיה לסכם את העובדות השנויות במחלוקת על-ידי בירור משותף ועצמי, מהיר ויעיל, מחוץ לכתלי בית-המשפט; והואיל והיה אורי אבנרי ושולם כהן הביעו את נכונותם לפרסם את הממצאים שניתנו בבירור כנ"ל, לפיכך מוגשת בזה בקשה על-ידי באי-כוח שני הצדדים לבטל את הקובלנה שהוגשה בתיק הני"ל... שינוי הלאום נרשם זו הפעם הראשונה בתעודת זהות ישראלית. אחרי שהעולם הזה (1094) חשף את פרשתו המזוהה של אחמד פראגי, הערבי מיפן, שעבר לדת היהודית והחליף את שמו ליצחק אברהם בן-אברהם, ואשר פקידי המירשם סירבו לרשום בתעודתו כי לאומו הוא יהודי, נקרא אחמד-אברהם למש"ר הרישום, ושם נרשם כחוק כי לאומו יהודי. הדבר נרשם בתעודה גם בעמוד ה' ראשון, המכיל את פרטיו האישיים, וגם במדור "תקונים והשלמות".

רחבה יותר. הם הבינו שאם בבית-המשפט נקבע שלא הוכח שהקמח מקולקל, אין זאת אומרת שהוא באמת לא מקולקל. הם מיהרו למפקח הראשי, שפקד להחרים את הקמח לפני שהספיקו לאפותו. שני הפקחים הועמדו בפני בית-דין משמעתי. שניהם זוכו.

דרכי חיים

איזהו גיבור?

בתקופת מלחמת העולם השנייה היה משה קפטן (40) גיבור גדול. הוא היה חייל צבא האדום, הסתער בשורות הראשונות של החיילים הסובייטים. פעמיים-שלוש נפצע בקרבות. הוא זכה בשמונה מדליות על מעשיו גבורתו, בתוספת אישור רשמי מהמויאון המלחמתי במוסקבה. לפני עשר שנים הגיע קפטן לישראל. אולם כאן לא היה צורך בגיבורים כמוהו. העולה החדש השתקע ברמלה, מצא את פרנסתו כקצב פושט-עורות. למרות שהיה נשוי וגידל שלושה ילדים, לא היה קפטן שמה בחלקו, חלם תמיד על ימי הגבורה והזוהר שלו. בישראל לא העניק לו איש מדליה עבור פשיטת העורות. החילה גישה קפטן להטביע את יגונו במשחקי קלפים. במשחקים אלה הכיר קבוצת פושעים מירדן, שלימדוהו כי מוטב ומשתלם יותר לפשוט עורות מבני אדם מאשר מבהמות. גיבור הצבא האדום הפך פושע מועד, ששי לח ידו בגניבות ובפריצות.

פשיטת-עור ותמימות. בפני חבריו היה קפטן מתפאר על פריצותיו כעל מעשי גבורה, כמו בימים הטובים. אולם משטרת ישראל ובתי המשפט לא העניקו לו מדליות גם על גבורה זו. הם שלחוהו לבית-הסוהר. לפני שנתיים, כשהובא קפטן שוב בפני השופט והואשם בארבע פריצות שונות, כבר לא שרד ממנו זכר לדמות הגיבור. הוא הפך כחוש ורזה, מוכה שחפת. בית-המשפט קיבל את נימוקי פרקליטו, עורך-הדין דן גרינר, נתן הודמנות אחרונה לקפטן לשוֹב לבוטב. הוא נדון למאסר שנתיים על תנאי למשך שלוש שנים.

ואמנם נדמה היה כי קפטן הפך עורו, נעשה צדיק תמים. הוא לא נתפס יותר בעצרות או פושעים. אולם זמן קצר לפני שמועד המשפט על תנאי עמד להסתיים, הוכיח הקפטן שאינו תמים כל כך. הוא אמנם נתפס בשיבת תומכי תמימים בלוד, אלא שבידו היו מצרכי מזון בשתי 250 ל"י. השוטרים חשבו שלמרות ששם הישיבה הוא תומכי תמימים, הרי תמיכה כה גדולה לתמים כקפטן היא מזוהה, ואמנם, המזון היה גנוב. הוא הוכנס ישר לרצות את המאסר על תנאי, שהפך מאסר של ממש, מאחר וקפטן לא יכול היה לקיים את התנאי — יושר.

דרכי אדם

חטיפה מן המאהל

מבצע החטיפה הצטיין בארגונו היעיל. בני שבט אבו-רביע חדרו אל מאהל גרתי אל-אסעם, קפצו מארבע מכוניות, כיהנו את רוביהם אל בני השבט הנבצעים וחילפו על החוטפים. אלה פרצו לאחד האהלים, גררו החוצה נערה בידואית בת 14. ה' נערה הועמסה על אחת המכוניות, ופס אבק גבוה סימן את דרך הנסיגה של ה' חוטפים המזוינים.

במאהל אבו-רביע המתין הבעל המאושר לכלה החטופה. עלי אבו-מטר (20) נתן את עינו כבר מזמן בכת השבט הסמוך. הוא שלח שליחים להוריה, ביקש את יד בתם, ההורים השיבו בשלילה. ידידיו ואחיו ל' שבט החליטו לפעול לפי חוקי המדבר ו' מנהגו, אך ברות המאה ה-20. במקום לדחור על גמלים בחרו במכוניות, במקום חרבות שלופות טענו את רוביהם החדישים.

בני השבט גרתי אל-אסעם פנו מיד ל' משטרה.

השייך הגדול. בשבט אבו-רביע קיבל אבו-מטר את הנערה הצעירה אל חסותו. הוא הכניסה לאהלו, נהג בה מנהג בעל באשתו כבר בלילה הראשון. אך בבוקר הצליחה הנערה להמלט. מפחד בני שבט אבו-רביע שמיהרו בעקבותיה, היא ברחה אל מאהלו של שייך השייכים, סולימאן אל-הוילי. "עלי אבו-מטר חטף אותי ושכב אתי," ספרה הנערה המבוהלת לשייך הגדול. במקומם של אנשי המשטרה והממשל ה' צבאי, שבני שבט אבו-רביע הם ממקורביהם הקרובים ביותר ומשום כך לא נקפו אלה אפילו אצבע קטנה נגדם, לקח סולימאן את הענין לטיפולו. הוא קרא אליו את אנשי השבטים, גבה מבני אבו-רביע כופר תמורת הנערה החטופה, קיבל את הסכמתם של

דן בתל-אביב, הציג את עצמו כעתונאי מ' דרום אפריקה, התיידד עם צעירים ישראלים להם אף גילה כי הוא עתונאי מצרי. ה' ברים שרכש בתל-אביב, מהם אחדים מחוג יושבי ר'וול-כסית. הופתעו כשבאו למלון יום אחד, גילו כי הגבר איננו.

לפי דוברים ישראלים נעצר עותמאן אח' רי שווג מאזרחי מצרים לשעבר גילה אותו כשכנו, קצין שירותי הבטחון המצרי ל' שעבר. עותמאן עצמו טען בפשטות כי נחטף. לדברי אסירים קומוניסטיים שישבו עמו יחד בכלא, סיפר להם עותמאן כי קרא את תיאור פרשת חטיפתו של כתב העולם הזה אלי תבור, זיהה את המקום בו הוחזק תבור, כמקום בו הוחזק גם הוא. כששכב עותמאן בבית-חולים ישראלי, אח' רי שנפצע במרד סטה, אמר לעתונאי ישראלי: "מה יש להתפלא שגם אני חושב על יציאה לחופשי? אמרתי בכבי שאם אוכל, אברח. כלום יש אסיר שאינו חולם על חירות?"

השבוע פרעה לו העתונות המצרית את גמולו על מבצעו בכלא הישראלי, זיכתה אותו בתואר "הגיבור" בה"א הידיעה. קונן רדיו קהיר: אחמד עלי עותמאן נידון ל' מת על-ידי ישראל. אפילו התערבות הודו לטובתו לא הועילה.

משפט

תורת הקמח

"אם אין קמח, אין תורה", אמר הפוסק המשנתי. אולם כאשר יש קמח, אין זאת אומרת שיש גם תורה, ביחוד כשהקמח הוא מקולקל. בעובדה זו נוכח מרדכי פרנקל, בעל חחת שדה-נעמן במפרץ חיפה. מלבד היותו בעל חחה, מרדכי הוא גם יושב-ראש המועצה האזורית נעמן. כאשר קיבלה המועצה זה לפני זמן קצר ממשרד המסחר והתע' שיה הקצבה של קמח מקולקל, כמוון לבני-ליהחיים של יושבי האיזור, לא רצו רוב הישובים לקנות את הקמח. באופן טבעי עבר כל הקמח האדם היחיד שהיה מעוניין בו: יושב-ראש המועצה מרדכי פרנקל.

רק אחרי שכל הקמח היה ברשותו, ה' תבר למרדכי פרנקל כי בעצם אפשר להש' תמש בקמח המקולקל גם למטרה אחרת אותו כמוון לבעלי-החיים בחוותו. הוא מכר אתו לבעלי דיר חזירים בבית-דגון. אלא שהעיסקה הבלתי-חוקית של מכירת מזון ללא רשיון התגלתה, ופרנקל הועמד לדין. הגנתו של ראש המועצה התבססה על טענה פורמלית פשוטה: לא הוכח שהקמח שמכר לבעלי דיר החזירים היה קמח מקול' קל, ומשום כך לא היה בגדר מזון לבעלי-חיים אלא מצרך מזון רגיל, אשר אין צורך ברשיון כדי למכרו. פרנקל זוכה.

מירב לבני-אדם. לפקחי משרד המסחר והתעשייה אין פנאי להתעמק בלימוד מש' פטים. הם קיבלו את החלטת בית-הדין כי הקמח שגילו אצל בעלי דיר החזירים ב' בית-דגון אינו קמח מקולקל, הטיקו מכך שאם אינו קמח מקולקל סימן שהוא קמח שיפון טוב. ואם הוא קמח שיפון טוב, אסור לבעלי דיר החזירים להשתמש בו. מיהרו הפקחים אל דיר החזירים, הכריזו על הקמח המקולקל כקמח שיפון. החרימוהו ומסרוהו לבעלי מאפיות כדי שיאפו ממנו לחם לבני-אדם.

תמולם של הפקחים וצרכני המאפיות ה' תה לבעלי דיר החזירים השכלה משפטית

שלושה ימים, לא שילם דמי איכסון ואף לחה כסף מבעל המלון.

כשנודע הדבר לאנשי המערכת, מיהרו להתקשר עם המפקח אהוד ספורטה במש' טרת תל-אביב, שיצא מיד למלון המזרח. שמטון עברי לא היה שם.

משך שלוש שעות רצופות ארב ספורטה לעברי עד שהפוע. הוא נעצר מיד. רק במשטרה התברר שמו האמיתי: פואד בן אליהו ערב, תושב באר-שבע. למחרת הוצאה נגדו פקודת מעצר לעשרה ימים.

כאשר יובא פואד ערב בפני שופט כדי לתת את הדין על התראות כאחר, תהיה לו הזדמנות לחשוב על שינוי מקצוע. ל' עדים, שרומו על-ידו, נתנו הודמנות נוספת ללמוד את חכמת החיים הפשוטה: כשמופיע עתונאי בפניך, בקש ממנו תעודה."

בטחון

הבויח

מה קרה ל-67 האסירים הערביים שברחו מכלא סטה? שאלה זו העסיקה את תושבי ישראל, שלא שמעו דבר על הבורחים ב' חודשיים שלחפו מאז המרד. רק השבוע, כשהגיעו לישראל הגליונות האחרונים של היומון המצרי אל-ג'ומהוריה, נודעו הפרטים הראשונים על מה שאירע לבורחים מהרגע בו עזבו את כתלי כלא סטה.

לדברי אל-ג'ומהוריה, שבנה את סיפורו על תיאורו של אחד הבורחים, לא בהזו האסירי רים ישר לכוון הרי הגלביע, הקרובים לכלא סטה. כפי שאפשר היה לחשוב. הם הלכו והתחבאו חליפות במשך ארבעה ימים, עד שהגיעו לטול-כרם, אחרי ששניים מהם נהר' גו בצליפות מטוסים ישראלים. אלה ש' הגיעו לירדן מאסר, ויוסגרו לישראל בתום לששה חודשי מאסר, העתון המצרי.

אולם מכל התיאורים והסיפורים בעתונות המצרית על מרד סטה ועל הבריחה מהכלא הישראלי, התבלטה דמותו של אדם אחד: אחמד עותמאן (העתונאי), שהוגדר כמארגן המרד, נפצע ונתפס לפני שהספיק לברוח משטה.

העתונות המצרית הפכה את אחמד ה' בורח לגיבור לאומי, הוסיפה לתיאורי ברי' חתו תיאורים מוזעזעים על אמו המבצעת עינויים בגופה כדי לדעת אם בנה יוכל לעמוד בעינויים דומים. המעניין בסיפורים אלה היתה הגירסה המצרית על דרכו של עותמאן לישראל. לפי הגירסה הישראלית היה אחמד עותמאן עובד לשכת עתונות החוץ בקהיר, שפנה לשגרירות ישראל בלונדון, הציג את עצמו כאדם שהתאכזב ממשטרו של עבד אל-נאצר, הציע את שירותו לישראלים בשידורים אנטי-נאצריים.

לדברי אל-ג'ומהוריה לא היה עותמאן אלא סטודנט שנסע לצרפת ללמוד כלכלה, נעצר על-ידי הצרפתים בפרוץ קרבות סיני הצר' תהום הבטיחו לו להעבירו במטוס לדמשק. הוא הועלה למטוס — מצא את עצמו, ב' רדתו ממנו, בידי שלטונות ישראל, בישראל.

נשבע לברוח. לעומת הגירסה המצרית כי עותמאן נחטף, קיימת העובדה כי הוא הסתובב חופשי במשך זמן רב למדי במלון

• כל כתבי העולם הזה מצויים בתע' דות מיוחדות של העתון, הנושאות את תמונתם ואת חזקתם המערכת.

"עתונאי" ערב במעצר
הלקוח הופיע

"ברשקב"

חברה למפעלי בנין בע"מ

דירות מרווחות

בנות 1 1/2 חדרים - החל מ-5600 ל"י במזומן

בנות 2 חדרים - החל מ-6400 ל"י במזומן

**והיתר בתשלומים חדשיים
ברח' ישעיהו ע"י דיזינגוף-נורדאו
תחבורה נוחה בקו' דן 5,4,1 ו-13**

**לפנות במשרד: רח' אביגדור 158 (ע"י הקפטל)
בשעות 12-8-4-7**

הווי

סוף טוב, הכל טוב

ב חיפה, תקף ניסים עזרי את מרים ועקיף, חיבל בגופה, הכריח אותה לעבוד כפרוצה עבורו, היכה אותה כשסירבה, הועמד לדין אחרי שמרים התלוננה על מעשיו, יצא חופשי כשמרים הודיעה ביום המשפט כי בניתיים נשא אותו ניסים לאשה.

★ ★ ★

ניתוק המגע

ב חיפה, שמע אורח בן 43 מפי ארוסתו כי היא מסרבת להנשא לו, מיהר לזרז את הוריה, ניתק את חוטי הטלפון, גידף את ההורים ושרט בסכין גילוח את פניהם.

★ ★ ★

השבון (גועל) נפש

ב תל-אביב, עצרה המשטרה אורח בן 39, שהצליח לגנוב לירה בכל אחת מ-35 החנויות בהן היה קונה חפצות סיגריות, מבקש עורך מעשר לירות, ומסתיר לירה אחת בשעת קבלת העורך.

★ ★ ★

מועדון לפורענות

ב ברלין, גרמניה המערבית, נורק צעיר בן 25 ממועדון לילה, משום שלא הופיע בחליפת ערב ובעניבה, חזר לשם למחרת, זרק פצצה על המועדון.

★ ★ ★

חרדה!

ב תל-אביב, נערכה ישיבה של אגודת חובבי כלבים מאחורי דלת, שנשאה את השלט: "הכניסה לכלבים אסורה בהחלט".

★ ★ ★

הלכה למעשה

ב באר-שבע, הדגים יוסף אדרעי להיטוטי כתיבה בפני קהל, הראה כיצד הוא מסוגל להעתיק חתימה בעט הצמודה בין לסתו וכתפה, נעצר עלידי המשטרה באשמת זיוף חתימה.

★ ★ ★

סיכוב שני

ב תל-אביב, התאונן ניסים כהן (75) בפני רופא השיניים על כאב שיניים, הופתע לשמוע כי צומחות לו שיניים חדשות.

★ ★ ★

תקנות הבית

ב פאריס, צרפת, אחרי שבמשך שבוע התאבדו שלושה אנשים באותו מלון, תלה בעל הבית שלט בפתח בית-המלון: "האורחים מתבקשים לבצע את התאבדויותיהם מחוץ למלון. התאבדויות בתוך המלון מפריעות לסדר, גורמות הוצאות והפרעות נפשיות לבעלי המלון".

★ ★ ★

עבודות בלתי-ציבוריות

ב קרריף, בריטניה, גנבו אלמונים לבנים, אחרי שפיקרו מרכה באורך של 60 מטר, העמיסו את לבניה על מכונית וברחו.

★ ★ ★

דביקות במשימה

ב תל-אביב, שירתה זבנית בחנות בגי' דים את הלקוחות במרץ רב, כשהיא לבושה בחלוק עבודה, נזכחה בתום היום כי מכרה בין השאר גם את שמלתה שהיתה תלויה מן הצד.

★ ★ ★

נזבים אכלו בוסר

ב חיפה, התלונן אהרון תשבי כי מכר ניתו נגנבה, קיבל אותה אחרי יומיים בצירוף שלוש הודעות על עבירות-הנזעה שנעשו ביומיים בהם לא היתה ברשותו.

★ ★ ★

המחרשה, עברי עברי!

ב אור-הנר, בנגב הצפוני, שכב הב-דואי הצעיר סוכחא זיאב לישון בשדה, התעורר בבוקר, הבחין כי טרקטור עבר עליו זה עתה, קיבל הלם של פחד, הובל לבית-החולים שם התברר כי הוא סובל מ-שריטות קלות בלבד.

רדיו

תוכניות

הלקוח מחכה תמיד

המאזין הישראלי שקיווה לשמוע במה-דורת החדשות של צהרי יום א', השבוע, את פסק-דין של השופט בנימין הלוי במש-פט כפר קאספ, היה חייב לחכות: לפחות חמישה קטעים אחרים של חדשות הוץ היו חשובים יותר בעיניו של עורך החדשות בקול ישראל מהמארע המרכזי של השבוע, בין האירועים: יחסה של טוניסיה לליגה הערבית; אי-הכרתה של הודו בממשלת אל-ג'יריה; המצב בלבנון; הסכם שעלול להתחם בין עיראק לברית-המועצות.

בשרות השדור הישראלי, בו הלקוח אינו צודק מעולם, אין זה נורא שיחכה קצת.

השואלים ושאלים

שלושה חידונאי קול ישראל, שמואל רוזן, אלון שמוקלר ויצחק שמעוני, עמדו השבוע באש צולבת של שאלות אישיות. ההודמות: תוכניתו האחרונה של ישראל דליות, פשוטו כמשמעו (יום ו' קול ישראל). כאנשי רדיו חתיקים הצליחו לצאת ממנה ללא סריטה. גילה שמואל רוזן: התשובות לשאלותי מונחת לפני בעת החידון. אני מנצל את ידיעותי רק כשמתעוררות שאלות בלתי-צפויות. השיבו באותו אופן עורכיו של החידון המוסיקאלי, שלא ידעו לענות נכונה לשאלה מוסיקאלית של אחד המאזינים: את הרעיונה הטובים ביותר לתוכניותינו אנו שואבים מסירינו בארץ.

כמייצגים נאמנים של קול ישראל הת-חמקו השלושה מכל תשובה מחייבת מדי. רק לחצו של המנחה, עזריה רפפורט, העלה אינפורמציה חיונית (שהתפרסמה במדור זה לפני למעלה מחודשיים, העולם הזה 1088): החידון המוסיקאלי יוצא לחופשה בת שנה, יחזור אל המאזינים רק אם ימצאו התנאים הנאותים. (קרי: תקציב וחופש פעולה).

תדרוך

המחדרים הבאים עשויים להיות מעניינים. שינויים אפשריים.

● **סיפור ווסט סייד** (קול ישראל, יום ד', 21.30) — מחזה מוסיקאלי מאת ליאונרד ברנשטיין, ערוך ומוגש לשידור על-ידי יצחק שמעוני.

● **שישה שירים לסופרן ופסנתר** (קול ישראל, יום ד', 18.30, תוכנית ב') — בסידרת המוסיקה הישראלית בעשור: יצירתו של נפתלי קרבות עשרת הימים, רם דע'עז, בטי רוגוביפוגל סופרן והמלחין העיזר ליד הפסנתר.

● **סוף השבוע בספורט** (קול יש-ראל, יום ה', 18.30) — נחמיה בן אברהם מציג את אירועי הספורט של השבת הבאה. ● **תיבת נח** (קול ישראל, יום ה', 20.05) — נחמה הנול ומלחה, לפני הפעור תיהם בתוכניתו של אד סוליבאן, במשדר הפופולארי שהועתק ליום ה', נלחים: רבי עיית התיבה, יוסף בנאי ושמואל גוגול.

● **ויחי במלך הצאר פיודור** (קול ישראל, יום ו', 20.00) — פיודור שליפין במלוא הודו, לפי תוכנית ערוכה בידי מיכאל אוהד.

● **מאגרות לוד** (קול ישראל, שבת, 11.15) — שידור חוזר של המחזה מאת משה שמיר. הגירסה ברדיו היא הנסבלת ביותר מבין השלוש.

● **גלגל חוזר** (קול ישראל, שבת, 20.00) — חידון סיבובים חדש של שמואל רוזן, העורך מבטיח הפתעות. המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו בתאי ריכים ובשעות הספורטים מטה 99 יטבע בגלי השעמום.

● **לאן הערב** (קול ישראל, ימים ד'ג', 13.45) — לוח מודעות בשכר של קול ישראל. הוכחה קולנית כיצד הופכים כסף לזבל.

● **רנבים** (קול ישראל, יום ד', 20.05) — אפרים אבא ועודד קפליק מקפידים על ניתוח הובל במשרי-הזומנות לחברי מפא"י, המקופחים בארגוני המושבים והקבוצות.

● **כנסת זבועותיה** (קול ישראל, יום ה', 22.05) — אות אוהרה לאורח המנמנם: הכנסת חזרה לפעולותיה.

● **עתים לשירה** (קול ישראל, שבת, 18.45) — שירה ללא עת. כפאתוס של אחרי הזמן.

● ידעו לציין כי המוסיקה המושמעת היא של וורדי, לא יכלו לקרוא בשחה.

Pitralon

פיטרלון

מי גילוח
מחמא ומרענן

פיטרלון

מרחיק פצעים ומונע גרזי עור. הופך את עורך חלק, נקי וגמיש. פיטרלון אינו רק מי גילוח, הוא גם חומר אנטיספט.

אם במכונה או סבון אחרי הגילוח פיטרלון

המפיצים היחידים בישראל
חברת נוריית בע"מ

למדו שפות!

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות "קדימה" תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

אנו פותחים:

(א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.

(ב) אולפן לאנגלית (3 שעות ביום).
(ג) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

(ד) קבוצות לאנגלית וצרפתית לתלמידי בתי-ספר ג' ד' ה' ו' ח' יסודיות, ה' ו' ז' ח' תיכוניות, לפי שיטה קלה. פרטים והרשמה: מ-12 לפנה"צ — 9-3 בערב (פרט ליום ו').

השחיינית
תלמה נויפלד, בעלת השיי
אים הרבים בשחיה, נתכבדה
בבגדיים מידי יוסלה מרימוביץ, בחנות לצרכי ספורט.

הנוסיעה והסגנית
נסיכת תל-אביב מאירה שטייטוב
וסגנית ראשונה אסתר קובאצ'י
מחליפות דעות ומחלקות רשמים על אפודת הפסים אשר לובשת מאירה.

המלכה
יהודית מזרחי מודדת את חליפת
הצמר הכחולה, חלק מתלבושות ה'
מסע. מנהל בית-חרושת אלד, מר בלוך עוזר במדידה.

כשני מקומות נפרדים בתל-
אביב, הצטופפו מאות עוברים
ושבים. "מלכת המים! מלכת ה'
מים!" התלחשו, ונדחפו לראות
מקרוב יותר. בתוך החנות לצרכי
ספורט של יוסלה מרימוביץ ויעקב
חודרוכ, בפאסאג' פרישמן בתל-
אביב, ובחנות למוצרי אופנה
"אסקו", בחרו אותה שעה מלכת
המים 1958, שתי סגניותיה ונסי'
כות חיפה, ירושלים ותל-אביב את
השי שנראה להן. היה זה מיפגשן
הראשון של השיש מאז נבחרה
מלכת המים, וגם פרידתן של המש'
מיהודית מזרחי, המתכוננת לצאת
בקרוב לסוירה לאורך חופי הים
התיכון, באניות של חברת שוהם.
לא יהיה זה טיול תענוגות סתם.
המלכה תישא את ברכות ראש ה'
עיר תל-אביב אל ראשי הערים
שהיא תבקר בהן ותעניק, כיאה
למלכת המים של ישראל, ספר
תנ"ך מוזהב לכל ראש עיר.

הקהל מצטופף סביב יהודית מזרחי בדלת החנות כאשר

המלכות מיקבלות את השי

המש היפהפיות נטלו על עצמן משימה קשה. מה עליהן
לבחור? שמלת שק מצמר ירוק בנוון הבקבוק או אפודת
פסים ססגונית באדום-כחול-לבן? במבחר העצום של "אסקו"
חיפשו וחיפשו, נועצו אשה ברעותה, עד שמצאו את שביקשו.
מעיל חורף של שני-שלושים (דאפלקוט) לאחת, אפודה נאה
לשנייה. שמלה הדורה לנסיכה, חליפה למלכה. כולן באו על
סיפוקן המוחלט והמלא. ועתה, בעצב, יש לקנא בצמר.

החמש
מאירה שטייטוב, יהודית מזרחי, מינה זקס, אסתר קובאצ'י וערה זיינור נענו לבקשת
הקהל הרב ויצאו לכמה דקות אל פתח חנות "אסקו" ברחוב אלנבי 94, תל-אביב.
נאלצו להיכנס אל תוך החנות, אשר דלתותיה הוגפו מפני לחץ קהל המעריצים.
כעבור דקה

כדורגל

הפסדנו, אז מה?

על המשחק הפנפציוני של השינוי, בו ניצחה הפועל חיפה את מכבי תל-אביב 1:4 בחיפה, כותב שייע גלר:

אזרי שהפסדנו ה' שבת אצל הפועל חיפה, רק אחרי ה' קהל שלהם וצעק: 'שייע! הכתבה שלך בהעולם הזה לא תו' פיע השבוע לאות אבל! כל הדרך מ' הטריבונוה עד לאו' טו, אולי שלוש מאות מטר, רצו א' חרי וצעקו. אף פעם לא ידעתי שכל ה' מפא'יניקים של חיפה קוראים את העולם הזה כולם צעקו: 'מה תכתוב? מה תכתוב בהעולם הזה?'

אמרי להם: נתנו. הכתבה תצא בזמן. חכו ותראו. מה יש, אם מפסידים, אי' אפשר לכתוב? אבל תראו שלא יהיה לכם נעים כל כך לקרוא אותה. ואתם רואים: למרות ההפסד אני באמת כותב.

אמנם למכבי תל-אביב זה ההפסד הרא' שון אחרי שנה וחצי. אמנם להפועל חיפה זה סוף-סוף איזה נצחון על מכבי תל-אביב, אחרי שני הפסדים. אני רק יכול להרגיע אתכם: נצחון אחד של הפועל חיפה עדיין לא גמר איתנו. תעשו קצת סטטיס' טיקה ותראו לטובת מי המאון בעשרים השנים האחרונות.

משחק ברוטלי. לקחו אותנו לפני המשחק לשלושה ימי הבראה על הר הכר' מל. לא בשביל המשחק, אלא כדי לגמור את החשבון שהגיע לנו אחרי שלקחנו את גביע המדנה. הפועל חיפה לא יצאו להב' ראה. הם לא צריכים את זה. הם כל הזמן בהבראה. יש שם שחקנים שאפילו אינם יודעים באיזה מקום הם עובדים, אבל את המשכורת הם מקבלים בזמן.

כבר איך שנכנסנו לאיצטדיון הופיעו ה' רעשנים האדומים של הפועל חיפה, אלה שהכויבו אותם בגמר הגביע, והקהל ה' חיל לצעוק עלינו: 'ורנר! ורנר!' כאילו שהשופט ורנר נתן לנו את משחק הגביע. עוד לא הספקנו להתרגל לזה, וכבר התחיל המשחק, ותיכף בהתחלה הוא נהיה ברר' טני, אפילו יותר ברוטלי מאשר בגמר ה' גביע. ביהוד צייקובסקי זה, איך שהוא שחקן אירופאי, נטפל לפלשל והשכיב אותו פעמיים ושלוש על הארץ.

השופט היה משה כהן. הוא הרגיש תיכף שהוא נמצא בחיפה ולא בתל-אביב, ואחרי שפלשל השוכב עוד פעם על הארץ, או במקום להוציא את צייקובסקי הפרא מן המגרש, הוא הוציא את גולדשטיין. לא צריך לספר לכם שהמשחק של מכבי תל-אביב הוא בעיקר טכני, וברור שהפר' אות הפריעה לנו לפתח משחק. חוץ מזה, כל הקבוצה היה לה יום חלש, חוץ אולי מהמגן שאול מתניה.

הכסף מדבר. בסדר, או חספנו ארבע. אבל איך חספנו אותם? ריבוננו של עולם, לא איכפת לי לקבל לא ארבעה גולים, אלא אפילו שנים-עשר, אבל בספורט ולא שוק הכרמל.

צייקובסקי אולי מלמד את לגיון ה' של הפועל חיפה כדורגל, אבל הוא ללמד אותם גם דר'ארץ. אני מת' מיוחד למגן סימנדרים הקטן, ש' אני מדבר רק עליו כי את הש' ראיתי. במשחק גמר הגביע הוא ירד מה' מגרש כמו אילם, ופתאום כאן התחיל לדבר. בבקשה, תדבר, אבל תדבר יפה. ב' קום זה הוא דיבר בשעת המשחק דברים שבחברה הגונה לא מדברים עליהם.

לקהל של חיפה אין לי-סענות. זה קהל פנאטי שלא איכפת לו איך, רק שקבוצתו תנצח. מרגיו אותי שבקבוצתם נמצא ציי' קובסקי, שהוא שחקן מקצועי, המשחק נגד חובבים. שמעתי גם שקופה הגדול השתח' רר מריאל מדריד והוא לא רוצה לנסוע ל' ברזיל, או אולי יציעו לו להצטרף להפועל חיפה. הם יכולים בשקט גמור לקנות את כל ריאז מדריד. פה הכסף מדבר.

שערוריות

יכול חדש

בעוד שעסקני ההתאחדות לכדורגל התלב' טו והתאמצו לשוא למצא מוצא מסבך ה'

גילינו פעם ששרת החוץ / שכבה בבית-חולים חולה עם חום / ואז הזמינו לה רופא חרוץ / את מנהל משרד ה' בסחון...

במה המשמיעה סאטירה כה נוקבת מבחי' גה מדינית, גם לא מתעלמת מבעיות חב' רתיות בוערות כבעיית הרחוקים בקיבוץ (במערכון חדר הרחוקים) שאחד מהם הוא כל כך מכוער שמאז נכנס לעבוד ברפת הפילו שתי פרות. בעייה אחרת הווכה ל' טיפול היא של 'האבות הצעירים' המטיילים עם התינוקות ומאכילים אותם בנות, כי נשותיהם עסוקות בישיבות - בבתי-קפה.

הקואליציה שבחמשלה / היתה תמיד פרובלימה מספרית / וזוהא אז בגלל הברית חילה / הדתיים חתכו את כל הברית.

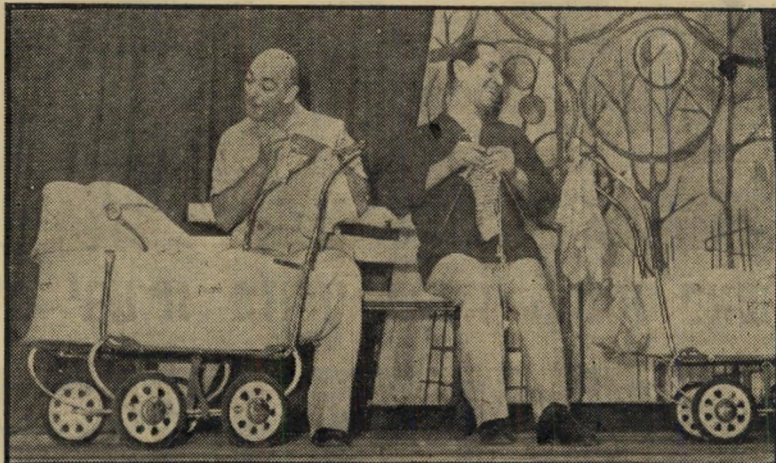
סמבטיון אינו פוסח על דבר - על פקי דיסטאן (כפי שאומר פקיד באחד המערכו' ניס: 'הגזול זמן במשרד - מעלה האינדוס והמדו'), על מה שקורה לאורה הרועה לקבל רשיון יבוא לידית מעגלה שנשברה והעולה ארבעה דולר, על מדינת נדמה-לי בה הספר עשיר והספרות ענייה, על ה' מועמד לתפקיד הרועה המקצועי היהודי ל' מטרות ייצוג לפני עתונאי חוץ-לארץ המקבל במבחן עובדי המדינה דרגה א' - של מנהל כללי - הואיל והוא יודע לשבת, לשתות (תה) ולחתום.

מעשה בנערה / אשר הלכה ליפו לעבוד / בגלל חקרה חוזר ששטס קרה / אחיה נהפך פת' אס לדור.

סמבטיון עוסק בענייני דיומא בהומור, בסאטירה, בהבנה. כאשר במערכון המצויין החוספים אב לששה בנים מועמדים לרישום בבית-הספר היסודי נופל קרבן למלחמת הרישום, מביטה לו ניצג בית-הספר הכללי חנה, 'שתי חנויות!' מציע ניצג בית-הספר הדתי, 'שלוש חנויות!' - מעלה הכללי, 'סופמרקט!' - מברע' הדתי.

אדון יש לך בית? / אז לך הביתה!

זאת היא חכמה שמשמע שמעון ישראלי

צמד האבות הצעירים הם ברלינסקי ובן-זאב הסורגים בעת שמירתם על תינוקותיהם הואיל ונשותיהם עסוקות בישיבות - כבתי קפה.

באחד המערכונים. על משקל זה היה כדאי ליעץ - צופה, יש-לך חשק להתברר? לך לסמבטיון. לא לחינם אסף הבמאי ומרכז הרפרטואר גדעון שמר את החומר משך חודשים בעבודת גמלים בלתי-פוסקת.

הסגנון הסמבטיוני חש את דופק הזמן מהיום בו הוקם לפני 18 חודשים, על-ידי שחקנים התיקים מרדכי בן-זאב וזאב בר' לינסקי. הם החליטו לא לדגוג את הקהל במסרקות ברזל, כי אם לתת לו להתברר, להשתעשע, לראות את בעיות הפרט והחברה בראי העקום של הסאטירה וההומור.

שהצליחו בכך תעוד העובדה שכל הארץ מבקשת לראות ולשמע אותם. הם כבר הופיעו בעמיר שבצפון (לפני 2500 צופים באמפיתיאטרון הגליל העליון) ויופיעו החודש באילת שבקצה הדרום. וכאן המקום להזכיר כי בשעת הצגה בחיפה התעלפה אשה אחת מצחוק.

הפזמונים הסטיריים המצויינים של ידי ונעמי שמר במנגינות הכובשות של יוחנן זראי ונעמי שמר (כי היא כותבת לא רק מלים למנגינותיה אלא גם מנגינות למילי' תיה) משובצים בסקטשים הומוריסטיים מעור' לים, קבעו לסמבטיון את ייחוד הבמה להי' מור וסאטירה בישראל. כיצד אומר מרדכי בן-זאב, תלמידו הנאמן של בנימין זאב הרצל: 'אם תרצו - תבואו להצגה!'

חמישית סמבטיון: מרדכי בן-זאב (העונד עניבת פרפר), זמרת רחל אטאס, זמרי-שחקן שמעון ישראלי, גילה אלמגור וזאב ברלינסקי.

סמבטיון מציג:

דבר אל הקדר

לשיר הזה צפוי עתיד גדול / כי הוא צוחק לכל ומהתל / לכן מותר לשיר אותו בקול / בכל מקום מלבד 'קול ישראלי'.

מובן שסמבטיון מגיש בתכניתו הרבה מספרים (14 בסך הכל) וכולם חזקים - וזה נוסף לפזמון האקטואלי המרכזי. מערכון היתולי אחד (מבוצע על-ידי הרביעייה מר' דכי בן-זאב, זאב ברלינסקי, שמעון ישראלי וגילה אלמגור) רוזף פזמון סאטירי לא-פחות (מבוצע על-ידי רחל אטאס או, שמי' עוז ישראלי) להנאת הצופים המתבטאת באר' למות מלאים, המהדהים לחצוק וסע' רות מתואות הכפיים.

היה היו בארץ נזירים / שהתי' נורו מיין וזימורה / אבל הם לא היו די זהירים / להתנור כליל מן הנוירה...

סערה של מתיאות כפיים מקבלת את ה' בית המעודכן הזה של תיבת המדינה. וזהו הפזמון המרכזי של התכנית הרביעית של סמבטיון - דבר אל הקדר. 60 אלף צו' פים נהגו עד כה משפע ההומור והסאטירה שמגיש סמבטיון בתכניתו האחרונה. לפי הכלל שסאטירה אקטואלית היא לא תמיד אומנותית, אבל סאטירה אומנותית היא תמיד אקטואלית, נהוג סמבטיון גם בתכנית זאת.

היה היה אייפעס רומטי'ל / אשר ניצח בכל המלחמות / אז הוא חשב שגם לנאום זה קל - אך מתברר שזה קשה מאד.

אגב, כל צופה סמבטיון מוזמן לחבר בית

צופי סמבטיון נהנים הנאה מרובה משלל הסקאטשים, הפזמונים, החכמות והחתחכמויות המוטה בהם בתכנית סמבטיון הרביעית.

שיחה דיפלומטית

הערכה מענינת, לגבי הסיכויים לחילופי השלטון בישראל בעשרים השנים הבאות, השמיץ השבוע ראש ממשלת ישראל דוד בן-גוריון בחגיגות יובל ה-80 של פתח תקוה: "ברכתי שנוכה ליובל המאה, ואני מקווה שאז יהיה ראש הממשלה איש אחר". אולם ביגדי לא נראה כל כך בטוח בהערכה זו... כדי להכשיר את עצמו מבחינה גופנית לעבודתו במשך השנים הבאות, נוהג ביגדי לאחרונה, לפי עצת רופאו, לצעוד כל יום מרחק רב בגלגל בשדות האחרונה ב"יתו בשדה-בוקר, נהג לצעוד כ-14 קילומטר ליום, צעידה שאדם צעיר עובר אותה בשלוש שעות... תושבי שדרות העם ה"צרפתי ברמת-גן רואים עצמם, כנראה, כמור שבה צרפתית בישראל. אחרי נצחוננו של שארל דה-גול במשאל-העם האחרון ב"צרפת, שלחו תושבי הרחוב ברכה לנשיא ה"מיועד של צרפת, דה-גול, מצידו, לא שכח את דיירי רחוב העם הצרפתי ברמת-גן, והשבוע עברו פקיד עיריית רמת-גן מבית לבית כדי למסור לתושבים את תודתו של הגנרל... בהצגת-היובל החגיגית של ה"במה בתל-אביב בלט בהעדרו ד"ר בן-גוריון. מיד פשטה השמועה (הכוזבת) כאילו נמצא ביגדי יחד עם כמה שרים אחרים, בתחנותו של דן, בנו של אבא חושי, עם מלכת-החיות של העולם הזה, עזנה כקן שנערכה באותו מועד. פרט פי-קנטי: עזנה כקן הופיעה על שער העולם הזה באותו שבוע בו פתח השבועון ב"סידרת הגילויים על משטר חושיסטאן... העדרו של ביגדי עורר תגובה שלילית מצד כמה מה האורחים, ושוכרו כי ביגדי פאר בנוכחותו את הצגת-הבכורה של המחזק זרוק אותו לכגבים, והביא לשם אז את רוב חברי הממשלה. כאשר קיבל התיאטרון כעבור כמה ימים מעמד של תיאטרון לאר"מ, ישב יוסף (י. נץ) ויניצקי ומצא כי בנימטריא שות המלים "זרוק אותו לכל" בים (858) לפסוק "הגם תיאטרון לאומי" (858)... מעמד מיוחד בטכס היובל של הבימה היה שעה שנישא המדינה יצחק בן-צבי בירך את שחקני התיאטרון ולחץ את ידה של חנה רובינא. באותו רגע נראה הנשיא נבוך מאוד. אפשר היה לה"גיש על פניו שהוא מתלבט אם יאה לא לגשק את השחקנית. הצילה את המצב אש"ח, רחל ינאית, שבשעה שהנשיא לחץ את ידי רובינא, ניגשה היא ונשקה על לחיה... בחגיגה שערך חברי הבימה אחרי הטכס, ממנה הוצאו כל העתונאים, הציגו צעירי התיאטרון ובראשם שלמה ברישביט את הדיבוק בנוסחה מודרנית, כשאת ריקודי החסידים בהצגה מחליפים ריקודים מודרניים בנוסח מרתה גרהאם... מקרה משעשע אירע לאחרונה לאר"מ אילן, המוכיר הראשון של משלחת יש"ראל באו"ם, שנבחר לשמש כמזכ"ח של ועדת האו"ם לשטחי נאמנות כלפי העצרת הכללית. בחירתו של אילן נתקלה בתנגדות דות נציגי ערב, שניסו לצידם גם כמה מנציגי הגוש האפרו-אסיאתי. שגדם לכן תמכו באילן. אחד מנציגי גוש זה, שהמ"שך בתמיכתו בישראל, אולם לא רצה לה"ראות כשהוא משוחח עם הנציג הישראלי, נקט בטכסיס מקורי כדי לשוחח עם אילן. הוא ניגש לתא הטלפון בבנין, קרא את

שערויות של סיום ליגת הכדורגל האז"ר, רונה, שהקפאה את משחקי הליגה החדשים, והעמידה את כל ההתאחדות בסיומן של מש"בר, התרגשו ובאו עליה השבוע שערויות נוספות. תחילה היה זה מעין סרחה-עודף של השערויות שקדמו. נציגי מכבי שערים ה"פיעו בפני נשיא ההתאחדות ה"ר יוסף לאם, שינעוהו בתעודות ומסמכים כי מכרו אשתקד משחק לבית"ר ירושלים תמורת 300 ל"י שנרשמו בספר הקופה. נציגי ב"ת"ר ירושלים, המואשמים, טענו כנגד זאת, כאילו נציגי שערים בימו מכירת משחק תמורת הבטחה שלא ירדו השנה מליגה א' לליגה ב'. גרועות יותר משערויות זו היו שתי ש"ע"רוריות נוספות. לא היה בהן מעשה שחי"תות כוריים. אולם התגלה בהן בכל כיעורו פרצופם של עסקני הכדורגל, המזלזלים בכל ערכים ספורטאיים, והרואים לנגד עיניהם רק את הכסף.

משחק מכור. הפרשה הראשונה היחה פרשת המשחק בין הפועל חיפה למכבי תל-אביב (ראה לעיל). לפי ההגדרה במשחקי גביע העשור היה המשחק צריך להיערך בתל-אביב. אולם אנשי הפועל חיפה התעקשו ש"ו לערוך את המשחק דווקא בעירם. שם, במגרשם הביתי, בו יושב קהל אוהדי, ייקל עליהם לבצע מה שלא הצליחו במשך כל השנה: לבצע את מכבי תל-אביב.

אחת הסיבות עצמן היו ציפיות להניא את מכבי תל-אביב מלהסכים להצעה. אולם אנשי הפועל חיפה הציעו לעסקני מכבי אר"בעת אלפים לירות תמורת הסכמתם. והם הסכימו. המוראל של כדורגלים העולים ל"שחק במגרש עויין, כשהם יודעים שיכלו לשחק במגרש ביתי, אלא שאפשרות זאת נמכרה על-ידי עסקנים צמאים לכסף, אינו יכול להיות גבוה.

עוד לא הסתיימה שערויות זו ובאופק הסתמנה כבר שערויות חדשה: המשחקים על גביע טורניר סוכות לא הסתיימו. שתי הקבוצות, מכבי תל-אביב ומכבי חיפה, הגי"עו לגמר באותו מספר נקודות ויחס שערים. הנהלת הטורניר הביטה לקיים השבוע מש"חק גומלין בין שתי הקבוצות. אולם המשחק לא קויים. שתי הקבוצות עשו חשבון פשוט: המכנסות המשחק בין שתיהן יהנו גם שתי המשתתפות האחרות של הטורניר: הפועל תל-אביב והפועל פתח-תקוה. על-כן החליטו לחתור על גביע הטורניר, לקיים משחק-גמר ביניהן שלא במסגרת הקודמת, שהכנסותיו יחולקו רק בין שתיהן.

היה זה זלזול בקהל חובבי הספורט וב"כדורגלים עצמם. שוב הוכיחו עסקני ה"אגודות כי הם למעשה מקור כל הרע וה"מושחת בכדורגל הישראלי.

במסלול

"אין מסיפק עסקים..."

הנחות לתלמידים בתייהספר בקניה כרטיסים להתחרויות כדורגל הבטיח לתת סגן יושב-ראש ההתאחדות צבי ברים, אחרי שנכשל בפליטת פה. בעת שהשתתף בהק"לטת תכנית קול ישראל, האזרח רוצה לדעת, נשאל ברים מדוע אין ההתאחדות ניתנת הנחות לתלמידים. ברים, שחשב לתמוז שיש הנחות כאלה, הודיע: יש הנחות. כשהעמ"ד דוהו על טעות הבטיח לסדר הנחות כאלה. למרות שהקלטת קול-ישראל משמשת כסטר להבטחה זו, אין להנחה ברימים כצד אר"תה... מדוע נבחר כיושבי-ראש ה"התאחדות לכדורגל דווקא עסקן כדורסל ולא עסקן פינג-פונג? נשאל ברים באותה תב"נית. תשובתו: "אין מספיק עסקנים ביש"ראל. חשבנו שמכיון שעסקן הכדורסל יוש"עניבר שיהק כדורגל בילדותו, הצליח ב"כדורסל, הוא יצליח גם בכדורגל". אחוזי שד זקטקו צייקובסקי, אף הוא כדורגלן יוגוסלבי מפורסם, יצטרף, לפי השמועה, גם הוא להפועל חיפה. צייקובסק"קי השני, שעבר קורס מאמנים, הושפע כנ"ר אה ממשכורתו של אחיו בישראל (1500 ל"י לחודש) ומתנאי חייו הטובים... יהושע"ש(שוהק)" ריגל כדורגלן מכבי תל-אביב שנכשל בלסוף לפני שבועיים, יצא השבוע מבית-החולים בריא ושלם. כשנשאל מתי יח"זור לשחק, השיב: "בעוד שבועיים, מה"אתם חושבים - שיש לי זמן? לקראת פורנו הכדורגל במסגרת האולימפיאה שתתקיים ברומא בשנת 1960, תבקש ישראל לצרפה לגוש המשחקים האירופי. בקשה זו תבוא לעכות התקנון החדש, הממיר לקבו"צה לעלות למשחקי-הגמר באולימפיאדה יק אחרי ששחק קודם לפחות שלושה משחקים ממש.

ברניר, הפסל והפאה הנכרית הנודדת מדי בוקר, גילוח ראש

רונות, עד שהגיעה עת תפילת המנחה. ★ ★ ★

קרחת קולנועית

בעקבות הסערה הציבורית הגדולה שקמה עקב הידיעה על הסרט מחזהו של לסינג נתן החכם (ראה מדור קולנוע), הופצו שמר"עות כאילו במאי הסרט הגרמני ממוצא אוסטרי ג'ורג' וילהלם פאבסט שיתף פעולה עם הנאצים. המוצעה לביקורת סר"טים אף החליטה כבר לאסור את הצגת הסרט, אפילו אם ייצר אותו פאבסט ביש"ראל. פאבסט מכחיש כי שיתף פעולה עם הנאצים. פאבסט עצמו סיפר לאחרונה למכ"ר ישראלי על הקורות אותו מאז עלות ה"נאצים לשלטון: אחרי ההפגנות שערכו ה"נאצים נגד סרטו הידוע, עזב פאבסט את גרמניה בשנת 1933, חי במשך שש שנים בארצות-הברית. ערב מלחמת העולם השניה חזר פאבסט לאוסטריה כדי לקחת את מש"פחתו, נפצע בתאונה, נאלץ להישאר באוסט"ר. אחרי שנים שבהן לא ייצר כל סרט, נאלץ לבסוף לייצר שני סרטים מתחיתו ימי שניהם היו סרטים שטיפלו בתקופת ימי הביניים. מיד אחרי המלחמה היה זה פאבסט שיצר את הסרט האנטי-נאצי הגרמני הרא"שון: ימיו האחרונים של היטלר... בתפ"קיד האנטי בסרט נתן החכם שחק, לפי התוכנית, השחקן היהודי ארנסט דויטש. יליד צ'כיה, מחשב לאחד משחקני התיאטרון הגדולים באירופה, היה לפני מל"חמת העולם חבר חוג ידיו הבימה בברלין... התפקיד הנשי בנתן החכם הוצע לחי"ח הר"רית, וטופס מיוחד של המזוה, שהוא כיום אחד ממחנות הקופה המוצלחים ביותר ב"גרמניה, נשלח אליה בדואר אוויר. אולם אין להניח כי חיה תוכל להשתתף בסרט, בגלל התחייבויותיה הקודמות... גילוי מעניין גילתה חיה הררית לידיה ישראלית שביקרה אותה ברומא, הגברת מרגוט קלאוזנר, מנהלת אולפני ההסרטה הישראליים. חיה סיפרה, כי בסרטו בן-חזור גוקט הבמאי ויל"יאם וילר שטה מיוחנת, כדי שהצופה יו"כל להבדיל בין הרומאים המופיעים בסרט לבין אלה שאינם רומאים. הרומאים מדברים אנגלית במבטא אנגלי, ואילו הלא רומאים מדברים אנגלית במבטא אמריקאי... איש קולנוע אחר הקשור בישראל, הבמאי תר"ודד דיקנפון, שביים את גבעה 24 אינה עונה התאונן לאחרונה כי ישראל מפריעה לו. דיקנפון, שהוא כיום מרכז מחלקת הס"רטים של האו"ם, ייצר סרט בן 40 רגע"על המרחב, בו רצה להראות את פעולות האו"ם להסרת סדר באיזור. אחרי שהסרט נגמר, היה דיקנפון צריך לנגנו ולהשמירו, מאחר שישראל התנגדה להצגתו... כינוס לבעיות הקולנוע, שנערך השבוע על"ידי איגוד ענף הקולנוע, השתבר לפי דב"ריו של יושב-ראש האיגוד ד"ר ברייסק"גורבי, כי הבעיה המטרדיה את בעלי בת"י הקולנוע היא הטלביזיה. למרות ש"אין כל סיכוי לטלביזיה בעתיד הקרוב ב"ישראל, הציע גורבי שבעלי בת"י-הקולנוע יסלו את היוזמה בשטח זה לידיהם, כדי שבבוא העת לא תחטל אותם הטלביזיה... מעריציו של הכוכב יול ברניר לא יכי"רוהו בסרט הבא. בסרט, המעובד לפי סי"פור של ויליאם פולקנר, יופיע ברניר במ"קור בקרחת המסורתית, בשיער ארוך. זאת פשוט פיאה נוכרית שיוצרה לפי פסל מיוחד של ברניר. מדי בוקר מוסיף ברניר לגלח את קדקדו.

אילן לטלפון, וכך שוחחו השניים זה עם זה בטלפון, כשרם עומדים בשני תאים נפ"דים, במרחק מטרים ספורים זה מזה.

נאום אוניברסיטאי

במסיבה שנערכה בבלון אילת האילית, סיפר דרך אגב כתב מעריב עמנואל פרת כי הוצע לו להצטרף למפלגה מסו"יימת, וכי הוא הסתייג מהצעה זו. כששמע על כך גובר מועצת אילת צבי בן-צבי רי"ם, איש המצ"ל לשעבר וכיום אחד מאנשי צמרת מפא"י במקום, העיר: "תא"מין לי, עמנואל, הכל תלוי בזמן". השיב פרת: "מי כמוך יודע כי הזמן הוא כסף"... תשובה-כהלכה אחרת היתה לעתונאי הספורט נחמיה בן-אברהם. נחמיה, ש"היה מנחה בתכנית קול ישראל, האזרח רוצה לדעת, בה נשאלו כמה מראשי הספורט במדינה על המצב בענפי הספורט, נשאל בין השאר: איך אתה מסביר את העובדה שדווקא באגודות שם התרבו מתקני הס"פורט, ירדה הרמה, ואילו באגודות, כמו ברית מכבים עתיד, שאין להן מתקנים, עלתה הרמה. הציע נחמיה: "אולי באמת נחסל כמה מתקנים... אחרי שיהיא אל"שייר, הוב התמינני מחוסר-העבודה, ש"נבחר כסגן חתן התנ"ך הישראלי, התקבל לעבודה במשרד ראש הממשלה, נמצאה לו סוף-סוף גם עבודה. נקבע לו תפקיד בועדת השמות הממשלתית. אולם מכשול אחד עשוי לנוע מיחיא לקבל את העבודה ה"חדשה: ראש הממשלה פקד להכניסו למש"רד ראש הממשלה כדי שהרוב יהיה בקרבנו ובשעות הפנאי יוכל להחליף עמו דברי תורה. אולם מסתבר שמשרד ועדת השמות נמצא בבנין אחר מאשר משרדו של ראש הממשלה... בטכס פתיחת האוניברסיטה ב"בראילן ברמת-גן, ניתנה חברות כבוד ב"אוניברסיטה לסופר שמואל יוסף עננ"ן. עגנון נשא נאום בו העלה פרקי זכרונות, אולם בכל פעם הפסיק את נאומו, שאל את הנוכחים: "רוצים עוד?" כשהשיב ה"קהל בחיוב, המשיך עגנון להשתתף בוכ"י

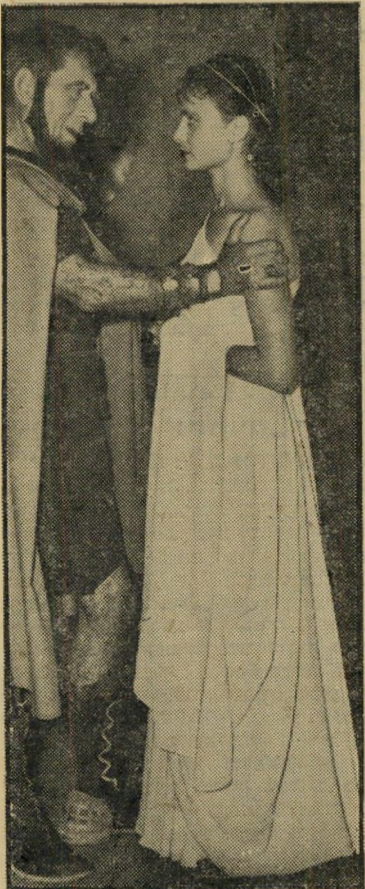
פסוקי השבוע

- ראובן ברקת, יושב-ראש הועדה המדינית שליד הועד הפועל של ההסתדרות, על ועידת פלורנץ: "עד עכשיו ניהלנו מונולוג עם העולם הערבי. פלורנץ היתה תחילה של דיאלוג. דיאלוג יכול להיות גם חילופי-דברים חריפים ומנוגדים. אולם מוטב תמיד דיאלוג מאשר מונולוג."
- הפרופסור מאיר פלסנר בתשובה לדברי ראובן ברקת שמבנה המח"שלו אינו מסוגל לחשוב במונחים של כבוד לאומי: "מבנה המח של ברקת התבלט בניסיון להפחידני."
- יהושע אילן, המפקח הראשי על החינוך הגופני במשרד החינוך, בסכמו את פעולת משרד החינוך בשטח הספורט: "אנו מטפחים את הספורט גם בין הסופרים. האסירים ואפילו בין הנזונים למחת."
- הפרופסור מרטיין בובר, בתשובה לשאלת סטודנטית ששאלה כיצד הוא מגדיר את הזמן ואת הנצח: "אין קל מזה. אבל אם אמצא את הזמן הדרוש להשיב לך, תהיי זקוקה לבצח כדי להבין את דברי."
- העתונאי יוסף ויניצקי, כתגובה על נאומו של שגריר ישראל בלונדון, שטען כי חל שיפור ביחסים בין ישראל ובריטניה: "כמובן. קודם היו תשע אמות מתחת לאדמה. עכשיו הם תשע אמות מתחת לפני המים."
- הבמאי פיטר פריי: "בהבימה משחקים עתה ברמה של פחות מחובבים. תופסים את המטומטם הראשון ברחוב ואומרים לו לשחק."
- פיטר פריי: "יחסו של יוסף מילוא אלי נעזר בטסלאניזום של אבא חושי."

בתרגומו של נתן אלתרמן ובכמויו של שמואל בונים... **הופעה פרטית**, בחסותו של התיאטרון הקאמרי. מתכננים כמה משחקי התיאטרון המתחיים להציג את הכסאות מאת יוג'ין יונסקו, שנפסל להצגה במסגרתו הרישמית של הקאמרי, לפי החלטתה של הועדה האמנותית... **מחזה חריף**, הן בערכם של המוסדות הציוניים ושליטת דרכי-פעולתם מאת יוסף ברנר, יעובד להצגה בידי דן מירון, חברה הצעיר (24) של הועדה האמנותית ב- התיאטרון הקאמרי, ובידי משה שמיר, חבר אחר באותה הועדה... **פגועה לכה** ברגשותיהם הדתיים של בני העדה הנוצרית בשראלי פוגעים שחקני התיאטרון סמבטיון זאב ברלינסקי ושמעון ישראל, שכללו השבוע בדיחה חדשה ב- פערבון הסיידים באים: זאב ברלינסקי שואל את שמעון ישראלי אם קרא על האונס ב- מנור בנצרת ושמעון ישראלי עונה לו: "ב- חדאי יחלה בקרוב ישו חדש" נסיונותיהם של בעלי טעם טוב יותר משחקני סמבטיון להניאם לחתר על בדיחה ממוקפת זו, עלו בתוהו... **חרוזים סאטיריים** קולעים יותר לפרשת האונס במנור, חיבר לסמבטיון אורי סלע, חרוזיו מושרים בתוך הפז' מון חיבת הנגינה מאת דידי ויוחנן זראי: "היה היו בארץ נזירים / שהתנזרו מין וזמרה / אך התברר שלא היו די זהירים / להתנזר כליל מן הנזירה"... **שיר נויים רבים** הוכנסו בהופ... עברונו וכוונתה החדשה של לתקת בצלירוק, אחי רי מאמרי הביקורת בעתוננים.

תדריך

העולם הזה ממליץ על מאורעות הבידור והאמנות המוצגים השבוע בדחבי הארץ: **בגדל הגזרה** (התיאטרון הקאמרי) — הצגה עליוזה של גיבורי המיתולוגיה

נינט דינר ב"נערה לרוח" אפיגניה נמצאה בשיכון

היוחנית, ההופכים את סיפורי המיתולוגיה למיטהלוגיה.

- **בלט בביתה** (אהל שמי תלאביב) — חונר לישראל, אחרי ההצלחה הגדולה שנחל לפני שנתיים, ינסה לחזור עליה.
- **דבר אל הקיר** (תיאטרון סמבטיון) — מדבר אל קירות מוגרבי וכסאותיו ה- מיושבים.
- **פיקולי** על 1200 בובותיו מסחרר עדיין, זה החודש הרביעי, את ראשי צופיו מגיל 9 עד 90. השבוע בחיפה.
- **הופ... עברנו!** (בצל ידוק) — טרי ורעון, אם כי לא די חריף.

תיאטרון

בשם הרמאות הקדושה

נערה לרוח (תיאטרון אהל) הוא מחזה המבוסס כולו על רעיון פילוסופי אחד — ואינו מנסה להסתיר זאת. הנערה במחזהו של אנדריי אוביי היא אפיגניה, בתו של אגאממנון, מלך היוונים. את הנסיכה הרכה מקריבים לרוח, על מנת שתנשוב ותאפשר לצי המלחמה של יוון לצאת למערכה נגד טרויה.

המחזאי הצרפתי, שכתב את נערה לרוח בחינתו תחת שלטון הכיבוש הנאצי, בחר בדפוסי המיתולוגיה היוונית כדי לומר כי כל המלים הגדולות והקדושות רמאות הן; צו האלים, מלחמת-גבורה, שיחרור עמים אחרים, קידוש-השמות.

הכהן הגדול של היוונים, קלקהאס, טוען כי רק הקרבת אפיגניה תפייס את האלים ותשיב את הרוח. זוהי רמאות, כי הוא חקר את הדיונים ולמד את הלכות הכוכבים, ויודע כי הרוח תנושב בלא-רהי עם שחר המחרת.

אגאממנון (נתן מייסלר) מסכים להקריב את בתו. כי הוא רחוק סירוק-השלטון, הוא מעלה לנגד עיני רוחו החולה מלחמת תפ- ארת, מסע נצחון שיקשש את מצחו בזרי דפנה לכל הדורות. זו רמאות. כי המלחמה נגד טרויה, כפי שמוהיר אותו עמיתו ה- אנושי כליכך אוליסס (יהודה גבאי), רק תוריד את יוון שאולה.

וכשאפיגניה עצמה מסכימה, לנגד עיניהם הנדהמות של אביה, אמה (נחמה דוידית), דודה מנלאוס (אור שמיר) ואוליסס לצעוד אל המזבח — הרי שגם זו רמאות, רמאות אשר נערה תמימה מרבה את הרמאים ה- אפלים. כי אין היא מקריבה את עצמה לאלים הכוזבים, אלא בוחרת בדרך זו כדי להימלט מעולם השקרים אל עולם האמת.

מן הקיבוץ — **לבמה**. זהו מחזה קשה. לדברי יהודה גבאי, אחד מעוררי התווך של אוהל המחודש, גם לא נבחר באקראי. "רצינו דקא לפתוח את הדף החדש במחזה ספרותי טוב, המיועד לקהל החושב. יכולנו בקלות למצוא מחזה-קופה וול, אבל החלטנו כי אין זה גאה להצגה ראשונה."

קשה במיוחד היה למצוא את השחקנית אשר תמלא את התפקיד הנשי העיקרי — אפיגניה. שבועיים לפני מועד הפרמיירה עוד חיפש הבמאי אברהם אסיאו את כוכבו. בי- אחד הערבים סיפר על כך במקרה לידיו מישהו אשרוב, שחקן הבימה. "יש לי את הנערה בשבילך", השיב זה, "אבל היא אינה שחקנית."

הנערה היתה נינט דינר, ילידת מצרים, אותה ראה אשרוב ממלאת את תפקיד אפי- גניה, באותו מחזה, בהצגת חובבים בקיבוץ נחשונים. "אבל בינתיים שמעתי שהיא עזבה את הקיבוץ", סיפר לאסיאו.

חיפוש קצר הביא את הבמאי אל דירה זעירה, בשיכון חדש בפתח-תקוה, בו מת- גורת נינט עם בעלה ושני ילדיה מזה כמה שבועות. "בואי מחר לראיון", אמר הבמאי לנינט המופתעת. היא באה, רואיינה וניצחה. "חלום שלא האמנתי כי יתגשם אי- פעם", סיפרה היא בהתרגשות, "מן המיטבת ישר לבמה!"

ואמנם, אם תרם אוהל המחודש משהו בהצגתו החדשה, מלבד הרעיון הפילוסופי הלא-כליכך חדש, הרי היתה זו אפיגניה, המשחקת מצויק, מפני שאין לה — עדיין — את היומרות האופייניות לרוב השחק- גיות המקצועיות בארץ.

מאחורי הקלעים פגיעה ברגשות מאמינים

תוכנית עבודה לשנתיים אישרה לי- אחרונה הועדה האמנותית של התיאטרון הקאמרי, שהתעלמה לפי שעה מכל הבעיות הכלכליות והמצוקה הכספית החריפה ה- מעמידה את המשך קיומו של התיאטרון ב- סימן שאלה גדול. בין המחזות שיוצגו ב- עונה כפולה זו יהיה נורה של איבסן, מדיה סטיוארט, יעבוד של מחזה מאת פרידריך שילר, הלילה השנים-עשר מאת חיליאם שקספיר בכמויו של שמואל בונים, הערב אימפרוביזציה מאת פירגולו בכמויו של ליפובצקי, שהגיע כבר לישראל, וראש הזולת מאת מרסל בקט, התן פרס נובל לספרות. הקומדיה של השנה היתה כנראה בקאמרי, אביונים ואצילים, קומדיה איטלקית * תרגום מצויין של בנימין תמוז.

- **כתשלומים של 25 ל"י לחודש ללא ריבית**
- דמי ההרשמה 13 ל"י
- מחיר המכונה — 288 ל"י בלבד
- צבע המכונה וגוון הרהיט לפי בחירה
- קורס לתפירה וגיזרה ינתן לרוכשי "דוריינה"
- אחריות ושרות מלא לחמש שנים
- "דוריינה" תופרת, רוקמת ומתקנת גרביים

סוכנות ראשית: חברה להפצה, רח' פינסקר 2, ת"א חדרים 28-418, ת.ד. 4420, טל. 29671.

בדבר סוכנים בשאר חלקי הארץ תבוא הודעה נפרדת

"אגד" (א.ש.ד.) המחלקה ליחסי צבור

"דבר לילדים" תלאביב, שינקין 45

המחלקה ליחסי צבור של "אגד" (א.ש.ד.) בשותף עם מערכת "דבר לילדים" מכריזים בזה על תחרות חבורים על הנושא:

הטיול לחבל עדלום וירושלים

קוראי "דבר לילדים", אשר השתתפו בטיול יעבירו את חבוריהם למערכת "דבר לילדים" לא יאוחר מ-30.10.58. בין שולחי החבורים יוגרלו 25 פרסים אשר נתרמו ע"י הנהלת "אגד".

החבור הטוב ביותר יפורסם ב"דבר לילדים".

מבצעי הטיול המשותף
"אגד" (א.ש.ד.) ומערכת "דבר לילדים"

המרוק-למפנק

מרק עוף תלמה

פיקסו - אמן גדול!

אבל הוא מצייר אותך לפי עיני רוחו, מצלמת פוטו ברנר מצלמת אותך כפי שהנך באמת. ע"י מצלמה תוכל בימים יבוא, להזי- כר איך נראית אתה, משפחתך, חבריך, נעוריך בימים עברו. קנה מצלמה אצל:

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

Supaslot

זיתן מתכת מנוקב

לאצטבאות

טלפן ל: 21964, כתוב ל: רח' הירקון 106 תל-אביב.
מירומית מפעלי מתכת אשקלון

אכתהדיק פרות

ביקשו שאפרסם את ההודעה הבאה. ב' בקשה:
"אני הננס יהמספרית (1092/12) — יש לה כנרת". הייתי רוצה, בעזרתך, להעמיד בחורצייך אחד ששמו זן על טעותו. שמי לא מיקי ואיני בת מסק לשעבר. הנני ירושלמית מלידה, ושמי רחוק מלהיות מרים. אנג, זך, מה הפסד?"
מה, באמת?

למה? ככה.

מכתב מעניין של נער ערבי (1098/11):
"ישראל מדינה מורח תיכונית? בשום אורן פן לא! לא יכול להיות, כיוון שהיא חלק מיבשת אירופה שהשתחרר מכוח המשיכה של היבשת הזו... גל עז הטיח בה ונת' קעה בדרך שאי אפשר להסבירה — סוד מדעיפוליטי — ליבשת אסיה. ומפני שהיא מדינה מורח תיכונית היא מוכרחה להשי' תרש במרחב. המרחב האסייתי הגדול... לאור עובדות אלה חייבים השלטון ואנשי ציבור ידועים להקים קשרי ידידות עם עמי ערב, במיוחד עם העם הערבי הישראלי. אלה הן העובדות שאני מאמין בהן! וגם רוצה שהנערה שנטרפת על דעתה ורוצה להתכתב אתי שתאמין בהן. חוץ מזה היא צריכה להיות קוראת העולם הזה, מפני ש' אני בתור בחור ערבי בן 22 שניסה תמיד להתידוד עם נערים ונערות יהודים ונכשל, בגלל קיר השנאה שהקימה העתונות ה' שחורה והפוליטיקה האנטישמית-ערבית-אס' יתית — לא ארצה להתאכזב עוד. ומפני שאני מאמין שהעולם הזה הוא השבועון הדמוקרטי והבלתי-מפלגתי היחיד בארץ, מת' נך במאמריו ובכו הפוליטי דור שלם שהוא יבנה את המדינה וישמור היטב על קיומה. יש... וכמו כל נער בן גילי, יש לי י' חשבה, החל במוטיקה ועד לטיולים. שדוט נער אוהב חיים... אני מקחה שהגיל שלה לא יעבור את 25 ולא פחות מ-16. מוטב שתהיה ירושלמית. למה? ככה. חיפאית? בשום אופן לא."

כמה? ככה.
מכתב מעניין של נער ערבי (1098/11):
"ישראל מדינה מורח תיכונית? בשום אורן פן לא! לא יכול להיות, כיוון שהיא חלק מיבשת אירופה שהשתחרר מכוח המשיכה של היבשת הזו... גל עז הטיח בה ונת' קעה בדרך שאי אפשר להסבירה — סוד מדעיפוליטי — ליבשת אסיה. ומפני שהיא מדינה מורח תיכונית היא מוכרחה להשי' תרש במרחב. המרחב האסייתי הגדול... לאור עובדות אלה חייבים השלטון ואנשי ציבור ידועים להקים קשרי ידידות עם עמי ערב, במיוחד עם העם הערבי הישראלי. אלה הן העובדות שאני מאמין בהן! וגם רוצה שהנערה שנטרפת על דעתה ורוצה להתכתב אתי שתאמין בהן. חוץ מזה היא צריכה להיות קוראת העולם הזה, מפני ש' אני בתור בחור ערבי בן 22 שניסה תמיד להתידוד עם נערים ונערות יהודים ונכשל, בגלל קיר השנאה שהקימה העתונות ה' שחורה והפוליטיקה האנטישמית-ערבית-אס' יתית — לא ארצה להתאכזב עוד. ומפני שאני מאמין שהעולם הזה הוא השבועון הדמוקרטי והבלתי-מפלגתי היחיד בארץ, מת' נך במאמריו ובכו הפוליטי דור שלם שהוא יבנה את המדינה וישמור היטב על קיומה. יש... וכמו כל נער בן גילי, יש לי י' חשבה, החל במוטיקה ועד לטיולים. שדוט נער אוהב חיים... אני מקחה שהגיל שלה לא יעבור את 25 ולא פחות מ-16. מוטב שתהיה ירושלמית. למה? ככה. חיפאית? בשום אופן לא."

כמה? ככה.
מכתב מעניין של נער ערבי (1098/11):
"ישראל מדינה מורח תיכונית? בשום אורן פן לא! לא יכול להיות, כיוון שהיא חלק מיבשת אירופה שהשתחרר מכוח המשיכה של היבשת הזו... גל עז הטיח בה ונת' קעה בדרך שאי אפשר להסבירה — סוד מדעיפוליטי — ליבשת אסיה. ומפני שהיא מדינה מורח תיכונית היא מוכרחה להשי' תרש במרחב. המרחב האסייתי הגדול... לאור עובדות אלה חייבים השלטון ואנשי ציבור ידועים להקים קשרי ידידות עם עמי ערב, במיוחד עם העם הערבי הישראלי. אלה הן העובדות שאני מאמין בהן! וגם רוצה שהנערה שנטרפת על דעתה ורוצה להתכתב אתי שתאמין בהן. חוץ מזה היא צריכה להיות קוראת העולם הזה, מפני ש' אני בתור בחור ערבי בן 22 שניסה תמיד להתידוד עם נערים ונערות יהודים ונכשל, בגלל קיר השנאה שהקימה העתונות ה' שחורה והפוליטיקה האנטישמית-ערבית-אס' יתית — לא ארצה להתאכזב עוד. ומפני שאני מאמין שהעולם הזה הוא השבועון הדמוקרטי והבלתי-מפלגתי היחיד בארץ, מת' נך במאמריו ובכו הפוליטי דור שלם שהוא יבנה את המדינה וישמור היטב על קיומה. יש... וכמו כל נער בן גילי, יש לי י' חשבה, החל במוטיקה ועד לטיולים. שדוט נער אוהב חיים... אני מקחה שהגיל שלה לא יעבור את 25 ולא פחות מ-16. מוטב שתהיה ירושלמית. למה? ככה. חיפאית? בשום אופן לא."

כמה? ככה.
מכתב מעניין של נער ערבי (1098/11):
"ישראל מדינה מורח תיכונית? בשום אורן פן לא! לא יכול להיות, כיוון שהיא חלק מיבשת אירופה שהשתחרר מכוח המשיכה של היבשת הזו... גל עז הטיח בה ונת' קעה בדרך שאי אפשר להסבירה — סוד מדעיפוליטי — ליבשת אסיה. ומפני שהיא מדינה מורח תיכונית היא מוכרחה להשי' תרש במרחב. המרחב האסייתי הגדול... לאור עובדות אלה חייבים השלטון ואנשי ציבור ידועים להקים קשרי ידידות עם עמי ערב, במיוחד עם העם הערבי הישראלי. אלה הן העובדות שאני מאמין בהן! וגם רוצה שהנערה שנטרפת על דעתה ורוצה להתכתב אתי שתאמין בהן. חוץ מזה היא צריכה להיות קוראת העולם הזה, מפני ש' אני בתור בחור ערבי בן 22 שניסה תמיד להתידוד עם נערים ונערות יהודים ונכשל, בגלל קיר השנאה שהקימה העתונות ה' שחורה והפוליטיקה האנטישמית-ערבית-אס' יתית — לא ארצה להתאכזב עוד. ומפני שאני מאמין שהעולם הזה הוא השבועון הדמוקרטי והבלתי-מפלגתי היחיד בארץ, מת' נך במאמריו ובכו הפוליטי דור שלם שהוא יבנה את המדינה וישמור היטב על קיומה. יש... וכמו כל נער בן גילי, יש לי י' חשבה, החל במוטיקה ועד לטיולים. שדוט נער אוהב חיים... אני מקחה שהגיל שלה לא יעבור את 25 ולא פחות מ-16. מוטב שתהיה ירושלמית. למה? ככה. חיפאית? בשום אופן לא."

כמה? ככה.
מכתב מעניין של נער ערבי (1098/11):
"ישראל מדינה מורח תיכונית? בשום אורן פן לא! לא יכול להיות, כיוון שהיא חלק מיבשת אירופה שהשתחרר מכוח המשיכה של היבשת הזו... גל עז הטיח בה ונת' קעה בדרך שאי אפשר להסבירה — סוד מדעיפוליטי — ליבשת אסיה. ומפני שהיא מדינה מורח תיכונית היא מוכרחה להשי' תרש במרחב. המרחב האסייתי הגדול... לאור עובדות אלה חייבים השלטון ואנשי ציבור ידועים להקים קשרי ידידות עם עמי ערב, במיוחד עם העם הערבי הישראלי. אלה הן העובדות שאני מאמין בהן! וגם רוצה שהנערה שנטרפת על דעתה ורוצה להתכתב אתי שתאמין בהן. חוץ מזה היא צריכה להיות קוראת העולם הזה, מפני ש' אני בתור בחור ערבי בן 22 שניסה תמיד להתידוד עם נערים ונערות יהודים ונכשל, בגלל קיר השנאה שהקימה העתונות ה' שחורה והפוליטיקה האנטישמית-ערבית-אס' יתית — לא ארצה להתאכזב עוד. ומפני שאני מאמין שהעולם הזה הוא השבועון הדמוקרטי והבלתי-מפלגתי היחיד בארץ, מת' נך במאמריו ובכו הפוליטי דור שלם שהוא יבנה את המדינה וישמור היטב על קיומה. יש... וכמו כל נער בן גילי, יש לי י' חשבה, החל במוטיקה ועד לטיולים. שדוט נער אוהב חיים... אני מקחה שהגיל שלה לא יעבור את 25 ולא פחות מ-16. מוטב שתהיה ירושלמית. למה? ככה. חיפאית? בשום אופן לא."

כמה? ככה.
מכתב מעניין של נער ערבי (1098/11):
"ישראל מדינה מורח תיכונית? בשום אורן פן לא! לא יכול להיות, כיוון שהיא חלק מיבשת אירופה שהשתחרר מכוח המשיכה של היבשת הזו... גל עז הטיח בה ונת' קעה בדרך שאי אפשר להסבירה — סוד מדעיפוליטי — ליבשת אסיה. ומפני שהיא מדינה מורח תיכונית היא מוכרחה להשי' תרש במרחב. המרחב האסייתי הגדול... לאור עובדות אלה חייבים השלטון ואנשי ציבור ידועים להקים קשרי ידידות עם עמי ערב, במיוחד עם העם הערבי הישראלי. אלה הן העובדות שאני מאמין בהן! וגם רוצה שהנערה שנטרפת על דעתה ורוצה להתכתב אתי שתאמין בהן. חוץ מזה היא צריכה להיות קוראת העולם הזה, מפני ש' אני בתור בחור ערבי בן 22 שניסה תמיד להתידוד עם נערים ונערות יהודים ונכשל, בגלל קיר השנאה שהקימה העתונות ה' שחורה והפוליטיקה האנטישמית-ערבית-אס' יתית — לא ארצה להתאכזב עוד. ומפני שאני מאמין שהעולם הזה הוא השבועון הדמוקרטי והבלתי-מפלגתי היחיד בארץ, מת' נך במאמריו ובכו הפוליטי דור שלם שהוא יבנה את המדינה וישמור היטב על קיומה. יש... וכמו כל נער בן גילי, יש לי י' חשבה, החל במוטיקה ועד לטיולים. שדוט נער אוהב חיים... אני מקחה שהגיל שלה לא יעבור את 25 ולא פחות מ-16. מוטב שתהיה ירושלמית. למה? ככה. חיפאית? בשום אופן לא."

טוען (1098/20), לומר שבקרוב הוא עומד לקנות וספה, שיש ברשותו מצלמה ושהוא מורה, לכן הוא לא אומר. הוא רק אומר שהוא בן 23 ורוצה להתכתב.

סוף העשור השני

נורא. אפילו אי אפשר להתעלל קצת במכתבה של (1098/21), כל מה שאני קוראה בו, הוא שהיא מבקשת חבר לעט. הוא יוכל לכתוב ככל העולה על רוחו... כתנאי שגילו נע בסוף העשור השני. והיא אומרת שאין היא מתכוננת כלל לפרט את רשימת מעלותיה.

סג"מ בשרות חובה

רוצות לראות איך עשוי סג"מ משנה חובה? קראו את המיכרו על עצמו (1098/22) ר' אמרנה בעצמכן אם הוא לא מדהים בסיף חותו:

"תיאורי: אדם עליון — כלומר גבוה — פאר האומה — כלומר יפה, בן 23 — כלומר צעיר וטעם — תוצרת הדסה — כלומר לבנטיני. אופי: שפל. הוזה: סג"מ בשרות חובה — סרמטכ"ל בפוטנציה ממוצרי העתודה האקדמית. עבר: מפוקפק. עתיד: חסר תקעה. הולשותי: שונא את כסית, רחל וכל הקשור בכך. הסרונותי: אין לי מכונת ואף אינני יודע לנהוג. שאיפתי: להתכתב עם נערה, לא חתי' כה, אבל נחמדה עד יפה, שגילה מתנועע בין 17 ל-23, דרך המדור הציבורי המפורסם ביותר בארץ. ולבסוף הערה: אני מפוקפק אם תמצאי אחת נחמדה עד יפה, שתהיה מוכנה להודות שאיננה חתיכה. אך גם אם לא אשיג את מבוקשי לא אקפוץ מעל גשר הירקון. חוץ מזה אני יודע לשחות."

כמה? ככה.
מכתב מעניין של נער ערבי (1098/11):
"ישראל מדינה מורח תיכונית? בשום אורן פן לא! לא יכול להיות, כיוון שהיא חלק מיבשת אירופה שהשתחרר מכוח המשיכה של היבשת הזו... גל עז הטיח בה ונת' קעה בדרך שאי אפשר להסבירה — סוד מדעיפוליטי — ליבשת אסיה. ומפני שהיא מדינה מורח תיכונית היא מוכרחה להשי' תרש במרחב. המרחב האסייתי הגדול... לאור עובדות אלה חייבים השלטון ואנשי ציבור ידועים להקים קשרי ידידות עם עמי ערב, במיוחד עם העם הערבי הישראלי. אלה הן העובדות שאני מאמין בהן! וגם רוצה שהנערה שנטרפת על דעתה ורוצה להתכתב אתי שתאמין בהן. חוץ מזה היא צריכה להיות קוראת העולם הזה, מפני ש' אני בתור בחור ערבי בן 22 שניסה תמיד להתידוד עם נערים ונערות יהודים ונכשל, בגלל קיר השנאה שהקימה העתונות ה' שחורה והפוליטיקה האנטישמית-ערבית-אס' יתית — לא ארצה להתאכזב עוד. ומפני שאני מאמין שהעולם הזה הוא השבועון הדמוקרטי והבלתי-מפלגתי היחיד בארץ, מת' נך במאמריו ובכו הפוליטי דור שלם שהוא יבנה את המדינה וישמור היטב על קיומה. יש... וכמו כל נער בן גילי, יש לי י' חשבה, החל במוטיקה ועד לטיולים. שדוט נער אוהב חיים... אני מקחה שהגיל שלה לא יעבור את 25 ולא פחות מ-16. מוטב שתהיה ירושלמית. למה? ככה. חיפאית? בשום אופן לא."

בין העיר והכפר

בין העיר והכפר (1098/23) היא עירונית העובדת בכפר, ר' צה על כן להתכתב עם צעיר כבן 23 בעל אופי יציב, השכלה והכל. היא מתעניינת בעיקר במוטיקה, שמחמ בחדאי לכתוב לך כמה היא נהנית כל פעם שהיא שומעת את הקונצרטו לפסנתר של שופן.

ציפור קסנה לחשה לי

חיים חפר ודן בן-אמוץ, כולם יודעים, נסעו לחוף-לארץ במסוט אל על, כיוון שהם מכינים סרט פירסומי על אל על. היה עליהם להקליט שיחות של נוסעים, בלי שהללו ידעו על כך, כמובן. נראה שאחד בכל זאת ידע על כך, כי כאשר ניסו להפעיל את הסייפריקורד, התברר שהוא לא פועל... חפר קיבל מידיד טוב כתורבות של נערות לא כל כך טובות בפאריז. כאשר צלצל אל אחת מהן, חברת להקת מרטל מארטו, השיבה בהתלהבות: "יופי! בוא מחר לחתונה שלי!" לא נעים... נוכחתי שהרמטכ"ל חיים לסקוב הוא בשר ודם, כאשר ראיתי בטרס מקצועי כמו הנוקד באסתר. מוכר פרחים שהכירו, כאשר יצא הקהל מן הקולנוע, ניגש אלי, הציע לי שושנה אדומה כמות הערצה. הרמטכ"ל טייר במבוכה... דינה דורוך נראתה איננה רוצה לעשות כלל אימפרוביזציה מ' תפקידה בהערב אימפרוביזציה. היא הסתלקה אל מחוץ לעיר, כדי לשגן בשקט את תפקידה. אינכם חושבים שזה בלתי-חזוקי להתהלך ברחוב עם עיניים כשלהן? כדאי לנסות ללמוד את הטכניקה של אורי זוהר, כאשר הוא מבקש להוציא קסנה: "רגע, רגע, רגע, אל כולם", הוא אומר לקהל המצומצם הבלתי-נלהב ביותר... אם תדאו את יולסי בנאי מסתובב עם מקטרת, אל תסיקו מסקנות. הוא עושה זאת, יעני, בכדי לחיות את תפקידו הבא בתיאטרון שם יהיה עליו להחזיק מקטרת משך כל ההצגה. הכל טוב ויפה, אך אם היה עליו לשחק מסאטא רחובות, כלום היה מתהלך עם מטאטא? זה מה שאני רוצה לדעת... עדייה עולש טוענת שלא עשתה כלום בחודשיים האחרונים. אבל לך תאמין לה... אני רוצה מקום קטן בסורה הראשונה, כדי לראות את קטי מטמור מדיחה כלים בכפפות באורך של מטר.

נורא כדאי להיות העוזרת של אייקה ואביבה. הם נוקחים אותה אתם לטעם הפא לארצות-הברית ואמריקה הדדוסית. ו' הפעם אני מקווה שברור מי שילם בעד ה' כרטיס.

טים טובים ועוד. ותל-אביביות. הם מבטיחים שאין הם סלוגניים או משר געים לג'אז, ולא נוער זהב עם מכנסי דונגריז. בסך הכל הם חניכי תנועה לשעבר, המבקשים קשר עם בנות המין היפה. הם רמוז בצורה חרימסמיעית לגמרי, שהם ר' צים תמונה.

יב, מוטיקה והומור

מודיע מיד, ובלי גיגונים של טכס, שהוא בן 18 ורוצה להתכתב עם נערה כבת 16, תל-אביבית, המתעניינת ב' כל הקשור לים, מוטיקה והומור."

מה דעתכם, בלי שום קשר לשום דבר, על דבריו של ד'אן קוסטו: ברור שאני מאמין במזל. כיצד אפשר להסביר את הצ' לחתם של אלה שאין אוהבים?"

הצוק והירח

שתייהן (1098/19) נגתיחיות ושם, אומרות הן, כל מה שהנער המקומי אוהב זה ל' לכת לסרטים ולמסיבות חסרות תוכן, לא שכן שונאות, למשל, סרטים ומסיבות, אבל... הן אוהבות, למשל, וחושבות שזה חכם ומסעיר נורא, לנסוע בגיפ פתוח ה' נוסע 100 קמ"ש, או לשבת, לפעמים על הצוק למול הים ולחזות בירח המשתקף על המים. בדרך כלל, אחרי מראה כזה, אנו מוצאות את עצמנו עומדות לאורו של פנס רחוב ומדמות אותו לירח במלואו."

מוכן שנערות פיוטיות כל כך רוצות ל' התכתב עם נערים בעלי כלי רכב. ל' לא, הוא לא יאמר

היה זה מגוחך, לא נעים ובלתי אסתטי,

שיעור בהיסטוריה

כשאבי אבותינו יצא לצוד אשה

באמת, למה לכם להתייגע וללמוד היסטוריה ולקבל ציונים גרועים כשאפשר לעשות זאת בקלות כל כך אם קוראים את כתביו של ריצ'ארד ארמור, האוהב לסלף את ההיסטוריה בצורה חינונית כל כך?

החיים נראים לך מייגעים. רבת אתמול עם נערתיך משום שלדבריה לא היית מספיק נחמד אליה. חשוב רגע, כמה היו החיים מסובכים פחות בתקופת האדם הקדמון, אם להאמין לסיפורו של ארמור:

הבה נתאר לנו יום בחייו של אחד מאבותינו. בקומו בבוקר, כשהוא יעורר מן הסתם מטפסוף של אכן מיפית מיל לרישו, בכך שהוא מסלק את שער גבותיו העברות מעל לעיניו, ומשפף אבן קסנה על גבי ירכיו למפותחים היטב, כשהוא נהר להשתמש בתנועות למעלה-למטה. הוא אוכל ארוחת בוקר קלה מורכבת משרשים, גר' גירים ובשר מסטודונא, מבלי שידע כלל שכל נתח פשוט מתפוצץ מרוב ויטאמינים. הוא מציע את מיטתו. כשהוא מיישר את האדמה המקוממת תחתיו, זוהי עבודתה של אשה, הוא חושב, ומזכיר לעצמו את עבר דות יומו. עליו למצוא חיה שאת עורה יוכל לפשוט מעליה לחליפה כפולה, ואשה לבת זוג.

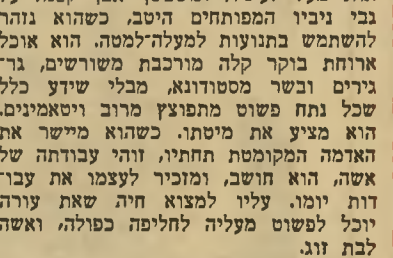
במבט מהיר לאחור אל מערתו, כשהוא מזכיר לעצמו שעליו להתכופף קמעה ליד הפתח, הוא יוצא לדרך. הוא נמנע מלהיפגש עם כל מיני חיות ענק, שהן קצת גדולות מדי למטרתו, ותר אחר נמר בעל שיני-חריבות ופושט את עורו. אם הוא חושב על התהדרות צבאית, הוא מסלק גם את החרבות.

האשה מהווה קצת יותר בעייה, אך לא הרבה. אבי אבותינו הוא עלוב למדי. מצחו דוחה את אלה המעדיפות את היפוס והאינטלקטואלי. אולם יש משהו מסעיר באופן בו הוא מסוגל להכות באלה על ראשה של אשה. הוא מכיר את המקום המתאים, בדיק מל לאוזניים, ובמכותיו יש אוטוריטה גברית מסויימת.

עד שעת אחרי-הצהריים המוקדמת הספיק כבר לתבוס בברוגטית נאה, עד כדי התעלפות. כשהוא רואה בשתיקתה כהודאה, הוא תופס אותה בתלתל הקרמי שלה, או כל דבר אחר הבא ראשון לידי, וגורר אותה. אם מתקלף עורה פה ושם בדרך, הוא אומר לעצמו, זה יצמח חזרה.

כשצילי בין-הערכיים מתאר כים, מגיעים אבי אבותינו וכלתו הביתה. הוא נושא אותה בזרועותיו מעל לפתח, ובעדיניות מ' פילה. ירח הדבש מסתיים. ברגע שהכרתה חוזרת אליה, מתחילה היא בחובותיה הנשיות, כשהיא גוזרת את עורו של הנמר ל' פרה, מכינה ארוחת ערב מ' שיירי בשר מסטודונא, ומרתיבה את החפירה שעל הרצפה, כדי ליצור מיטה כפולה.

כשראו נח על רגב אדמה המשמש לו ככר, כמעט ואין אבי אבותינו מהרהר שבעוד כמה אלפי שנים יערגו בני האדם לחזור אל הטבע. הוא למרות שאין הוא מעריך את מזלו, כבר נמצא שם.

קולנוע

ישראל

הצעה גרמנית

גושבעתי בלבכי שגאה ועכרת נצח לא מונת הנוצרים כלי חמלה ורחמים, אומר נתן החכם, גיבור מחזהו של בוטהולד אפרים לסינג, איש הרוח הגרמני של המאה ה-18, אחרי שאשתו ושבעת בניו גשרו בידי הנוצרים. אולם הוא מוסיף מיד אחר כך: לאט לאט, שב השקס והגוחם אל נפשי — קול התבונה דופקה על דלתות לבבי.

מחזהו של לסינג, בו הסיף נגד השנאה הבינעדתית ולטובלות כלפי היהודים, עורר השבוע, כמו בתקופה בה יצא לאור לראשונה, סערת דעות גדולה. היה זה כשנווד כי בברלין נחתם הסכם בין ישראלים וגרמנים על הפקת משותפת של סרט לפי מחזהו של לסינג. אלא שהמעם לא נשמע קולו של נתן החכם, אלא זה של נתן הטיטש. אחרי שנים של איבה ושנאה טבעית ומובנת כלפי הגרמנים, שב קול התבונה לדפוק על הדלת ולתלות בישראל, מלבד על דלת אחת. קול ההגיון הקר הוא שפתח כמעט את כל דלתות תעשיית ישראל לכספי, מכונות ומומחים גרמנים — מלבד את דלת תעשיית הסרטים הישראלית המנוחנת. אלה שהיו מוכנים להשלים עם הפקת נחושת בישראל עליידי גרמנים, לא היו מוכנים להפקת סרט בישראל עליידי גרמנים.

מיהו פאבסט? יש הרבה מן הצדק בטענותיהם של המתנגדים להסרטה המשותפת. אין ספק שהופעה משותפת של השמות גרמניה-ישראל על מסכי העולם, צורמת ומבוהה. אולם נימוק זה, פוענים המצדדים ברעיון, עדיין אין בו כדי לפסול את עצם הרעיון.

הרעיון נולד במוחו של הבמאי הגרמני יליד וינה ח. גי. פאבסט, שסיפר בשיחה פרטית לישראלי כי נקשר למחזהו של לסינג עוד בהיותו ילד. פאבסט נחשב לא רק כאמן הגדול ביותר של הסרט הגרמני מאז תחילת הקולנוע, אלא כאחד מגאוני הדור שקמו אִיפּעם. יצירתו האמנותית של פאבסט אינה קולנועית גרידא; הקולנוע שימש מתמיד עבורו אמצעי להבעת והחדרת רעיונות.

היה זה הוא שיצר את הסרט הריאליסטי המפורסם רחוב העצב, בו הופיעה גרסה גרבו, סרט שכעבור שנים ראו בו הנאצים פגיעה בכבוד האדם הגרמני, רצחו את ה"תסריטאי שחיברו. היה זה הוא שיצר בימים הראשונים לעליית הנאצים לשלטון את אחת היצירות הקלאסיות של אמנות הקולנוע — ידיות. מבקרי קולנוע רבים משחיים יצירה זו, המספרת על כוריסחם גרמניים וצרי פתיים בחבל הסאאר, ליצירת המופת של כל הדורות — אנית הקרב פוטימוסקין. שנה לאחר מכן ייצר פאבסט את סרטו האנטי-מלחמתי הגדול, החזית המערבית 1918, בו הוקיע את המלחמה על כל גלוייה. סרט זה היה כה תקיף עד שנבלס, שר התעמולה של היטלר, אירגן הפגנות של נאצים, מלחת במהומות נגד בתי הקולנוע בהם הוצג.

למרות שבשנים האחרונות ירד פאבסט מגדולתו, וסרטו האחרון שהוצג בארץ (המ"שחית בקולנוע ירון) היה כשלון, הוא נחשב עדיין לאחד מגדולי הבמאים באירופה. טבעי שאדם, שיצר בעבר סרטים המסיפים לסובלנות ולפציפוזם, ישאף ליצור גם סרט המסיף לסובלנות דתית. פאבסט יכול בנקל לייצר את הסרט בגרמניה, ללא כל עזרה ישראלית. אולם רצונו, ורצון המשקיעים — אמריקאים ברובם — היה שהסרט יוכרם בישראל. פירושה של עובדה זו הוא קודם כל: מאות אלפי דולרים יורדו לארץ, יעברו דרך תעשיית הסרטים הישראלית הי גוססת. ציוד חדיש יובא לארץ. אנשי מקצוע בעלי שם ייריכו את עובדי תעשיית הסרטים הישראלית.

אפשר בקלות להתגבר על המכשול הפסיכולוגי של הופעה משותפת על מסכי העולם. כבר עתה נמצא הסדר, לפיו יופק הסרט כאילו עליידי חברה אמריקאית ולא יהיה כל צורך בהכרזה פומבית כי הוא פרי יצירה משותפת של ישראלים וגרמנים.

סרטים

סוף שאינו סוף

אנינה (חג, תל-אביב, גרמניה-אסליה) היא מריה של. השאלה היא רק מריה של מי, כנערה, תלמידת גמנסיה, מתאהבת מריה של באנדיא (ראפ ולונה), כנר בעל הופעה של לוחם שוריים, הנושא לאשה דוקא את

כנין גורשות

חדיות ומחוכים מקורי"ס

הקפידי תמיד על סמל, מיה ולא תהיינה לך אכזבות

ספול מיוחד להפסקת נשירת שערות ומניעת קרחות מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה 2. הצמחת שער חדש

אחריות גמורה - במקרה של אי הצלחה, יוחזר הכסף

רובינס קוסמטיקום

בהנהלת סר א. רובין, כיוקוסמטיקאי מדופלם

תל-אביב, רחוב פינסקר 2 - טל. 22128

לונדון

- היא
- רק
- אחת
- מבירות
- העולם
- אליהן
- ושלחים
- מדי
- שבוע
- מינוי
- החופ
- של
- „העולם הזה“
- שבועון
- החדשות
- הישראלי
- המוסר
- לישראלי
- בניכר
- דו"ח
- נאמן
- ומלא
- על
- כל
- הנעשה
- בארץ.

החגים עברו — העבודה נשארה

בחגים ביקרו אורחים אצלך ומלבד סדינים ומגבות נוספים שהשתמשת בהם משך החג גם לא התפנית לנקיון וסידורים ועכשיו כל העבודה באה בבת אחת. עצתנו לך, הכניסי את כביסתך באבקת כביסה „קוקי“, אבקה המקובלת על עקרות הבית, שאינה מזיקה לכביסתך, והמכבסת עבורך בעצמה ואת פנוייה באותו הזמן לעבודה אחרת.

ד.ו.ב.ק.

עתה טובה מתאיץ

תשבץ העולם הזה 1098

9	8	7	6	5	4	3	2	1
	14		13		12	11		10
	19	18	17		16		15	
	24		23	22		21		20
	28	27			26		25	
	33		32		31	30		29
		36		37		36	35	34
	43	42		41		40		39
47		46		45		44		
		52	51		50		49	48
	58		57	56	55		54	53
		60						59

מאוזן: 1. ס' חד; 4. שחקנית החיאתרון הקאמ"ר; 10. ענף; 11. מספר העיקרים של הרמב"ם; 13. קול הגעייה; 14. מה שקיים מאד במערבון טוב; 15. החלק האחורי של הגולגולת; 17. רחבעם לשלמה; 19. ממנו עושים כובעי קיץ; 20. גבר המתהדר בלבושו; 22. ספר תנ"ך; 25. מלת שאלה; 26. עשיו לרחל; 27. תע"ש; 30. על-פירוב; 32. עיר הכהנים; 33. דורון; 34. משפחה גרמנית מוסיקאית; 36. רב-אלוף; 37. ארון, למשל; 39. לשון של מסמך; 41. חמור צעיר; 42. מערב; 44. משחת נעליים; 46. קודם לזריעה; 48. בן יהודה; 50. קיים; 51. ספר פסח; 53. אסור להקדימו לקנה; 55. יחידת אנרגיה; 57. חצי תורה; 58. מלת הבררה; 59. יוני ידוע-שם; 60. גער זהב.

ישוב ספר; 12. צץ פתאם; 15. גמ' הר; 16. אפשר להיכנס אליו או בו; 18. לא חכם ביותר; 21. שם פרטי שכיח; 23. דגל; 24. בדחן; 26. עמק; 28. עני; 29. מלך ערב הראשון; 31. אסיר שחונן; 32. מוביל מים; 35. פרוטה צרפתית; 37. פוחז; 38. אר-מון; 40. שמו של הדוד האמריקאי; 41. תל חורבות; 43. ... בכס ויעל?; 45. סמכות ממשלתית; 46. שמחה; 47. מלך בישראל; 49. בעל תפקיד נכבד בבתי-המשפט; 52. יקב; 54. חג האילנות שבשבת; 56. חצי פיסטן; 58. מלת איסור.

3. מאונך; 1. חגורה; 2. מצבה; 3. מלחין אוסטרי; 5. ישן; 6. תחביב; 7. נישא; 8. שרות של זמן רב; 9. עיר החרטום; 10. עיר החרטום; 11. עיר החרטום; 12. עיר החרטום; 13. עיר החרטום; 14. עיר החרטום; 15. עיר החרטום; 16. עיר החרטום; 17. עיר החרטום; 18. עיר החרטום; 19. עיר החרטום; 20. עיר החרטום; 21. עיר החרטום; 22. עיר החרטום; 23. עיר החרטום; 24. עיר החרטום; 25. עיר החרטום; 26. עיר החרטום; 27. עיר החרטום; 28. עיר החרטום; 29. עיר החרטום; 30. עיר החרטום; 31. עיר החרטום; 32. עיר החרטום; 33. עיר החרטום; 34. עיר החרטום; 35. עיר החרטום; 36. עיר החרטום; 37. עיר החרטום; 38. עיר החרטום; 39. עיר החרטום; 40. עיר החרטום; 41. עיר החרטום; 42. עיר החרטום; 43. עיר החרטום; 44. עיר החרטום; 45. עיר החרטום; 46. עיר החרטום; 47. עיר החרטום; 48. עיר החרטום; 49. עיר החרטום; 50. עיר החרטום; 51. עיר החרטום; 52. עיר החרטום; 53. עיר החרטום; 54. עיר החרטום; 55. עיר החרטום; 56. עיר החרטום; 57. עיר החרטום; 58. עיר החרטום; 59. עיר החרטום; 60. עיר החרטום.

בית ספר לפקידות
מרכז מורים מוסמכים
4 חדשים
 קורס מזורז נפתח
 באוקטובר
 תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061

יצרו יורשת לריטה, את קים גובק. במשך השנים תפסה קים את מקומה של היורשת ככוכבת. אולם בהופעתן המשותפת הראשונה קל מאוד להבחין בהבדל שבין כוכב אמיתי לכוכב מלאכותי. הפרש עשרים השנים המבדיל בין השתיים כמעט ואינו ניכר. להיפך, ריטה היא חושנית יותר, מינית יותר, אולי לא יפה כמו קים, אך משחקת בכשרון העולה אלף מונים על זה של יורשתה.

אותו ענין

מונפטי (אופיר, תל-אביב; גרמניה-צרפת) הוא דוגמה מאלפת כיצד מסוגל במאי גדול לעשות מעלילות אהבה נדושה, סרט בלתי רגיל ומצויין. הבמאי הוא הלמוט קאוטנר האוסטרי, שהציג לראשונה בפני הצופה הישראלי את מריה של בסרט האוסטרי-גרמני "הגשר האחרון". הפעם מציג קאוטנר את רומי שניידר ואת השחקן הגרמני הצעיר הורסט בוכהולץ, כזוג נאהבים על רקע פריז, בסרט המתחיל כקומדיה רגשית ומסתיים כמלודרמה. זהו סרט רצוף הברקות ביום, צילומים מרהיבים, משחק משובח, המספר בצורה לירית כמעט את סיפור אהבתם של השניים. הורסט בוכהולץ, הנראה כנער שטרם מלאו לו י"ח שנים, הוא צייר הונגרי ב"פאריז, רעב ללחם ולאשה, חביב, פרימיטיבי וגלמוד. בגן פאריסאי הוא פוגש ברומי שניידר, המציגה את עצמה בפניו כבת עשרים בעוד שלמעשה אינה אלא תופרת יתומה. אהבתם התמימה מוצגת בצורה נוגעת ללב. כשבמקביל, ללא קשר לעלילה, רק לשם השחאה, מוצגת אהבתם הקרה של זוג סוויים פאריסאים, סובב עולמם של הורסט ורומי סביב אותו ענין. אותו ענין היא המיטה. אלא שמעולם לא הועלתה מיטה וכל הסובב אותה על הבד בצורה כה עדינה.

ההומור הדק של הסרט ("האם מפריע לך כצדפתיה שאני קורא לברחו שלי גפול" יאווין... לא, אני לא מבינה בפוליטיקה") מסתים ברגע שהורסט מגלה את שקריה של אהובתו. ובמקום השיגרה של טרגדיות בהפי אנו, מסתיים הסיפור העליון בסוף עגום, סוחט דמעות.

מוסר-כליות פרוט

הכרזות* (תל-אביב, תל-אביב; ארצות-הברית) הוא מערבון בעל איירה מיוחדת במינה, המושגת בעזרת צילום המבליט רק שני צבעים: כחול וחום. כל השאר הוא שיגרת למדי. גרגורי פק, בעל חזה ש"אשתו נרצחה בידי נזופית פושעים, מגיע לעיירה קטנה כדי לחזות בתלית כנופיה, שהוא סבור כי אנשיה רצחו את אשתו. אחרי שארבעת הפושעים בורחים ערב הלילה, תם, יוצא פק בעקבותיהם, מחסל שלושה מהם, לומד לבסוף כי במקום לנקום את נקמת אשתו הפך לתלמיד, הרג נדונים-למחיה שלא היה להם קשר לרצח אשתו. עלילה מערבובית טיפוסית מעין זו, שהיא טובה ומותחת כשלעצמה, מאבדת כמעט את כל טעמה המיוחד בסצינות של מוסר-כליות והכאה על חסא.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ. אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **עניה אבל יפה** (מגדור, תל-אביב) — מריה אלסיו בקומדיה ניאר רומנטית איטלקית. משעשע ומרענן.
- **השטן במשי** (צפון, תל-אביב) — מלחמת אשה על גפשה בעלה, מתוך דתף של יצר השתלטות. לילי פלמר, קורט יורגנס.
- **חיים** (צפון, תל-אביב) — אהבתה הנצחית של אשה לגבר ההופך את חייה לגיהנום. מריה של.
- **מלאך עובר בכרוקלין** (תטר, תל-אביב) — מותר האדם מן הכלב מהז'אנר על כך פיטר יוסטינוב.
- **כפירי אריות** (אוריון, ירושלים) — המלחמה בעניניהם של קצין גרמני וחיל יהודי-אמריקאי. מרלון ברנדו, מונטגומרי קליפט.
- **לילות קביריה** (אורה, חיפה) — עולמה של פרוצה רומאית קטנה. גיוליטה מסינה.
- **עד התביעה** (אורלי, חיפה) — צ'ארלס לוהטון, כפרקליט, נופל קרבן לל"קחותיו. מרלין דיטריך.
- **אנינה** (תן, תל-אביב) — ראה לעיל.

אחותה של מריה. כנמקה נישאת מריה של לב-למטעים בצילון, כשנפשה עדיין קשורה לכנר. זה, כמובן, עוד לא הסוף. מריה חוזרת עם בעלה לחופשת מולדת, מתאכנסת בבית אחותה, בתקופה לצוד את מה שהמציגה לפני עשר שנים. ראם ולונה דוחה אותה, הבעל מגלה את כנותה ורבי שותיה ושותה לשכרה, ואומנותה מסכמת את המצב באמרה: "השגת שיא עולמי. נעזבת בלילה אחד על-ידי שני גברים". אבל גם זה עוד לא הסוף.

סופת גשמים מביאה בעקבותיה שטפון. השטפון, המופיע בסרט בסדרת תצלומים מצויינים, בחלקם תצלומי יומנים, מפריד בין מריה לאהובה, בין אשתו ובעלה. כש"לבסוף פוגש ולונה את של בין הפליטים הוא מחבקה ומנשקה, מגלה לה כי אהבה תמיד. הסייג? יכול היה להיות. אולם זה עוד לא הסוף.

ואלונה מגלה כי אשתו נהרגה בשטפון, דוחה את מריה של. היא מנפנת לו לשלום, מכנע לחלון הרכבת. סוף. אבל הסרט מבטיח: גם זה עוד לא הסוף. מלודרמת רגשות האהבה והאכזבה הרגשנית כשלעצמה היא גרועה למדי. אבל לא כן מריה של. היא נפלאה יותר מזה. היא מתעלה בסרט זה לאחד השיאים הדרמטיים שלה, מפגינה כשרון משחק שישתיק את

כוכבת נובאק ריטה טובה יותר

כל אשר החלו לאחרונה לערער על מעמדה כאחת משחקניות הקולנוע האירופיות הטובות ביותר.

ריטה לא החלידה

חבר נ"י (אלנבי, תל-אביב; ארצות-הברית) הוא פרנק סינטרה, כגוי אבנס, זמר ממדרגה שלישית וזון זיואן ממדרגה ראשונה, המחליף מקומות עבודה באותו קצב שהוא מחליף עורות, שר במיוחדים מוסק פקים וחולם על מועדון-לילה משלו. כדי להגשים את חלומו מחזר ביוי אחרי מרת סימפסון (ריטה היורשת), בעבר חשפנית ובהווה אלמנה עשירה. שעה שהוא מוכר את עצמו תמורת מועדון-לילה, מתאהב ביוי בנערת מקהלה (קים נובק), מקריב לבסוף את חלום חייו — מועדון הלילה — כדי להשתחרר מריטה ולקבל את קים. זהו סרטזמר קליל, העשוי בחוש הומור הנדיר בסרטים הוליבריים מסוג זה: "כל מי שלובש מכנסים חמוד בעיניך", אומרת נערת מקהלה אחת לחברתה, המתבוננת בתשוקה אל פרנק סינטרה. "לאו דוקא" עונה השניה, "אני אוהבת גם בלי מכנסים". לגבי סרטים מסוגו, חבר נ"י אינו סרט רע; הוא אפילו טוב במידה שטרם בעל עלילה כזאת יכול להיות טוב. אולם המעניין שבו, הוא בהופעתן המשותפת של ריטה וקים.

כוכב מלאכותי מוד אמיתי. "האינך סבור שמה התלדתי" שואלת כוכבת היורשת, בעלת השיער בצבע החלודה, את סינטרה מצולקת-הפנים באחת הצנינות. זוהי שאלה המופנית, בעצם, כלפי כל הצופים. כי ימי הוזהר של ריטה, הנמצאת עתה במיטב שנות הארבעים שלה, חלפו מזמן. ב"1953, כשריטה זרהה עדיין ככוכב, היא צוהא את אולמני קולומביה כדי להנשא לעלי חאן. אנשי קולומביה, שנוקקו לתחליף,

* האמיצים, 1953

הכנסת עומדת לדון בהצעת החוק של היועץ המשפטי, לפיה צפוי למאסר של ששה חדשים כל אדם שיפרסם את סודות הכנסת...

...למשל: כמה חברים מופיעים לישיבות.

אחרי שאחמד עותמן אירגן את הפריצה המפורסמת מן הכלא הישראלי, הופעלו הוראות חדשות לשמירה על הבטחון בבתי-הסוהר.

...מעין חוק עותמני חדש.

לוי אברהמי, שפוטר מתפקידו כמפקד משטרת ירושלים, מוכן עתה לקבל את תפקיד ראש אגף התנועה...

...ואילו נהמיאס רצה לתת לו סתם צו תנועה.

אורח ישראלי ניסה ארבע פעמים ביום אחד להתאבד, כחרטה על כך שהפר את הצום ביום-הכיפור...

...הוא אוכל את עצמו.

העולם הבא

בערינת ליל גליל

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים שבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה פזי שבוע בפרס של 10 לירות. הזוכה בפרס השבוע הוא הקורא בנימין גל. קיבוץ יחיעם.

הדפיקה הגדולה שמוליק היה חייל טוב. ביום מילא את כל התפקידים שהוטלו עליו. כלליה הלם על אסתר, חברתו בעיר, עמה התכוננו להתחתן. עד שיום אחד קיבל מכתב מאסתר, שנמסר לה לחכות ושהתחנה עם מוטקה, בנו של הקבלן ינסלביץ. היא ביקשה שמוליק יחזור לה מיד את התמונה שלה. שמוליק היה מדוכא נורא. לבסוף ריחמו עליו החברה ומצאו תרופה. הם אספו את כל התמונות של כל הננות שהיו בכיסו החברים, ושחזרו בחבילה גדולה לאסתר, בצירוף פתק של שמוליק: "סלחי לי, אבל איני ווכר אותך בדיוק. אגא, הוציאי את התמונתן מן החבילה והחזירי לי את שאר התמונות."

נראה לנו הדבר כמעשה טבעי ביותר. "זהירות!" קרא מוטקה, הפתיל קצר! ורץ לתפוס מחסה, אבל הדלת של המטגריה הגיעה למחסה לפניו.

לאחר שפינינו את מוטקה וחלק מההיריסות, חדרנו למסגריה. הבקיע שנתהוזה אחרי הפיצוץ לא היה מספיק כדי מעבר לגיפ, ולכן הטינו את הגיפ על צידו והוצאנו אותו בידיים. כל זה נוצע במהירות וללא קשיים. יותר ממחצית אוכלוסית הקיבוץ השתתפה במיבצע. הבאת סרט, לרבות חברת-הנוער והורים זקנים.

"יתר החברים היו עסיקים בהרכבת הטרקטור, שהיה צריך להביא את מכונאי הקולנוע העסוק בהשקיית גן-הירק.

התברר ברגע האחרון, כי שלושה הטרקטורים מקולקלים. צוות הפלאחים בעזרת כמה מתנדבים הרכיב משלושתם טרקטור אחד שלם. וכבר דהרו להביא את המכונאי. היה זה מלהיב ומרנין לב לראות את הקיבוץ מלוכד סביב למאמץ קולקטיבי.

גיפ הגייע לרחבת חדר-האוכל, ומתוכו יצא אדם ממושקף בעל זקן פרופסורי. "הנה רכז ועדת-התרבות," הצביע יוסקה על מוישלה והסתלק במהירות.

"דיר ברוכוביץ, מרצה לסוציולוגיה," לחץ האישי את ידו של מוישלה. "באמת יפה שהדורותם כל כך. במקום לקיבוצים הגעתי פעמול לקיבוץ א. מול שהטלפון פעל... נו, אני רואה שאפשר להתחיל את ההרצאה."

בשעה שמוישלה ליווה את המרצה לחדר-האוכל, הקפנו את שמוליק, הוא אשר קיבל את הטלפון. שמוליק צחק. "נו, חבריה, זאת היתה מתיחה עצומה! אני אומר לכם, כמעט התפקעתי מצחוק כשראיתי... יוסקה, השתגעתי? עזוב את הצחאר שלי..."

העפתי מבט אחרון באותו שריד עלוב שהיה פעם שמוליק ונכנסתי לחדר-האוכל.

"בחירה, עשה לי טובה," תפס מוישלה את עורד שעמד לידי, "תביא כוס מים למרצה."

"אני? למה בדיוק אני? תן לי לחיות בשקט."

"שולה, או תביאי את."

"מה אתה נטפל אלי? אני עייפה נורא."

"רחימאי," כרע מוישלה לפני על ברכיו, "לפחות 30 חברים סיברו לי. אני מתחנן לפניך, תביא כוס מים ל"מרצה."

"מוישלה, תבין אותי. אני עומד בקושי על הרגליים... אני צריך לקום בארבע... מלמתי עוד משהו והתחמקתי מחדר-האוכל. נו, באמת, מה הוא נטפל אלי? יש גבול לכל מאמץ. השטתתתי על מיסתי ולמני שעצמתי את עיני נזכרתי בדבריו של יוסקה. כן, מחר בערב אפסיל שרוולי ואכתוב סאטירה חריפה נגד... לא, בעצם לא מחר, מחר רתיים. מחר יש סרט!"

בנימין גל, יחיעם

הערב - סרט בקיבוץ

הלילה נתמלא קולות. טראפ-טראפ, טפיפות רגליים נח-פזות. קריאות "סרט-סרט" מילאו את חלל האוויר.

עיה שגרתני את שולה לחדרה, חלפו לידי חברי ועדת-המשק. כבר-דרך דהרנו בצחצח. ריחצתם היתה נאה. הם התקדמו בגוש אחד ורכיזהמשק בתוך. "בסדר, להוריד ידיים!" קרא הוא מתנשם ומתגשף. "סעיף שני... חכו, אני לא יכול לרוץ כל כך מהר! סעיף שני, יציאתו של חיים למדרשה. מי בעד? פה אחד! חיים, אם תגיע לפני תפוס לי מקום. לא, לא במדרשה, בסרט."

אל הסגדר הגעתי באפיסת כוח. יוסקה חטף מידי את המפתחות, חטף לתוך המכונית ולחץ על הסטארטר. אולם הסטארטר נשאר אדיש. "אין בסריה!" זעק יוסקה ביאוש, כשסביבו פוכרים יריים תריסר אנשים.

"אחרי!" קרא יוסקה ורץ לעבר המסגריה כדוד המלך בראש צבאותיו. הגיפ במסגריה, ריתכו לו איוה חלק. המסגריה היתה נעולה. מישהו כבר הלך להביא כפתחות, אבל ידעו שרעעים יקרים ילכו לאיבוד עד שימצאו, אם ימצאו בכלל...

"אולי נפוצץ את הדלת?" הציע מישהו בצחוק. אבל איש לא צחק. וכאשר הגיח מוטקה את חומר הנפץ מתחת לדלת

וסקה צודק בהחלט. אמש אמר לי: "הגיע הזמן שתכתוב סאטירה חריפה נגד הלהיטות המופרזת של כל אוכלוסיית הקיבוץ אחרי סרטים, נגד אותו מוצר הוליבורי קולקלי, הרוחק את רגלי כל בילוי תרבותי אחר." כן, יוסקה צודק בהחלט. הצרה היא שהערב אני עייף מאוד. אבל מחר בערב אהוד את עפרוני ואצליף בהם בשוט הסאטירה ללא רחמים.

"איפה יוסקה? לא ראית אותו?" פרץ מוישלה למחשבותי. "מה יש? מה קרה?"

"כרגע טלפנו מקיבוץ א, שיש אצלם סרט בשבילנו ושנבוא מיד לקחתו."

"יוסקה! יוסקה! איפה יוסקה?!" נצטרפו עשרות קולות נרגשים לקריאותיו של רכז ועדת-התרבות.

"מוישלה, חכה רגע, איוה סרט זה?" אחזתי בכפתור החולצתי.

"אינני יודע, שמוליק קיבל את הטלפון, אבל זה לא חשוב. יוסקה צריך לנסוע מיד להביא אותו."

את יוסקה מצאנו ליד הכיור, מדיח את הצלחות לאחר ארוחת-הערב. "יוסקה מהר!" קראתי בהתרגשות, "קח את הסגדר וסע מיד להביא את הסרט."

"אני מוכן, אבל מישהו צריך להחליף אותי בכלים... חבריה! חבריה! אל תידחקו, מספיק אחר. איציק הצביע הראשון, הוא יחליף אותי."

"אני רץ למלא מים בראדיאטור," זרק לעברי את המלים, "ואתה, טוס לחדרי ותבקש משולה את המפתחות."

סמתי, היתה זאת טיטה, שכל חסור היה מתקנא בה. עמודי החשמל עברו לידי ביעץ, ראשון, שני, שלישי, לא קרה כלום. העמוד הרביעי לא הצליח לסור הצידה בזמן - קיבל חבטה הגונה. לא היה לי פנאי להצטדק. גם את העמוד החמישי הפכתי. "השתגעתי? אין לך עיניים? ה' מור!..." זה לא היה עמוד, כנראה.

"סלחיה, סרט!" זרקתי לעברו ושטף הגידופים פסק מיד. החדר של יוסקה היה נעול. שאלתי אודות שולה אצל השכנה. "שולה למטה בכיתה. מה שם, סרט? תפוס לי מקום לידך," ענתה השכנה בנשימה אחת. "אני הולכת להודיע לאברי. הוא בישיבת ועדת-המשק."

חמשיריים

מעשה בתינוק בן שנתיים שמצץ עוד חלב משדיים. הוא היה כה נחמד שלאיש לא איכפת שסיגריה החזיק בשפתיים.

מעשה בעלמה שמרנית שלבשה רק שימלה תנ"כית. הגיזרה והקו היא לקחה, בלי מחשב, מראשון הפרקים של בראשית.

אהרון בכר, גבעתיים

הג'לוב העצלון

בלי חוכמות, לוקח את הפטיש וזורק אותו חזרה. אבל מה זה זריקה! עובר את הראשים לא נעצר, עובר את הגדר לא נעצר, עובר את צריף ההלבשה לא נעצר. לפחות 300 מטר! איפה היית כל הזמן? מתרגשים העתונאים בפני הפלא הגדול.

ואחיו של בצלאל מסביר ברצון רב. "זה פשוט עניין של היגון. אצלנו בכפר ברוך יש אמרה: כלי עבודה תוך רוק כמה שיותר רחוק ממך. הפטיש הזה כלב לעומת הפולדיסקוס החדש שהסוכנות הביאה לחריש הפרדסים, רי בקוביץ זרק אותו עד כפר יהושע..."

אלופות הארצית באתלטיקה כבדה כאו קבוצות מכל הארץ. הגיעו התחרות יות בוריקית פטיש. הראשון שניסה את כוחו היה אלוף מכבי. נטל את הפטיש, לקח ארבעה סיבובים וכשהיה לו מס' פיק שחנג, עזב! 38.40 מטר. הקהל הריע.

אחרי בא אלוף הפועל, ג'לוב מה ג'לובים של אבא חושי. לקח שחנג, לא גדול, וזרק. 38.65 מטר. דבר כזה מזמן לא קרה. שישברו את השיא הארצי ב"5 15" ס"מ! הרימו אותו על כתפיים ועשו לו סיבוב חנינם מסביב למגרש. בא והפעמד השלישי, מביתר נהריה. לוקח את הפטיש, עושה חמישה סיבובים. בימ. כל שריר כמו הר נפוליון. וזרק - ומפספס! הפטיש נוחת על הבמה ה' ראשית, לרגלי אחיו של בצלאל. זה,

טעות לעולם צודק

מהיר הנסיעה בקו זה הועלה ל-100 פרוה. (חרות) מרכזי דן, תליאביב פושטים את עור הנוסעים.

השחקן האמריקאי השוהה בספרינג טרית הישראלית. (הטולט הזה) יורם ברנשטיין, תליאביב הדיבוק המראטוני.

בחורה יפה מעוניינת בחור אינ' סליגנטי. (ידיעות אחרונות) מרכזי דן, תליאביב מחפשת צרות על עברי פי פחת.

הבוללת מדגם ס. (מעריב) אורי שיקה, חיפה

כל סורפדו - בול.